

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Özel Eğitim Anabilim Dalı

Özel Eğitim Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**ÖZEL EĞİTİM SINIFINDA GÖREV YAPAN BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN
BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PLANI GELİŞTİRME, UYGULAMA VE
DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK YETERLİKLERİNİN BELİRLENMESİ**

Harun ÇALIKUŞU
ORCID: 0000-0002-9856-5610

Danışman
Doç. Dr. Rukiye KONUK ER
ORCID: 0000-0002-9500-0534

Konya – 2025

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans sürecim boyunca desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen ve daima bana yol gösteren, yapabileceklerimi hatırlatan danışmanım Sayın Doç. Dr. Rukiye KONUK ER' e teşekkür ederim. Özel eğitimde engin bilgilerinden her zaman yararlandığım ve bizlere her zaman destek olan Sayın Prof. Dr. Hakan SARI hocama çok teşekkür ederim.

Hayatım boyunca beni her zaman koşulsuz ve sürekli olarak destekleyen canım annem Fatma ÇALIKUŞU' ya ve yine hayatım boyunca her zaman desteğini ve gölgesini üstümde hissettiğim canım babam Yusuf ÇALIKUŞU' ya çok teşekkür ederim. 4 yaş büyük olmama rağmen gerektiğinde bir ağabey gibi yanımda olan ve her zaman bana destek veren kardeşim Fatih ÇALIKUŞU' ya ve eşine çok teşekkür ederim. Benden 10 yaş küçük olmasına rağmen ikizim olduğuna inandığım benim değerli kardeşim Sevim ÇALIKUŞU' ya çok teşekkür ederim.

Yol arkadaşım, meslektaşım, biricik eşim Yasemin ÇALIKUŞU' ya yüksek lisans süresi boyunca verdiği destek için, zorlandığımda cevapladığı sorular için, yorulduğumda her zaman yanımda olduğunu hissettirdiği için çok teşekkür ederim. İyi ki varsın ve yanımdasın.

Süreç boyunca varlığı ile bana güç veren biricik kızım Hüma ÇALIKUŞU' ya çok teşekkür ederim.

Harun ÇALIKUŞU

Mart 2025

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	v
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	vii
ÖZET	ix
ABSTRACT	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	6
1.4. Sayıtlar	7
1.5. Sınırlılıklar.....	7
1.6. Tanımlar	7
2. ALAN YAZIN.....	9
2.1. Özel Eğitim İle İlgili Kavramlar	9
2.2. Branş Öğretmenleri İle İlgili Yasal Düzenlemeler.....	15
2.3. İlgili Araştırmalar	17
2.3.1. Yurt içinde yapılmış araştırmalar	17
2.3.1. Yurt dışında yapılmış araştırmalar	21
3. YÖNTEM.....	25
3.1. Araştırmanın Modeli	25
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu.....	26
3.2.1.Nicel çalışma grubu.....	27
3.2.2.Nitel çalışma grubu	28
3.3. Veri Toplama Araçları.....	29
3.4. Verilerin Toplanması.....	31
3.5. Verilerin Analizi.....	32
4. BULGULAR	35
4.1.Nicel Bulgular	35
4.1.1.Branş öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutları t testi sonuçlarının karşılaştırılması	35

4.1.2. Branş öğretmenlerinin branş değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutları anova sonuçlarının karşılaştırılması	36
4.1.3. Branş öğretmenlerinin çalışma süreleri değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutları anova sonuçlarının karşılaştırılması .	37
4.1.4. Branş öğretmenlerinin özel eğitime yönelik bir eğitim alma değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutları t testi sonuçlarının karşılaştırılması	38
4.1.5. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alma değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutları t testi sonuçlarının karşılaştırılması	38
4.2. Nitel Bulgular	39
4.2.1. Bireyselleştirilmiş eğitim planı ön bilgi temasına yönelik bulgular.....	40
4.2.2. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşama temasına yönelik bulgular.....	46
4.2.3. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşaması temasına yönelik bulgular .	51
4.2.4. Bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşaması temasına yönelik bulgular .	56
4.2.5. Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşaması temasına yönelik bulgular.....	61
4.2.6. Bireyselleştirilmiş eğitim planına ilişkin genel bilgiler temasına yönelik bulgular.....	66
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	77
5.1. Tartışma.....	77
5.1.1. Nicel bulguların tartışması	77
5.1.2. Nitel bulguların tartışması	81
5.2. Sonuç	93
5.3. Öneriler.....	97
5.3.1. Araştırma sonuçlarına yönelik öneriler	97
5.3.2. Gelecekte yapılacak araştırmalara yönelik öneriler	97
KAYNAKLAR.....	99
EKLER.....	106

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Özel Eğitim Sınıfında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı Geliştirme, Uygulama Ve Değerlendirmeye Yönelik Yeterliklerinin Belirlenmesi başlıklı tez çalışmamın toplam **96** sayfalık kısmına ilişkin, 21/03/2025 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%9** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

25/03/2025

Harun ÇALIKUŞU

Doç. Dr. Rukiye KONUK ER

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

25/03/2025

Harun ÇALIKUŞU

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

f: Frekans

n: Birey Sayısı

Ort: Ortalama

P: Anlamlılık

Sıra Ort: Sıra Ortalaması

Ss: Standart Sapma

t: t Test Değeri

%: Yüzde

Kısaltmalar

BEP: Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı

BİLSEM: Bilim ve Sanat Merkezi

DKAB: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

NİC: Nicel

NİT: Nitel

ÖBEPYÖ: Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği

ÖEHKHK: Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

ÖEHY: Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği

RAM: Rehberlik ve Araştırma Merkezi

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Özel Eğitim Anabilim Dalı
Özel Eğitim Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

ÖZEL EĞİTİM SINIFINDA GÖREV YAPAN BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PLANI GELİŞTİRME, UYGULAMA VE DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK YETERLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Harun ÇALIKUŞU

Bu araştırmanın amacı özel eğitim sınıfı bulunan okullarda ve özel eğitim uygulama okullarında görev yapan branş öğretmenlerinin (Din kültürü ve ahlak bilgisi, beden eğitimi, görsel sanatlar ve müzik) bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye yönelik yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırma nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin birlikte ele alındığı karma yöntemlerden nicel veriler ile nitel verilerin eş zamanlı toplandığı iki bilgi türüne de eşit olarak ağırlık verilen yakınsayan paralel desenli bir araştırmadır. Araştırmanın nicel çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılı içerisinde Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ve özel, bünyesinde özel eğitim sınıfı bulunan okullarda ve özel eğitim uygulama okullarında görev yapan din kültürü ve ahlak bilgisi, beden eğitimi, görsel sanatlar ve müzik branşlarından toplam 203 branş öğretmeni oluşturmaktadır. Nitel çalışma grubu ise yine aynı örneklem içerisinde farklı branşlara göre seçilen 31 branş öğretmenidir. Araştırmada verilerin toplanması için “Demografik Bilgi Formu”, “Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği (ÖBEPYÖ)” ve “Yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen nicel veriler istatistik teknikler ile incelenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen nitel veriler ise içerik ve betimsel analiz kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin analizinde uzman görüşleri alınarak yanıtlar temalandırılmış ve bulgular yorumlanıp raporlaştırılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı yeterliklerinin cinsiyetlerine, branşlarına, çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yada özel eğitime yönelik bir eğitim alma durumlarında öğretmenlerin yeterliklerinde anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı ile ilgili olarak bireysellik kavramını öne çıkardıkları, iş birliği ve istişare amaçlı aile katılımının olması, öğrencinin ihtiyaç ve ilgileri doğrultusunda planın hazırlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Branş öğretmenleri bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamada öğrenci hakkında bilgi ve gözlem yaptığı, hazırlık aşamasında özel eğitim ya da rehber öğretmenden destek aldığı, uygulama aşamasında öğrenci ilgisi kavramının öne çıktığı ve değerlendirme aşamasında ise kazanım ve gözlem kavramlarının ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Branş öğretmenlerinin çoğunlukla hazırlama aşamasında desteğe ihtiyaç duydukları, karşılaştıkları en büyük problemin materyal ve fiziki düzen ile ilgili olduğu, plan hazırlarken var olan performans düzeylerini seviye sınavı ve kazanım testi ile yapıldığı, planda öncelikli amaç seçiminde öğrenci odaklı kavramının ön plana çıkarttıkları, planın detaylı bir plan olması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Başarılı bir bireyselleştirilmiş eğitim planının olması, öğrenciye ilgi, uygun planlama, öğretmen isteği, aile tutumu, öğretmen-veli işbirliği, başarısız bir bireyselleştirilmiş bir eğitim planının öğretmen ilgisizliği, sınıf ortamı, yerleştirme kararlarındaki yanlışlık ve materyal eksikliği olduğu, öğretmenlerin öğrenci seviyesi, teknoloji kullanımı ve kazanımı basitleştirme gibi konularda materyal uyarlamaları yaptığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma bulguları literatür desteği ile tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bireyselleştirilmiş eğitim planı, Branş öğretmeni, Özel eğitim sınıfı

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Special Education
Special Education Program
Master Thesis

DETERMINING THE QUALIFICATIONS OF BRANCH TEACHERS WORKING IN SPECIAL EDUCATION CLASS FOR DEVELOPING, IMPLEMENTING AND EVALUATION OF INDIVIDUALIZED EDUCATION PLAN

Harun ÇALIKUŞU

The aim of this research is to determine the opinions of branch teachers working in schools with special education classes and special education application schools (Religious culture and moral knowledge, physical education, visual arts and music) on their competencies for developing, implementing and evaluating an individualized education plan. The research is a converging parallel pattern research in which quantitative data from mixed methods, in which qualitative and quantitative research methods are considered together, and qualitative data are collected simultaneously, with equal emphasis on both types of information. A total of 203 branch teachers from religious culture and moral knowledge, physical education, visual arts and music branches working in public and private, private schools affiliated to the Konya Provincial Directorate of National Education and special education application schools during the 2023-2024 academic year comprise the quantitative working group of the research. The qualitative study group is 31 branch teachers who were selected according to different branches from the same sample. The “Demographic Information Form”, the “Individualized Educational Program Proficiency Scale for Teachers (ÖBEPYÖ)” and the “Semi-structured interview form” were used to collect the data in the research. The quantitative data obtained within the scope of the research were examined with statistical techniques. The qualitative data obtained from the semi-structured interview form were analyzed using content and descriptive analysis. In the analysis of the data, expert opinions were taken, the responses were themed, and the findings were interpreted and reported.

According to the results of the research, it has been concluded that there is no significant differentiation in the individualized education plan competencies of branch teachers according to their gender, branch, and working time. However, it has been found that there are significant differences in the competencies of teachers when branch teachers prepare an individualized education plan or receive a special education-oriented education. It has been concluded that branch teachers emphasize the concept of individuality in relation to the individualized education plan, that there should be family participation for cooperation and consultation purposes, and that the plan should be prepared in accordance with the needs and interests of the student. It has been concluded that branch teachers individualized education plan provides information and observations about the student at the pre-preparatory stage, receives support from a special education or guidance counselor at the preparatory stage, the concept of student interest comes to the fore at the implementation stage, and the concepts of acquisition and observation come to the fore at the evaluation stage. It has been concluded that branch teachers mostly need support during the preparation phase, the biggest problem they face is related to materials and physical layout, the performance levels that exist when preparing a plan are performed by a level exam and an achievement test, they put the student-oriented concept at the forefront of choosing a priority goal in the plan, the plan should be a detailed plan. Having a successful individualized education plan, interest in the student, appropriate planning, teacher desire, family attitude, teacher-parent cooperation, a failed individualized education plan is characterized by teacher apathy, classroom environment, inaccuracy in placement decisions and lack of materials, it has been found that teachers make material adaptations on subjects such as student level, technology use and simplification of acquisition. The research findings were discussed with the support of the literature.

Keywords: Individualized education plan, Branch teacher, Special education classroom

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Kendisini geliştirebilir bir potansiyelle birlikte dünyaya gözlerini açan insan, yaratılmış varlıklar arasında en mükemmeli olarak yaşantısının zenginliğine, içinde yaşadığı kültür'e ve ortamına göre eğitimini ve gelişimini farklılaştırmaktadır(Şişman, 2007).

Eğitim ile ilgili planlanan bütün etkinlikler belirlenen amaçlara ulaşmanın yanı sıra aynı zamanda belirli işlevleri gerçekleştirebilmek amacıyla yapılmaktadır (Şişman, 2007).Öğretmen eğitimin önemli ve vazgeçilmez bir parçasıdır. Öğretmen eğitim sisteminde amaçlara ulaşırken program, fiziki şartlar ve materyaller gibi öğelerin dışında karar verici ve yol gösterici özellikleri barındırmaktadır(Demirtaş vd. 2011).

Özel eğitim, standart öğrenci özelliklerinden büyük ölçüde fark gösteren öğrencilere sunulan bireyselleştirilmiş ve aynı zamanda öğrencinin bağımsız olarak yaşamını sürdürme ihtimalini arttırmayı amaçlayan eğitim faaliyetlerinin tamamıdır(Eripek vd., 1998). Özel eğitim gereksinimi bulunan öğrencilerin bu özel eğitim sisteminden azami ölçüde yararlanabilmeleri için rehberlik araştırma merkezleri(RAM) tarafından yerleştirme işlemleri yapılırken öğrenci açısından en az kısıtlanan eğitim ortamına yerleştirilmesi gerekmektedir.

En az kısıtlanan eğitim ortamı, özel eğitim gereksinimi bulunan öğrencinin, beklenen gelişim düzeyinde olan yaşlılarıyla bir arada bulunurken eğitim ihtiyaçlarının da en doğru şekilde karşılayabilecek bir eğitim ortamında eğitim almasını (Kargın, 2004), ifade etmektedir.

Özel eğitime ihtiyacı bulunan öğrencilerinin eğitimleri bireyselleştirilmiş eğitim planına göre yapılmalıdır. Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP), özel eğitim ihtiyacı olan bireyin gelişimini veya öğrenciye uygulanacak olan programda gereken alanlarda ve eğitimi ile ilgili gereksinimlerini karşılayacak eğitim ortamlarından ve destek hizmetlerden en fazla yararlanmasını sağlayacak olan yazılı bir belge (Sucuoğlu vd., 2010) olarak tanımlanmaktadır.

Mevzuat açısından özel eğitim ihtiyacı olan bütün öğrenciler için oluşturulması zorunlu olan ve öğrenci için hazırlanması gereken BEP'in temel amacı özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilere en iyi şekilde faydalanabileceği eğitim olanakları sunmaktır(Vuran, 2005).

BEP içeriğinin oluşturulmasında önemli noktalar bulunmaktadır. Her öğrenci için mutlaka hazırlanması gereken BEP, öğrencinin yapabildikleri ve ihtiyaçları doğrultusunda ve devam ettiği okulun programını da yerine getirecek şekilde uyarlamaları da içerisinde bulunduracak şekilde planlanmalıdır(Özyürek, 2009).

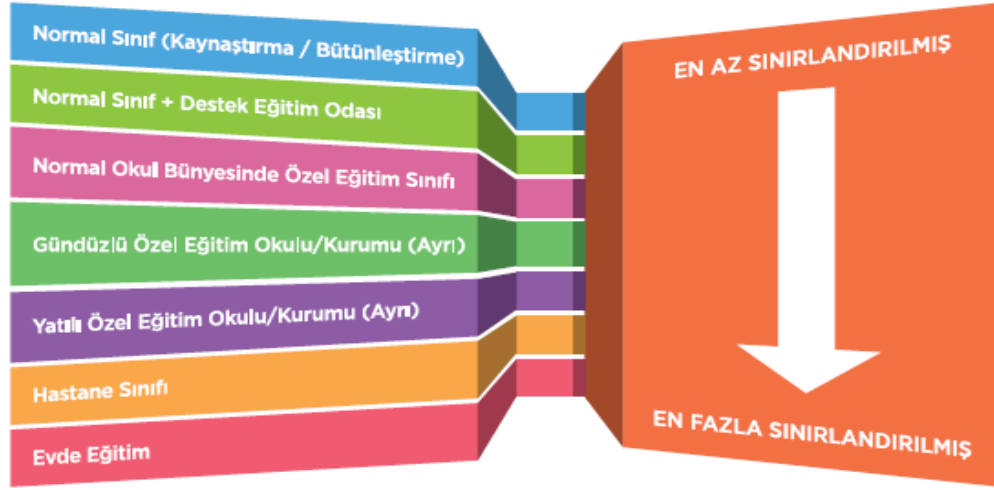
Özel eğitimde çalışan diğer alan öğretmenlerinin özel eğitim alanında bilgi birikiminin ne olduğu, özel eğitim alanında ders veren öğretmenin özel eğitim gerektiren yöntem ve teknikleri ne derecede bildiği ve kullandığı, bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamada ne kadar yeterliliğe sahip olduğu özel eğitimde verilen dersin kalitesi açısından önem arz etmektedir. Özel gereksinimli öğrencilerin eğitiminde olan ve bu öğrencilerin eğitiminde görev alan branş derslerinin öğretmenlerinin de özel eğitim öğrencileri hakkında duygu, tutum ve davranışlarının neler olduğu, hangi yetersizlik türü ile ders yaptığı, yetersizlik türleri hakkında bilgi sahibi olması derslerin verimli geçmesi açısından önemlidir.

Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği(ÖEHY)'nde özel eğitimde temel ilkeler bölümünde özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler için BEP geliştirilmesi ve geliştirilen programların bireyselleştirilerek uygulanması(MEB, 2018) ifadesi bulunmaktadır. Bu ifadeden hareketle özel eğitimde ders veren öğretmenlerin tamamının öğrenciler için hazırlanacak olan bireyselleştirilmiş eğitim programı hakkında yeterli düzeyde bilgisinin olması ve bu programı uygulama becerisine sahip olması gerekmektedir.

1.1. Problem Durumu

Özel gereksinimi olan öğrencilerin yerleştirilme kararları verilirken öğrenci açısından en az sınırlandırılan eğitim ortamına yerleştirilmesinin yapılması gerekmektedir. En az sınırlayıcı eğitim ortamı denildiğinde özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitimi için kaynaştırma, özel eğitim sınıfı, özel eğitim okulu sırasının takip edilerek yerleştirme işlemlerine karar verilmesidir(Sak vd., 2020).

Aşağıdaki şekilde özel eğitim gerektiren öğrencilerin eğitim ortamlarının en az sınırlayıcı olan eğitim ortamından en fazla sınırlandırılmış olan eğitim ortamına doğru sıralandığı görülmektedir.

Şekil 1.1.Eğitim ortamları(Sak vd., 2020).

Bu eğitim ortamlarında özel eğitim öğretmenlerinin yanı sıra beden eğitimi dersi öğretmeni, din kültürü ve ahlak bilgisi(DKAB) dersi öğretmeni, müzik dersi öğretmeni ve görsel sanatlar dersi öğretmenleri de çalışmaktadır.

Özel eğitim sınıflarında ve özel eğitim okullarında beden eğitimi, DKAB, müzik ve görsel sanatlar derslerinde özel eğitim öğretmeni ile birlikte belirtilen alan öğretmenlerinin derslere eşlik ettiği bilinmektedir.

Özel eğitim sınıfları ile ilgili ÖEHY' nin 27. maddesinin E bendine göre hafif düzeyde açılmış olan ilkokullarda dördüncü sınıfta DKAB dersini, ortaokullarda bulunan sınıfların DKAB, görsel sanatlar, müzik ve beden eğitimi derslerinin branş öğretmenlerinin tarafından okutulması ve ders esnasında da özel eğitim öğretmenin dersi işlenişine destek vermesi gerektiği(MEB, 2018) belirtilmiştir.

Özel eğitim okullarında yer alan sınıflarla ilgili ÖEHY' nin 28. maddesinin Ğ bendine göre özel eğitim okullarında bulunan tüm kademelerdeki sınıflarda dersler özel eğitim öğretmeni tarafından okutulur ancak ilkokulda DKAB dersi ve diğer kademelerdeki DKAB, görsel sanatlar, müzik ve beden eğitimi dersleri ile meslek derslerinin branş öğretmenleri tarafından okutulması ve ders esnasında da özel eğitim öğretmenin dersi işlenişine destek vermesi gerektiği(MEB, 2018) belirtilmiştir. Bu maddelerden anlaşılacağı üzere özel eğitime

ihtiyacı olan öğrencilerin eğitiminde özel eğitim alan öğretmenleri ile branş öğretmenleri iş birliği içerisinde derslerde çalışmalar yapması gerektiği görülmektedir.

Özel eğitim alan öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin özel eğitim gerektiren öğrencilerin BEP'i hakkında yapması gerekenleri incelendiğinde ise yine ÖEHY' nin 20. maddesinde;

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için BEP hazırlanması gerektiği ve bu hazırlanan BEP'in içerisinde yıllık ve kısa süreli kazanımlara, hangi türde destek eğitim sunulacağına, süresine ve bu hizmetin kimler tarafından sunulacağına, süreç boyunca kullanılacak olan yöntem ve tekniklere, materyallere ve eğitimin ortamına (MEB, 2018) karar verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Yönetmeliğin bu maddesinde BEP içeriğinde neler olması gerektiğine, kimler tarafından hazırlanması ve ne şekilde hazırlanması gerektiği belirlenmiştir.

Ülkemizde özel eğitim alanı öğretmen adaylarının lisans eğitimlerinde bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanması ve öğretimin bireyselleştirilmesi konularını içeren dersi bulunmaktadır(Vuran vd., 2017). Yüksek öğretim kurulu 2018 yılında lisans programlarında yapmış olduğu güncellemeyle birlikte özel eğitim öğretmenliği lisans programında özel eğitim öğretmen adaylarının lisans düzeyinde zorunlu olarak alması gereken dersi 'Bireyselleştirilmiş Eğitim ve Geçiş Planlarının Hazırlanması' şeklinde güncellemiştir. Ancak branş öğretmenlerinin bu şekilde ayrıntılı bir eğitim almadığı bilinmektedir.

Özel eğitim gereksinimi olan öğrencilerin derslerine giren branş öğretmenlerinin de bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlaması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında yeterliliğinin olması ve sınıf öğretmeni ile işbirliği içerisinde olması beklenmektedir. Dolayısıyla bu beklenti özel eğitim alanında görev almış olan branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planına yönelik yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir? sorusunun cevabının aranmasını gerektirmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı özel eğitim sınıfı bulunan okullarda ve özel eğitim uygulama okullarında görev yapan branş öğretmenlerinin (DKAB, Beden Eğitimi, Görsel Sanatlar ve

Müzik) Bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye yönelik yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemektir.

1.2.1. Alt amaçlar

1. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı yeterlikleri;
 - a. Cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
 - b. Branş değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
 - c. Çalışma süresi değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
 - ç. Özel eğitime yönelik bir eğitim alma durumu değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
 - d. Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alma durumu değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
2. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planına aile katılımı konusunda;
 - a. Yeterlikleri hangi düzeydedir?
 - b. Öğretmenlerin aile katılımının nasıl olması gerektiğine yönelik görüşleri nelerdir?
3. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planına ilişkin hazırlık öncesi aşamada;
 - a. Yeterlikleri hangi düzeydedir?
 - b. Öğretmenlerin bu aşamada neler yapılması gerektiğine yönelik görüşleri nelerdir?
4. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planına ilişkin hazırlık aşamasında;
 - a. Yeterlikleri hangi düzeydedir?
 - b. Öğretmenlerin bu aşamada neler yapılması gerektiğine yönelik görüşleri nelerdir?
5. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planının uygulanması ve değerlendirilmesi aşamasında;
 - a. Yeterlikleri hangi düzeydedir?
 - b. Öğretmenlerin bu aşamada nelere dikkat edilmesine yönelik görüşleri nelerdir?
6. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planının uygulama basamaklarının hangi adımında desteğe ihtiyaç duyduklarına yönelik görüşleri nelerdir?

7.Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama basamaklarında yaşanan güçlüklerle yönelik görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Özel eğitim gereksinimi olan öğrenci için BEP hazırlanmalıdır. Çünkü özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler normal eğitim programına uymada zorluk yaşayabilmektedir. Dolayısıyla özel eğitim gerektiren öğrenciler için eğitsel yeterliklerine dikkat edilerek farklı eğitim uyarlamaları yaparak bu öğrenciler için BEP hazırlanmalıdır(Vuran, 2005).

Başarılı bir ekip çalışmasının oluşması için ekibin tamamında temel özellikler bulunmalıdır. Ekip üyelerinde becerilerde ve ürünlerde birbirine bağımlılık ve yeterlik becerilerinin bulunması gerekmektedir(Batu, 2005).

Özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler için bir bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanması yasal olarak 1997 yılında çıkarılan özel eğitim hakkında kanun hükmünde kararname (ÖEHKHK) ile zorunlu hale getirilmiştir. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilmesi ve bireyselleştirilerek uygulanmasının esas olduğu (MEB, 1997) belirtilmiştir.

Bu yasal düzenlemeden sonraki çıkan tüm yasal düzenlemelerde bireyselleştirilmiş eğitim planı ile ilgili daha ayrıntılı düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler ile birlikte bireyselleştirilmiş eğitim planı ile ilgili içeriğinde neler olmalı, ekip üyesinin kimler olduğu, değerlendirmelerinin nasıl yapılması gerektiği gibi konular yasal mevzuatla belirlenmiştir. Özel eğitim sınıflarında derse giren özel eğitim alan öğretmenlerinin ve branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama ile ilgili yasal sorumlulukları olduğu görülmektedir. Yasal sorumlulukların yanı sıra başarılı bir eğitim-öğretim süreci geçirmenin en temel kurallarından biriside öğretmenler arası işbirliğinin olduğu bilinmektedir.

Özel eğitim alanında başarının sağlanabilmesi öğrenci ile çalışan tüm kişi ve kurumların işbirliği içerisinde çalışarak ortak hedefler doğrultusunda çalışmalar yapmasına bağlıdır. Özel eğitim sınıflarında derse giren branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planının hazırlanması ve uygulanması aşamalarında yeterli olmaları öğrenci, öğretmen ve veli açısından oldukça büyük bir önem arz etmektedir. Başarılı geçen bir planlama süreci sonunda eğitim açısından başarılı bir süreç olma ihtimali daha yüksektir. Bu açıdan bakıldığında branş

öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecine ilişkin yeterliliklerinin neler olduğu bilinmeli ve bu doğrultuda çalışmalar yapılmalıdır. Bu araştırmada özel eğitim alanında görev yapan branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planının tüm süreçlerine ilişkin yeterlilikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

1.4. Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan katılımcıların soruları tarafsız bir şekilde yanıtladıkları kabul edilmektedir.
2. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı amaca uygun bir yapıya sahiptir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırma Konya ilinde özel eğitim sınıfı bulunan okullarda ve özel eğitim uygulama okullarında görev yapan branş (DKAB, Beden Eğitimi, Görsel Sanatlar ve Müzik) öğretmenleri ile sınırlıdır.
2. Araştırma 2023-2024 eğitim öğretim yılı ile sınırlıdır.
3. Araştırma Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği (ÖBEPYÖ) ve araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Özel eğitim: ÖEHY' de akranlarından bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim becerileri bakımından ayrışan bireylerin akademik ve sosyal gereksinimlerini karşılayacak eğitim programları ile bu alanda uzmanlaşmış profesyonel ekiple amaca uygun ortamlarda devam edecek olan eğitim (MEB, 2018)şeklinde tanımlanmaktadır.

Özel Eğitim Ortamları: Özel eğitim hizmetlerinde eğitim tür ve kademeleri; Okul öncesinde, ilköğretimde veya ortaöğretim de aşağıda belirtilen şekilde eğitim ortamları olduğunu belirtilmektedir(Sak vd., 2020);

-Okul Öncesi dönemde; Akranları ile birlikte, ilkokul kademesinde özel eğitim ana sınıfı ya da özel eğitim bünyesinde veya bağımsız özel eğitim ana sınıfı.

-İlköğretimde; Akranları ile birlikte, Özel eğitim sınıfları, Özel eğitim kurumları.

-Ortaöğretimde; Akranları ile birlikte, Özel Eğitim Sınıfı, Özel Eğitim Kurumları.

Özel Eğitim İhtiyacı Olan Birey: Kişisel ve gelişim özellikleri sebebiyle eğitim yeterlilikleri bakımından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireydir(MEB, 2018).

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı: Özel eğitim gereksinimi olan bireylerin sorumlu oldukları program dikkate alınarak gelişim özellikleri, eğitim gereksinimleri ve var olan performans düzeyleri doğrultusunda belirlenen kazanımlara ulaşmak için hazırlanan ve bireye ilişkin tüm süreçleri içeren özel eğitim programı (MEB, 2018) olarak ifade edilmiştir.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Birimi: ÖEHY' de özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler için eğitim ortamlarında BEP hazırlamak amacıyla BEP geliştirme birimi oluşturulacağı(MEB, 2018) ifadesi yer almaktadır. Bu birimde ise yer alan ekip üyelerinin okul müdürü yada müdür yardımcısı başkanlığında; rehber öğretmen, sınıf öğretmeni, branş öğretmeni, veli ve öğrenciden oluşması gerektiği (MEB, 2018) ifade edilmiştir.

Özel Eğitim Öğretmeninde Yeterlilik: Seferoğlu, 2004 yapmış olduğu tanımda iyi bir öğretmenin mesleki ve kişisel olarak kendisini geliştirmesi gerektiği ve aynı zamanda kendi gelişimi ile ilgili seçenekleri ve kaynakları devamlı olarak araştıran ve bu durumu değerlendiren öğretmen olarak belirtmiştir.

BÖLÜM 2

2. ALAN YAZIN

2.1. Özel Eğitim İle İlgili Kavramlar

Özel eğitim alanında çalışan branş öğretmenleri öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde eğitim almalarını sağlamakla sorumludur. Ayrıca sınıf içi çalışmalar yapılırken tüm paydaşlar ile birlikte işbirliği içerisinde bu çalışmalar yapılırsa sınıftaki başarı da o oranda artış gösterecektir.

Branş öğretmenleri genel olarak, BEP süreçleri, özel eğitim yöntemleri, öğrencinin ihtiyacını belirleyebilme, diğer öğretmen, öğrenci ve okul personeli ile işbirliği, özel eğitim ile ilgili yasal düzenlemeler, teknoloji kullanımı, öğrenci davranışlarını yönetmek, aile ile iletişim, kendi alanı ile ilgili mesleki gelişimini takip etmesi konularında yetkin olmalıdır. Bu bölümde yukarıda bahsedilen alanlar ile ilgili olarak açıklamalara ve araştırmalara yer verilecektir.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı: Özel eğitim gereksinimi olan bireylerin sorumlu oldukları program dikkate alınarak gelişim özellikleri, eğitim gereksinimleri ve var olan performans düzeyleri doğrultusunda belirlenen kazanımlara ulaşmak için hazırlanan ve bireye ilişkin tüm süreçleri içeren özel eğitim programı (MEB, 2018) olarak ifade edilmiştir.

Hazırlanacak olan BEP'in içerisinde yıllık ve kısa süreli kazanımlara, hangi türde destek eğitim sunulacağına, süresine ve bu hizmetin kimler tarafından sunulacağına, yöntem ve tekniklere, materyallere ve eğitimin ortamına, öğrenci davranışını düzenlemeye ilişkin yöntem ve tekniklere, öğrencinin kişisel bilgilerine (MEB, 2018) yer verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Yetersizliği bulunan öğrencilerin etkili bir eğitimden yararlanması ve öğrenmelerini güvence altına almanın en önemli yolu bireyselleştirilmiş eğitim programıdır(Özyürek, 2009).

Başarılı bir BEP uygulamasının yürütülebilmesi okul personelinin sürekli bir şekilde mesleki gelişimi ve yaşam boyu öğrenme süreçlerine aktif katılımının sağlanması, ailelerin eğitimciler ve diğer uzmanlarla etkili bir işbirliği sürecinde olması, destek hizmetlerin tüm katılımcılara kapsamlı bir şekilde sunulması ile mümkündür(Özan ve Sarıca, 2021).

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Birimi: ÖEHY’ de özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler için eğitim ortamlarında BEP hazırlamak amacıyla BEP geliştirme birimi oluşturulacağı(MEB, 2018) ifadesi yer almaktadır. Bu birimde ise yer alan ekip üyelerinin okul müdürü yada müdür yardımcısı başkanlığında; rehber öğretmen, sınıf öğretmeni, branş öğretmeni, veli ve öğrenciden oluşması gerektiği (MEB, 2018) ifade edilmiştir.

Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi BEP’in hazırlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve izlenmesi aşamalarına ilişkin koordinasyonu sağlamakla yükümlüdür. Gerektiğinde öğrenci ihtiyacına göre BEP’ lerde değişiklikler yapar, eğitim ortamı ve materyaller ile ilgili çalışmaları yapar, öğrencinin eğitim kararları ile ilgili görevleri üstlenir(MEB, 2018).

Toprak, 2018 yapmış olduğu yüksek lisans tezinde ailelerin ve öğrencilerin sürece dahil olurken belirli ön koşul becerilere sahip olması gerektiği, öğretmenlerin ve okul idaresinin aileyle bilgi edinme amacıyla iletişim kurduğu, ekipte yer alan üyelerin mevzuat anlamında bilgi yetersizliklerinin olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Milli eğitim bakanlığı hazırlamış olduğu yol haritasında (MEB, 2022) BEP hazırlamanın 6 aşaması olduğunu belirtmiştir. Bu aşamalar sırasıyla şu şekildedir;

- ✓ **Özel gereksinimi olan öğrenci hakkında veri derleme:** Bu aşamada öncelikli olarak özel gereksinime ihtiyacı olan öğrenciye dair temel bireysel verilerin elde edilmesi gerekmektedir.
- ✓ **Öğrencinin eğitsel performansının belirlenmesi:** Öğrencinin eğitimsel yeterliliğinin analiz edilerek yapabildiği ve desteklenmesi gereken alanların belirlenmesi çalışmaları yapılmalıdır.
- ✓ **Öğrencinin öncelikli olarak öğrenme gereksinimlerinin belirlenmesi:** Öğrencinin belirlenen eğitimsel yeterliliğine göre öğrenme ihtiyacının olduğu alanların tespit edilmesi gerekmektedir.
- ✓ **Her bir öğrenme ihtiyacına yönelik kazanımın belirlenmesi:** Bu aşamada öğrenme ihtiyacı belirlenen alanlar ile ilgili olarak uzun dönemli ve kısa dönemli kazanımların belirlenmesi çalışmaları yapılır.

- ✓ **Kazanımlara yönelik yöntemlerin ve kaynakların belirlenmesi:** Bu aşamada öğretim esnasında kullanılacak olan materyallerin belirlenmesi, eğitim-öğretim ortamına ilişkin düzenlemelerin yapılması, kullanılacak olan öğretim yöntem ve tekniklerinin belirlenmesi gerekmektedir.
- ✓ **BEP'in değerlendirilmesinin yapılacağı tarihin belirlenmesi:** Bu aşamada ise belirlenen kazanımlara ne ölçüde ulaşıldığına ilişkin kapsamlı bir değerlendirme yapılabilmesi için değerlendirme tarihine karar verilmektedir.

Etkili bir BEP sürecinin oluşması için yukarıda bahsedilen aşamaların her birinde bilgi sahibi olması gereken BEP geliştirme birimi üyelerinin arasında uygun şekilde ortak çalışma kültürünün oluşturularak çalışmaların yapılması gereklidir.

Özel Eğitim Yöntemleri: ÖEHY' de bireyselleştirilmiş eğitim planı içerisinde yer verilmesi gerekenler arasında öğretim sırasında ve değerlendirmede sürecinde kullanılacak yöntem ve teknikler başlığı da yer almaktadır.

Rakap, 2017 yılında yaptığı çalışmada kaynaştırma eğitimi alan özel eğitime gereksinimi olan öğrencilerin eğitim sürecini destek sağlamak amacıyla oluşturulmuş olan doğal öğretim yaklaşımlarının başlıca öğelerini ve bilimsel temellerini açıklamıştır.

Tekin, 1999 yılında yanlışsız öğretim yöntemlerini; sabit veya artan bekleme süreli, davranış öncesi ipucu ve sınav veya ipucu ve silikleştirme, eş zamanlı ipucu veya giderek ipucunu arttırma ya da ipucunu azaltma öğretim yöntemleri, aşamalı yardım öğretim yöntemi başlıkları çerçevesinde incelemiştir.

Özel eğitim alanında görev almış olan branş öğretmenlerinin özel eğitimde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerini öğretim esnasında kullanması öğretimin başarısına olumlu katkı sağlaması beklenmektedir.

Özel Eğitim Öğrencisi: Eğitsel yeterlikleri ve gelişim özellikleri bakımından yaşlılarından önemli ölçüde farklılık gösteren bireyler (MEB, 2018) olarak ifade edilmektedir.

Özel eğitim gereksinimi olan çocukların, gösterdikleri yetersizlik gruplarına göre sınıflandırması; zihinsel, işitme, görme ve bedensel yetersizlikler, ileri derecede ve çoklu

yetersizlikler, öğrenme güçlükleri, duyu ve davranış, iletişim bozuklukları, , üstün zekalılar ve üstün yetenekliler şeklindedir(Eripek vd., 1998).

Özel Eğitimde İşbirliği: 21.yy. da sanayileşmenin artmasıyla birlikte profesyonellerin tamamında olması gereken bir beceri olan iş birliği kavramı çalışma boyunca birden fazla alanında uzman kişinin düşünce ve çalışma ortaklığını içermelidir(Dayı ve Töret, 2021).

Gürgür ve Uzuner (2010) yapmış oldukları çalışmada katılımcılar beraber planlama toplantıları yapmanın önemine değinmiştir. Ancak öğretmenlerin belirlenen toplantılara yeterli zamanı ayırmadığı ve dersler ile ilgili detaylı bilgiler vermediğini belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler rol ve sorumluluklarında belirsizlikler yaşadıklarını ve işbirliği ile öğretimin sınıflarında uygulanabileceğini ifade etmişlerdir.

Özel Eğitim ile İlgili Yasal Düzenlemeler: Türkiye’de özel eğitime ihtiyacı olan bireylerle ilgili hizmetlerinin başlıca yasal dayanakları 1997 yılında yürürlüğe girmiş olan 573 sayılı ÖEHKHK ve bu kanun hükmünde kararname temel alınarak çıkarılmış olan ÖEHY ve 2005 yılında yayımlanarak yürürlüğe giren 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanundur(Sak vd., 2020).

Özel Eğitimde Teknoloji: Özel eğitimde teknoloji kullanımı birçok açıdan öğrenci ve öğretmen açısından faydalıdır. Öğretimin daha fazla bireyselleştirilmesi, eğitim materyallerine daha hızlı erişimin sağlanması, görsel ve işitsel içerik kullanımının daha fazla olması, uygulama içerisine yerleştirilen oyunlarla öğretimin öğrenci açısından daha eğlenceli olması sağlanacaktır.

Kavan, 2020 yılında özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin teknoloji destekli eğitimin okuduğunu anlama becerisine etkisini tespit etmek amacıyla yaptığı çalışmada teknoloji destekli eğitimin okuma becerisine olumlu düzeyde katkısının olduğunu belirtmiştir.

Özel eğitim okullarında görev almış olan özel eğitim öğretmenlerinin destekleyici teknoloji kullanımına ilişkin deneyimlerini ve görüşlerini belirlemeyi amaçlayan çalışmada özel eğitim okulunda çalışan öğretmenler, bilgisayar ve cep telefonu gibi teknolojik araçları derslerde somutlaştırma, ders sonunda pekiştirici olarak ve öğrencilere konunun daha etkili bir şekilde aktarma amacıyla sıkça kullanmaktadırlar. Bu teknolojik araçların öğrencileri derse

hazırladığı ve dikkatlerini çektiği, dikkat sürelerini artırarak derse katılımı ve olumlu tutumları geliştirmekte etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır(Çay vd., 2020).

Özdamar, 2016 yılında yaptığı araştırmada Eskişehir ve Ankara illerinde bulunan MEM'e bağlı okullarda özel eğitim alanında görev almış olan öğretmenlerin kullandıkları yardımcı teknolojilere ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin çoğunluğunun yardımcı teknoloji kullanımında kendilerini yetersiz hissettikleri sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca öğretmenlerin en fazla kullandıkları araçların akıllı tahta ya da bilgisayar, akıllı telefon ve tablet olduğunu ifade etmiştir.

Kutlu vd., 2018 yılında yaptığı çalışmada özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin destekleyici teknoloji kullanımlarına yönelik bir araştırma yapmıştır. Araştırma sonuçlarına göre özel eğitimde öğretmenleri en çok engelleyen faktörler arasında yardımcı teknolojilerin kullanımının karmaşıklığı ve cihazların maliyeti, okullarda yeterli sayıda bulunmaması ve bu konudaki bilgi yetersizliği olduğunu belirlenmiştir.

Öğrenci Davranışları: Özel eğitimde öğrenci davranışlarını yönetebilmek için pekiştiricilerin uygun kullanılması, sınıf içerisinde kuralların net olarak belirlenmesi, günlük öğrenme rutinlerinin oluşturulması ve etkili sınıf yönetimi yaklaşımlarının bilinmesi gerekmektedir.

Eğitimin en temel amaçlarından birisi de kişinin kendi davranışlarını yönetmesidir. Öğrencilerin yaptıkları davranışın sorumluluğunu alması için öğretmenler öğrencilerine kendini yönetme stratejilerini kazandırmalıdır(Aykut, 2013).

Özyürek (2008) lisans düzeyinde bulunan öğretmen adaylarının öğrencilerinin davranışını değiştirmeye ilgili bazı yeterliliklerinin olmasını belirtmiştir. Bu yeterlilikleri dikkat işaretlerinin kullanımı, ipuçlarının sistematik bir şekilde geriye çekilmesi, uygun olan davranışları pekiştirme, uygun olmayan davranışları görmezden gelme, uygun pekiştiricileri belirleme, davranışlar ile ilgili beceri analizini yapabilme ve sınıf etkinliklerini planlama ve uygun şekilde sıraya dizme olarak ifade etmiştir.

Aile ile İletişim: Özel eğitimde aile ile iletişim başarılı bir eğitim sürecinin geliştirilmesi açısından önemlidir. Aile ile iletişimin başarılı olması; aile ile birlikte ortak hedeflerin belirlenebilmesi, aileden eğitim-öğretim için gerekli desteğin sağlanması, öğrencinin

daha önceki öğrenim geçmişinin daha hızlı öğrenilmesi gibi konular öğretim sürecinde öğretmene faydası olacak unsurlardan bazılarıdır.

Sağlıklı bir şekilde aile ile iletişimin gerçekleşmesi için okul yönetiminin de yapması gereken çalışmalar vardır. Başarılı olmak isteyen okul idarecileri, öğretmen kadar ailenin de eğitimde katılımcı olmasını sağlamalıdır. Bunun içinde aile ve öğretmen iletişimine önemiyet göstermelidir(Akbaşlı ve Kavak, 2008).Çünkü okul başarısının en mühim işaretlerinden birisi de veli katılımının olduğu etkinliklerdir(Akbaşlı ve Diş, 2019).

Ailelerin çocuklarının eğitime katılmaları ve destek vermeleri çocukların var olan performanslarını ortaya çıkarmada ve bu performansın genellenerek bağımsız becerilerde daha etkili olacağı bilinmektedir.

Mesleki Gelişim ve Yeterlik: Özel eğitimde derse giren branş öğretmenleri kendi mesleki gelişimlerini sağlamak amacıyla bu alanda açılmış olan hizmetiçi eğitimlere katılarak, özel eğitimle ilgili yapılan araştırmaları inceleyerek, özel eğitimde çalışan diğer meslektaşlarıyla sürekli bir şekilde iletişim kurarak, özel eğitim alanında yapılan teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek daha başarılı bir eğitim-öğretim süreci planlayabilirler.

Tüm dünyadaki öğretmenlik eğitimi sistemlerinde öğretmenlerin mesleklerinde nitelik kazanmaları için iki ana faktör yer almaktadır. Bunlardan ilki hizmet öncesi eğitim ikincisi de öğretmenlik görevini yerine getirenlerin katıldığı hizmet için eğitimler ya da mesleki gelişimlerinin sağlanması için planlanan faaliyetlerdir(Özer, 2008).

Yenen (2022) öğretmenlerle yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin mesleki yeterliklerini geliştirmek için lisans düzeyinde eğitimlerin iyileştirilmesi, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılım, alanında oluşan güncel değişimleri ve yenilikleri izleme, yurt dışı deneyim edinme ve kişisel gelişimini güçlendirerek genel kültür sahibi olma ve öğretmenlerin performanslarının değerlendirilmesi gibi önerilerde buldukları sonucuna ulaşmıştır.

Yüksek öğretim kurulu öğretmen yetiştirme programlarında branş derslerinin öğretmen adayları 'Özel eğitim ve kaynaştırma' dersi almaktadırlar. Bu ders özel eğitime dair kavramsal çerçeve, özel eğitimin tarihsel yolculuğu, mevzuat düzenlemeleri, aile eğitimini, farklı yetersizlik türlerinin özelliklerini, öğretimin bireyselleştirilmesi, eğitim stratejileri ve öğretim stratejileri gibi özel eğitim ile ilgili genel başlıklardan oluşmaktadır. Öğretmen adayları lisans

düzeyinde sadece bireyselleştirilmiş eğitim planına özgü, bireyselleştirilmiş eğitim planının hazırlanması, uygulanması ve değerlendirme aşamalarına ilişkin ayrıntılı bir ders almamaktadır.

Özel eğitimde görev almış olan branş öğretmenleri özel eğitim alanı ile ilgili mesleki gelişimlerini sürekli olarak gerçekleştirirlerse öğrenci ihtiyaçlarına daha iyi cevap verebilir. Branş öğretmenlerinin öğrencileri akademik ve sosyal yönden daha çok destekleyerek öğrencilerin var olan performanslarını ortaya çıkararak daha başarılı bir eğitim-öğretim süreci geçirmesine yardımcı olması beklenmektedir.

2.2. Branş Öğretmenleri İle İlgili Yasal Düzenlemeler

Özel eğitim sınıflarında görev yapan öğretmenler ile ilgili yasal düzenlemelere kronolojik olarak bakıldığında şu şekilde bir sıralama görülmektedir:

24.07.1962 tarihli ve 11162 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'na dayanan özel eğitime muhtaç çocuklar yönetmeliğinin(MEB, 1962)14. maddesi, özel eğitim ihtiyacı olan çocuklara yönelik olarak özel sınıfların kurulmasını ve bu sınıfların nasıl yönetileceğini belirtmektedir. Bu maddeye göre, bu özel sınıflarda eğitim gören çocuklara, ihtiyaçlarına uygun olarak özel araçlar sağlanmalıdır. Sınıflar, tek öğretmenden oluşan birleştirilmiş sınıflar şeklinde yönetilir ve öğrenciler, özel eğitim yöntem ve teknikleri gerektiren dersleri özel eğitim öğretmenleri eşliğinde özel sınıflarda alırlar. Diğer dersleri ve etkinlikleri ise tipik gelişim gösteren sınıf arkadaşları ile birlikte yaparlar.

Bu maddeye göre özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin özel eğitim yöntem ve teknikleri gerektirmeyen derslerini diğer öğretmenlerinden almaları gerektiği anlaşılmaktadır.

18.01.1968 tarihli ve 12803 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Yönetmeliği'nin(MEB, 1968)55. maddesi, özel eğitim sınıflarında eğitim ve öğretimin nasıl yürütüleceğini belirtmektedir. Bu maddeye göre, bu sınıflarda eğitim ve öğretim özel olarak hazırlanan programlara göre gerçekleştirilir ve bu amaçla yetiştirilmiş öğretmenler tarafından yönetilir.

Bu yönetmelikte alan öğretmenleri ile ilgili herhangi bir ifadeye yer verilmezken özel eğitim sınıfında görev yapacak olan öğretmenlerin özel eğitim alanında özel olarak yetiştirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

16.02.1975 tarihli ve 15151 sayılı(MEB, 1975) ve 15.10.1983 tarihli ve 18192 sayılı (MEB, 1983)Resmi Gazete de yayımlanan Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Hakkında Yönetmelikte özel eğitim alanında alan öğretmenleri ile ilgili bir ifadeye yer verilmemiştir.

9 Aralık 1985 tarihli ve 18953 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığına Bağlı Özel Eğitim Okulları Yönetmeliği'nin(MEB, 1985) 23. maddesinin d bendinde özel eğitim okullarında verilen dersler arasında yazı, resim-iş, müzik, beden eğitimi, akustik laboratuvarı, artikülasyon öğretmenliği gibi kişisel yetenek ve uzmanlık gerektiren dersler bulunmaktadır. Bu derslerin, söz konusu yetenek ve uzmanlığa sahip olan öğretmenlere verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu ifade, özel eğitim okullarında ders veren öğretmenlerin belirli bir uzmanlık alanına sahip olmaları gerektiği anlamına gelmektedir.Bu ifadeye göre alan derslerinin alan öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği yönetmeliklerde ilk kez açıkça bir şekilde belirtilmiştir.

18 Ocak 2000 tarihinde yayımlanan 23937 sayılı Resmi Gazete' de yer alan (MEB, 2000)49. maddesine göre, sınıf rehber öğretmenliğinin temel olduğu okullarda, özel eğitim branş öğretmenleri, atölye ve alan öğretmenleri ile birlikte derslere katılır. Resim, müzik, beden eğitimi gibi özel beceri gerektiren dersler ise, alan öğretmenleri, bu dersleri vermek için özel bir eğitim olarak branşlaşan sınıf öğretmenleri veya yan branşı uygun olan özel eğitim öğretmenleri tarafından verileceği belirtilmiştir.

Bu yönetmelikle birlikte özel eğitim öğretmenleri ile alan öğretmenlerinin alan derslerini birlikte vermesi yani ders esnasında sınıfta iki öğretmenin de bulunması gerektiği belirtilmiştir.

31.05.2006 tarihli ve 26184 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan ÖEHY' nin (MEB, 2006) 26 ve 27. maddelerinde özel eğitim sınıflarında, 38 ve 40. Maddelerinde özel eğitim okullarında verilecek olan alan derslerinin özel eğitim öğretmenleri ile birlikte alan öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca bu yönetmelikle alan

derslerinin isimleri (beden eğitimi dersi, DKAB dersi, görsel sanatlar dersi, müzik dersi, teknoloji ve tasarım dersi, yabancı dil dersi, bilgisayar dersi, modelaj-iş dersi) de verilmiştir.

Bu yönetmelikle birlikte hangi derslerin hangi sınıflarda hangi öğretmenler tarafından verilmesi gerektiği de açıkça belirtilmiştir. Ayrıca yetersizlik türlerine göre de hangi öğretmenlerin dersleri vermesi gerektiği açıkça belirlenmiştir.

07.07.2018 tarihli 30471 sayılı Resmi gazetede yayımlanan ÖEHY' nin (MEB, 2018) 27, 28, 31, 32. maddelerinde bir önceki yönetmelikte olduğu gibi sınıf, alan öğretmeni tarafından okutulacak derslerin öğrencilerin yetersizlik türü ve derslerin isimleri ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Bu yönetmelikte ilave olarak meslek dersleri kavramı da eklenerek bu derslerinde alan öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu yönetmelikte alan dersleri alan öğretmenleri tarafından okutulur diye daha kesin bir ifade kullanılmıştır.

Kronolojik olarak yönetmelikleri incelediğimizde ise her yeni çıkan yönetmelikte alan derslerinin alan öğretmenleri tarafından, hangi sınıflarda hangi alanlarda derslerin verileceğinin daha ayrıntılı olarak belirlendiğini görülmektedir.

2.3. İlgili Araştırmalar

2.3.1. Yurt içinde yapılmış araştırmalar

İlik (2015) tarafından kaynaştırma öğretmeni olarak görev alan öğretmenlere BEP eğitiminin öğretmenlerin BEP yeterliklerine etkisini incelemek amacıyla bir doktora tezi çalışması yapılmıştır. Karma yöntem kullanılarak gerçekleştirilen araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanmayı tercih etmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin BEP sürecinin her aşamasında yetersizliklerinin olduğu ve araştırmaya katılan öğretmenlere verilen BEP eğitiminin öğretmenlerin BEP yeterliklerini arttırdığı ortaya çıkmıştır.

Söğüt (2017) sınıf öğretmenlerinin BEP hazırlarken karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi ve kaynaştırma uygulamalarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla betimsel desenin kullanıldığı bir yüksek lisans tez çalışması yapmıştır. 201 öğretmen katıldığı bu çalışmada veriler ölçekler aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın BEP hazırlarken karşılaşılan

güçlülere ilişkin sonuçlarına göre karşılaşılan güçlüklerin çeşitli değişkenlere(aile katılımı, ailede özel gereksinimli birey olma, çalışma yeri, sınıf, kaynaştırma öğrencisinin engel türü) göre farklılaşmadığı, çeşitli değişkenlere(yaş, cinsiyet, meslekte kıdem yılı, kaynaştırma öğrencisi olma, öğrencinin destek eğitim alması ve eğitimin süresi, öğrencinin yaşı ve cinsiyeti, verdiği kaynaştırma eğitimi süresi) göre de farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yaman (2017), sınıf öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programlarının geliştirilmesi ve uygulanmasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapmış olduğu yüksek lisans tezine 30 öğretmen katılmıştır. Nitel yöntem kullanılarak yapılan araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarında yapılan BEP'lerin yeterli olmadığını belirten öğretmenler programların ekip ile birlikte yapılmadığını çeşitli yerlerden bulup kendi öğrencilerine uyarladıkları saptanmıştır. Öğretmene yardım edecek elaman eksikliğinden, zaman yetersizliğinden ve sınıf mevcutlarının kalabalık olması sebebiyle BEP'lerin tam manasıyla kullanılmadığı ifade edilmiştir.

İlik ve Sarı (2018) tarafından bir ölçek geliştirme çalışması yapılmıştır. Öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme, uygulama ve değerlendirme yeterliklerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.5'li likert tipi bir ölçek oluşturulmuştur. Ölçek ÖBEPYÖ adını almıştır. Yapılan faktör analizi sonunda son halini alarak 38 maddeden oluşan olan bu ölçek 264 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Sonuçlar ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu göstermiştir. Ölçek öğretmenlerin BEP yeterliklerini belirlemek için yapılan ülkemizde oluşturulan ilk ölçme aracı olmuştur.

İlik (2018) tarafından yapılan çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde görev yapan öğretmenlerin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan çalışmaya Konya BİLSEM'lerde görev alan 22 öğretmene yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Çalışma sonuçlarına göre öğretmenler BEP kullanmadıklarını ancak BEP hazırlamanın gerekli olduğu ifade etmiştir. Ayrıca BEP için bir eğitim alma ihtiyaçlarının olduğu saptanmıştır.

Müzik öğretmenlerinin BEP hazırlarken karşılaştıkları güçlükler ve kaynaştırma uygulamalarına ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla Akkoyunoğlu (2019), tarafından bir yüksek lisans tez çalışması yapılmıştır. Araştırmacı çalışmayı betimsel türde genel tarama modelinde yapmıştır. Araştırma sonunda öğretmenlerin çoğunluğunun BEP konusunda yeterli

bilgi sahibi olmadıkları ve kaynaştırma uygulamalarında ise yetecek seviyede eğitim almadıkları saptanmıştır.

Burunsuz (2019), tarafından ilköğretimde çalışan öğretmenlerin BEP uygulamasına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yüksek lisans tez çalışması yapılmıştır. Nitel yöntem kullanılarak yapılan çalışmada görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Çalışma sonucunda araştırmaya katılan öğretmenler mevcut kaynaştırma uygulamalarının yararlı olmadığını düşündüklerini ifade etmişlerdir. BEP uygulama sürecinde ise süre sıkıntısı çektiklerini, bilinçsiz ailelerin olması, aldıkları eğitimlerin yeterli olmaması, raporla ilgili sıkıntıların olduğu ve genel olarak bilgi eksiklikleri gibi sorunlarının olduğunu belirtmişlerdir.

Çıkkılı vd. (2020) tarafından yapılan BEP hazırlama sürecinde yaşanan güçlüklerin farklı değişkenler bakımından incelenmesi amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Tarama modeli ile gerçekleşen bu çalışmaya 292 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonucuna göre işlevine uygun şekilde BEP hazırlamakta bilgi yetersizliklerinin olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çalışma süreleri, görev yaptıkları branşları ve görev aldıktan sonra almış oldukları eğitim durumlarının BEP hazırlama güçlüklerinde bir farklılaşma oluşturmadığı ancak BEP hazırlama sürecinde ekip üyeleri ile işbirliği ve bilgi paylaşımı konusunda güçlük yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yüksel vd. (2020) tarafından karma yöntem kullanılarak okul öncesinde görev yapan öğretmenlerin BEP hazırlanması ve uygulamasına yönelik yeterliliklerinin belirlenmesi, anlaşılması ve yorumlanması amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında 193 katılımcı, nitel kısmında ise 11 katılımcı yer almıştır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların BEP yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu, BEP hazırlama aşamasında uzun ve kısa dönemli amaçlar belirlenirken ve BEP' i uygularken ve değerlendirirken bilgi yetersizliklerinin olduğu saptanmıştır.

Sevim vd. (2021) tarafından yapılan çalışmada türkçe öğretmenlerinin (BEP) uygulanabilirliği hakkındaki görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Nitel yöntem kullanılarak yapılan araştırmaya 47 katılımcı katılmış ve katılımcılara görüşme formu uygulanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcılar BEP'in yararlı olduğunu belirtirken katılımcılar sınıfların kalabalık olduğunu, ailelerin ilgisizliğinin ve bilgi eksikliğinin, materyal yetersizliğinin olduğunu dile getirmişlerdir. Ekip üyeleri arasında yeterli işbirliğinin olmadığını

belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler BEP’te görevli kişi ve kurumlar arası işbirliğinin oluşturulması, öğrenme ortamlarının düzenlenmesi ve materyal eksikliklerinin giderilmesi, sınıf mevcutlarının uygun sayılarda olması ve öğretmenlere konu ile ilgili eğitim verilmesi ancak bu eğitimlerin alanında uzman özel eğitim öğretmenleri tarafından yapılmasının uygun olacağını ifade etmişlerdir.

Şahbaz ve Güder (2022) sınıf öğretmenlerinin BEP hazırlamadaki yeterliklerini saptamak amacıyla 155 sınıf öğretmenin katıldığı bir çalışma yapmıştır. Araştırma betimsel tarama modeli ile yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların BEP hakkında gereken yeterlikte olduğu, meslekte çalışma yılı artması, katılımcıların lisansüstü eğitim alması ve lisans düzeyinde özel eğitim dersi almasının öğretmenlerin BEP yeterlik düzeyini yükselttiği belirlenmiştir.

Güleç-Aslan vd. (2022) tarafından yapılan çalışmada sınıfta özel gereksinimli öğrencisi bulunan okul öncesi öğretmenlerin BEP hazırlama ve uygulama sürecinde karşılaştıkları güçlüklerle yönelik yaşantılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel model kullanılarak on okul öncesi öğretmen ile yapılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin farklı güçlüklerle karşılaştıkları ancak bu karşılaşılan güçlüklerin yalnız dış kaynaklı nedenlerle değil, kendileriyle ilgili nedenlerle örneğin mesleki yeterlikleri gibi nedenlerle bağdaştırdıkları ve bu yönde muhtelif çözüm seçenekleri söyledikleri saptanmıştır.

Küçüköğlü (2022) tarafından yapılan okul öncesi öğretmenlerinin BEP hazırlama süreçlerinin incelenmesi isimli yüksek lisans tezinde okul öncesinde görev yapan öğretmenlerin BEP hazırlama süreçlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desenden yararlanılmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanan veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. Araştırma sonuçları okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi kapsamında gerçekleştirilmesi gereken bireyselleştirilmiş eğitim programlarını tasarlama, uygulama ve değerlendirme süreçleri için gerekli olan kuramsal ve uygulamalı yetkinliklere yeterince sahip olmadıklarını ortaya koymuştur.

Yüçetürk(2022)tarafından sınıf öğretmenlerinin BEP yeterlikleri ile tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya kaynaştırma öğrencisi bulunan 277 sınıf öğretmeni

katılmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin BEP ile ilgili genel tutumlarının “katılıyorum” düzeyinde ve olumlu olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, sınıf öğretmenlerinin BEP yeterlikleri ölçek alt boyutları ile ölçeğin tamamında “katılıyorum” düzeyinde ve olumlu bulunmuştur.

Fidan (2022) tarafından sosyal bilgiler branşında görev yapan öğretmenlerinin kaynaştırma eğitime ve BEP hazırlamalarına yönelik öz-yeterlilik düzeylerinin saptanması amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Tarama yöntemi kullanılarak yapılan çalışma sonuçlarına göre katılımcıların kaynaştırma uygulamalarına yönelik öz-yeterlilik inanç düzeylerinin çalışma süresi ve lisans düzeyinde özel eğitim alanı ile ilgili eğitim almanın, sınıfında kaynaştırma öğrencisi istemesi bakımından anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

2.3.1. Yurt dışında yapılmış araştırmalar

Dobrose, 2000 yılında öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı etkililiğine yönelik algılarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada hem normal eğitim hem de özel eğitim öğretmenleri, normal eğitim öğretmenin bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecindeki görevini önemli ve olumlu bir şekilde değerlendirmektedir. Ancak, normal eğitim öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı süreci hakkında bilgi eksikliği olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, yaş, mesleki kıdem ve öğretmen tipinin, öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planına yönelik bakış açılarını etkileyen faktörler olduğunu tespit etmiştir.

Johns ve diğerleri, 2002 yılında bireyselleştirilmiş eğitim programının kullanımının önündeki engelleri öğretmenlerin eğitim ve bilgi eksikliği, uygulamadaki destek eksikliği, yetersiz zaman, yetersiz ve doğru olmayan değerlendirme bilgileri, okul idaresinden yeterli desteği alamamak, yeterli materyalin olmaması olarak belirtmiştir.

Miller (2003) bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecinde etkili bir işbirliğinin varlığını ve bu işbirliği ile kaliteli bir bireyselleştirilmiş eğitim planı üretilip üretilmediğini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada etkili işbirliğinin kaliteli bir bireyselleştirilmiş eğitim planı üretimine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Peete (2003) kent ve kırsal kesimdeki ortaokul öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planına ilişkin algıları karşılaştırılmıştır. Bu doğrultuda öğretmenlerin bireyselleştirilmiş

eğitim planına yönelik algılarını belirlemek amacıyla kentsel ve kırsal kesimdeki ortaokul öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Genel olarak bireyselleştirilmiş eğitim planı algılarında anlamlı farklılıklar bulunmamıştır. Ancak, ğretmenlerin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar, kentli ve kırsal kesimdeki öğretmenlerin görüşlerinde farklılıklar olduğunu göstermiştir.

Kreutzer (2004) ğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planları kullanışlılığına yönelik algılarını incelemek amacıyla yaptığı çalışmada özel eğitim alan ğretmenlerinin, sınıf öğretmenlerine göre bireyselleştirilmiş eğitim planı kullanışlılığında daha olumlu bir algıya sahip oldukları, özel eğitim ğretmenlerinin, uygulama alanında ve hazırlık konularında daha olumlu algılara sahip oldukları, ilköğretim düzeyindeki öğretmenler, özellikle hazırlık ve uygulanabilirlik alanlarında, bireyselleştirilmiş eğitim planını ortaöğretim düzeyindeki öğretmenlere göre daha olumlu bir şekilde değerlendirdiği sonuçlarına ulaşmıştır.

Aleada (2006) kaynaştırma sınıflarında bulunan engelli öğrencilere bireyselleştirilmiş eğitim planlarının kullanılmasına ilişkin sınıf ğretmenlerinin algılarını araştırmak amacıyla yapmış olduğu çalışmaya yüz yirmi üç ğretmen katıldığını belirtmiştir. Araştırma sonuçları öğretmenlerin çoğunluğunun bireyselleştirilmiş eğitim planlarının program hazırlamada faydalı araçlar olarak algıladığını ve öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecinde aktif katılımcılar olduğunu göstermiştir.

Dildine (2010) ilköğretim düzeyindeki genel eğitim ğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programlarının kullanımını ve bu öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilmesindeki rol algılarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada katılımcılar öğrencilere uygun hedef belirlemek amacıyla bireyselleştirilmiş eğitim planlarını yararlı gördüklerini belirtmiştir. Öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planlarını ğretim planları oluşturmak için kullanışlı bir araç olarak gördüklerini ancak akademik başarı için değerli bir araç olarak görmediklerini, genel eğitim ğretmenlerinin kendilerini bireyselleştirilmiş eğitim planı ekibinin bir parçası olarak görmediğini göstermiştir.

Douglas-Kline (2015) zel eğitim ğretmenlerinin müzik ğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecine katılımlarına dair algılarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada, özel eğitim ğretmenlerinin müzik öğretmenlerinden bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecine katılmalarını değerli bulduğunu ve bu süreçte müzik ğretmenlerinin katılımının önemli olduğunu göstermiştir. Sonuçlar zel eğitim öğretmenleri, müzik ğretmenlerinin

bireyselleştirilmiş eğitim planı toplantısına katılma eğiliminde olduklarını, genel olarak çoğu özel eğitim öğretmeninin müzik öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı toplantısının bir parçası olmalarını istediğini göstermiştir. Ayrıca çalışma, programlama ve sınıf kapsamından kaynaklanan engellerin, müzik öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı toplantısına katılımını en çok etkileyen faktörler olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Stafford (2019) müzik öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programlarının uygulama süreçlerine katılımlarına yönelik algılarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada katılımcıların bireyselleştirilmiş eğitim programı toplantıları hakkında bilgi aldıklarını ve bunlara değişen derecelerde katıldıklarını, uyarlamaların belirlenmesinde alternatif araçlar kullandıklarını göstermektedir. Bireyselleştirilmiş eğitim programı belgelerinin alındığı, güncellemelerin yapıldığı, ancak bazı katılımcıların uyarlamalar konusunda zorlandıklarını belirtmiştir. Ayrıca sonuçların müzik öğretmenleri ile özel eğitim öğretmenleri uyarlamalar konusunda iletişim kurduklarını ve genellikle iyi çalışma ilişkilerine sahip olduklarını gösterdiğini belirtmiştir.

Grimone-Hopkins (2020) anaokulu öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı sürecine katılım düzeyini araştırmak amacıyla yapmış olduğu çalışmada anaokulu öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecine çoğu zaman dahil olduklarını, öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecinde kendilerini sorumlu hissettikleri sonucuna ulaşmıştır. Bireyselleştirilmiş eğitim planı katılımını engelleyen faktörler arasında ise işbirliği için yetersiz zaman, çok fazla konu, bireyselleştirilmiş eğitim planı toplantılarını düzenlemede esneklik eksikliği olarak belirlendiği sonucuna ulaşmıştır.

Bethea (2021) ortaokul genel ve özel eğitim öğretmenlerinin öğrencilerle ilgili bireyselleştirilmiş eğitim planı hizmetlerinin tasarlanması ve değerlendirilmesindeki işbirliklerini nasıl tanımladıklarını belirlemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Bu çalışma sonuçlarına göre öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı tasarımı ve değerlendirmesi etrafında işbirlikçi uygulamalarını kapsamlı bir şekilde tanımlayabileceğini, ancak öğretmenlerin, okul yöneticilerinin daha amaçlı bir işbirliği için gereken kaynakları yeterli bir şekilde sağlamadığına inandıklarını belirtmiştir.

Jones (2024) yapmış olduğu çalışmada müzik öğretmenlerinin çoğu zaman bireyselleştirilmiş eğitim planlarına erişimlerinin olmadığını ve öğrencinin bireyselleştirilmiş

eğitim planı amaçlarının genellikle müzik dersiyle ilgili olmadığını ifade etmiştir. Ayrıca, ğretmenler, bireyselleştirilmiş eğitim planlarını günlük ğretim faaliyetlerini planlamak ve müfredat geliştirmek için sınırlı bir şekilde kullandıklarını, bireyselleştirilmiş eğitim planlarını etkili bir şekilde uygulamak için daha fazla planlama süresine ihtiyaç duyduklarını belirttikleri sonucuna ulaşmıştır.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Bu bölümde sırasıyla araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

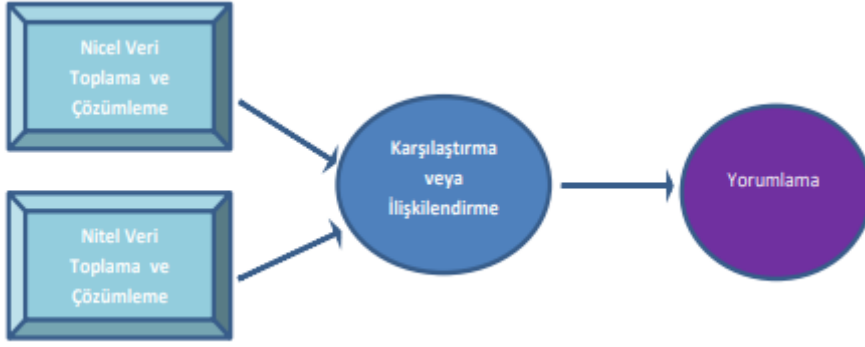
3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma da 2023-2024 eğitim öğretim yılı içerisinde Konya İl MEM'e bağlı özel eğitim sınıfı bulunan okullarda ve özel eğitim uygulama okullarında görev yapan branş öğretmenlerinin (DKAB dersi, Beden Eğitimi dersi, Görsel Sanatlar dersi ve Müzik dersi) bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye yönelik yeterliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin birlikte ele alındığı karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntemin avantajlı kabul edilmesinin en mühim nedeni nitel ve nicel yöntemin özünde bulunan kısıtlamalarını dengelemek için birbirlerinin güçlü taraflarının kullanılmasıdır(Aydın Çakır ve Türkes Kılıç, 2021).

Araştırma daha kapsamlı bir görüş açısı geliştirmek amacıyla yakınsayan paralel desenli (convergent parallel design) (NİC+NİT) bir araştırmadır. Nicel veriler ve nitel veriler eş zamanlı olarak toplanıp her iki bilgi türüne de eşit olarak ağırlık verilmiştir. Karma yöntemin yöntemsel sınıflandırmasında yakınsayan paralel desen kullanılırken amaçsal sınıflandırma olarak da üçleme deseni bu araştırmada kullanılmıştır. Üçleme deseninde nicel veriler ile nitel veriler aynı anda toplanır ve bu verilerin araştırma içerisindeki ağırlığı birbirine eşittir (Creswell and Clark, 2007, aktaran, Özbuğutu ve Elmacı, 2022).

Cresswel ve Plano Clark'ın (2014) çalışmasında belirtildiği gibi nicel ve nitel yöntemlere eşit öncelik verilen yakınsayan paralel desende çözümleme esnasında bu bölümler birbirinden ayrı olarak değerlendirilirken en son genel yorumlama yapılırken elde edilen sonuçlar bir araya getirilir (Atalay, Mazlum ve Mazlum, 2017).

Şekil 3.1. Yakınsayan paralel desen aşamaları(Özdemir vd., 2021).

Bu araştırmada özel eğitim sınıfı bulunan okullarda ve özel eğitim uygulama okullarında görev almış olan branş öğretmenlerinin (DKAB dersi, beden eğitimi dersi, görsel sanatlar dersi ve müzik dersi) bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye yönelik yeterliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi için nicel ve nitel veriler toplanmıştır. Nicel veriler toplanırken nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Nicel veriler İlik ve Sarı (2018) tarafından geliştirilen “Öğretmenler için Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği (ÖBEPYÖ)” ile toplanmıştır. Nitel veriler ise yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme formunda sorular oluşturulurken formun açık uçlu sorulardan oluşması önemlidir. Açık uçlu sorular kullanıldığında araştırılan konu hakkında araştırma konusuna yönelik belirgin tanımlamalar yapılabilirken araştırmayı yapan kişinin ve katılımcının ele alınan konu hakkında daha kapsamlı tartışmasına ve konuyu daha derin irdeleyebilmesine olanak verir(Aydın, 2023).

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılı içerisinde Konya İl MEM’e bağlı resmi ve özel, bünyesinde özel eğitim sınıfı bulunan okullarda ve özel eğitim uygulama okullarında görev yapan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi, Görsel Sanatlar ve Müzik öğretmenleridir. Bu araştırma da kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılarak çalışma grubu oluşturulmuştur. Araştırma yapan kişi diğer örnekleme

yöntemlerinin kullanma ihtimalinin olmadığı durumlarda kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılabilir(Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Araştırmanın nicel boyutunda 203 branş öğretmenine ulaşılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda ise 31 branş öğretmen ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

3.2.1.Nicel çalışma grubu

Tablo 3.1. Nicel katılımcılar ile ilgili demografik bilgiler

		<i>f</i>	%
Cinsiyet	K	122	60.1
	E	81	39.9
Mesleki kıdem	0-3	16	7.8
	3-6	28	13.8
	6-10	32	15.8
	10+	127	62.6
Branş	Beden Eğitimi	57	28.0
	Müzik	32	15.8
	DKAB	73	36.0
	Görsel Sanatlar	41	20.2
Özel eğitime yönelik eğitim alma durumu	Evet	65	32.0
	Hayır	138	68.0
Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik eğitim alma durumu	Evet	64	31.5
	Hayır	139	68.5

Tablo 3.1 de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 203 öğretmenin %60.1'inin (122 kişi) kadın, %39.9'unun (81 kişi) erkek olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan branş öğretmenlerinin %7.8'i (16) 0-3 yıl arasında, %13.8'inin (28 kişi) 3-6 yıl arasında, %15.8'inin (32 kişi) 6-10 yıl arasında, %62.6'sının (127 kişi) 10 seneden fazla mesleki kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan branş öğretmenlerinin %28'inin (57 kişi) Beden eğitimi öğretmeni, %15.8'inin (32 kişi) Müzik öğretmeni, %36'sının (73 kişi) Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni, %20.2'sinin (41 kişi) Görsel sanatlar öğretmeni olduğu görülmektedir. Katılımcıların %32'si (65 kişi) daha önce özel eğitime yönelik bir eğitim aldığını, %68 (138 kişi) daha önce özel eğitime yönelik bir eğitim almadığını belirtmiştir. Katılımcıların %31.5'i (64 kişi) Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim aldıklarını, %68.5'i (139 kişi) Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim almadıklarını belirtmiştir.

3.2.2.Nitel çalışma grubu

Yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanan öğretmenlere görüşme başlamadan önce demografik bilgileri içeren sorular (özel eğitime yönelik bir eğitim aldınız mı?, Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?, Kaç yıldır özel eğitim sınıfı olan bir okulda çalışıyorsunuz?, Branşınız nedir?, Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) hazırlamaya yönelik bir eğitim aldınız mı? Yanıtınız evet ise kısaca belirtiniz., Özel eğitim sınıfında dersine girdiğiniz öğrenciler için BEP hazırlıyor musunuz? sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevaplara ilişkin tablolar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3.2. Nitel katılımcılar ile ilgili demografik bilgiler

		<i>f</i>	%
Özel eğitime yönelik eğitim alma durumu	Evet	12	38.7
	Hayır	19	61.3
Mesleki kıdem	1-3	2	6.5
	4-7	2	6.5
	8-10	8	25.7
	10+	19	61.3
Branş	Beden Eğitimi	11	35.5
	Müzik	4	12.9
	DKAB	10	32.3
	Görsel Sanatlar	6	19.3
Özel eğitim sınıfı olan bir okulda çalışma durumu	1-3	14	45.2
	4-7	8	25.8
	8-10	6	19.3
	10+	3	9.7
Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik eğitim alma durumu	Evet	8	25.8
	Hayır	23	74.2
Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama durumu	Evet	29	93.6
	Hayır	2	6.4

Görüşmeye katılan 31 öğretmenin %38.7'si (12 kişi) daha önce özel eğitime yönelik bir eğitim aldığını, %61.3'ü de (19 kişi) daha önce özel eğitime yönelik bir eğitim almadığını belirtmiştir. Katılımcıların %6.5'u (2 kişi) 1-3 yıl arası, %6.5'u (2 kişi) 4-7 yıl arası, %25.7'si (8 kişi) 8-10 yıl arası, %61.3'ü(19 kişi) de 10 yıl üzeri mesleki kıdemi olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin branşlarına baktığımızda ise %35.5'inin (11 kişi) beden eğitimi, %12.9'unun (4 kişi) müzik, %32.3'ünün (10 kişi) din kültürü ve ahlak bilgisi, %19.3'ünün (6 kişi) de görsel sanatlar öğretmeni olduğu görülmektedir. Katılımcıların özel eğitim sınıfı olan bir okulda çalışma durumlarına bakıldığında ise %45.2'sinin (14 kişi) 1-3 yıl arasında, %25.8'inin (8 kişi) 4-7 yıl arasında, %19.3'ünün (6 kişi) 8-10 yıl arasında, %9.7'sinin (3 kişi) de 10 yıl üstü süredir

görev yaptığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik eğitim alma durumlarına bakıldığında ise %25.8'inin (8 kişi) eğitim aldığı, %74.2'sinin(23 kişi)de eğitim almadığı belirlenmiştir. Katılımcıların bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama durumuna bakıldığında ise %93.6'sı (29 kişi) plan hazırladığını, %6.4'ünün (2 kişi) de plan hazırlamadığını belirttikleri görülmektedir.

Araştırma da nicel ve nitel veriler aynı anda toplanacak şekilde çalışma grubu oluşturulmuştur. Araştırmada katılımcılarda birden fazla branşın olması sebebiyle, araştırmaya taraf olabilecek kişilerin farklılığını maksimum derecede yansıtmak (Yıldırım ve Şimşek, 2006)için amaçlı örneklem yöntemlerinden olan maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminin kullanılması tercih edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında demografik bilgi formu, “Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği (ÖBEPYÖ)”ve araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

3.3.1 Nicel veri toplama aracı

Araştırmanın nicel boyutunda ‘Demografik Bilgi Formu’ ve İlik ve Sarı (2018) tarafından geliştirilen ÖBEPYÖ ile toplanmıştır.

Demografik Bilgi Formu

Demografik bilgi formunda araştırmaya dahil olan katılımcıların cinsiyeti, branşı, mesleki kıdem yılı, özel eğitime yönelik bir eğitim alıp almadıkları, bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alıp almadıklarına yönelik sorular sorulmuştur.

Öğretmenler için Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği (ÖBEPYÖ)

İlik ve Sarı (2018) tarafından bir ölçek geliştirme çalışması yapılmıştır. Bu ölçek geliştirme çalışması öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme, uygulama ve değerlendirme yeterliklerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.5’li likert tipi bir ölçek olan bu ölçekte dört faktör üzerinde durulmuştur. Ölçek ÖBEPYÖ adını almıştır. Yapılan faktör analizi sonunda son halini alarak 38 maddeden oluşan olan bu ölçek 264 sınıf öğretmenine

uygulanmıştır. Sonuçlar ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu göstermiştir. Ölçek öğretmenlerin BEP yeterliklerini belirlemek için yapılan ülkemizde oluşturulan ilk ölçme aracı olmuştur.

3.3.2 Nitel veri toplama aracı

Araştırmanın nitel boyutta ise araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır.

Demografik Bilgi Formu

Yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanan öğretmenlere görüşme başlamadan önce demografik bilgileri içeren sorular (özel eğitime yönelik bir eğitim aldınız mı?, Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?, Kaç yıldır özel eğitim sınıfı olan bir okulda çalışıyorsunuz?, Branşınız nedir?, Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) hazırlamaya yönelik bir eğitim aldınız mı? Yanıtınız evet ise kısaca belirtiniz., Özel eğitim sınıfında dersine girdiğiniz öğrenciler için BEP hazırlıyor musunuz?) sorulmuştur.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Polat(2022) yarı yapılandırılmış bir mülakatta sorular hazırlanırken dikkat edilmesi gereken hususları başlıklar halinde şu şekilde belirtmiştir:

- ✓ Ön Hazırlık: Görüşme Sorularının Hazırlanması
- ✓ Araştırma ve Görüşme Sorularını Ayırıştırma
- ✓ Uygunluk: Pragmatik Fayda ve Geçerlik
- ✓ Az Sayıda Temel Soru, Yeterli Takip Sorusu
- ✓ Tek Katmanlı, Art Arda Sıralanmayan Sorular
- ✓ Yanıtlanabilir, Anlaşılır Sorular
- ✓ Açık Uçlu Sorular: Öznel, Önden Belirlenmemiş, Yönlendirmekten Sakınan
- ✓ Odaklı, Özelleştirilmiş Sorular
- ✓ Analitik, Yargılayıcı, Teleolojik Sorulardan Kaçınmak.

Araştırmada özel eğitim sınıfı bulunan okullarda ve özel eğitim uygulama okullarında görev yapan branş öğretmenlerinin (DKAB dersi, beden eğitimi dersi, görsel sanatlar dersi ve müzik dersi) bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye yönelik

yeterliklerine ilişkin görüşlerini derinlemesine belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırmada katılımcılara sorulacak olan sorular araştırmacı tarafından hazırlanırken literatür taraması yapılarak soru havuzu oluşturulmuştur. Kapsam geçerliliğinin değerlendirilebilmesi sebebiyle özel eğitim alanında uzman olan iki öğretim üyesi tarafından araştırmacının oluşturduğu soruların araştırılmak istenilen konuyu kapsayıp kapsamadığı, belirgin, açık ve kolaylıkla anlaşılabilir olup olmadığı değerlendirilip sonuçlandırılmıştır. Oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu dört öğretmenle uygulanarak pilot çalışma yapılmıştır. Elde edilen verilere göre yeniden uzman görüşü alınmış ve uzmanlardan gelen son değerlendirmelere göre yarı yapılandırılmış görüşme formuna son hali verilmiştir.

Görüşme formu demografik bilgiler, BEP ön bilgi, BEP'e hazırlık öncesi aşama, BEP'e hazırlık aşaması, BEP uygulama aşaması, BEP değerlendirme aşaması, BEP'e ilişkin genel bilgiler olmak üzere 7 ana başlıktan oluşmuştur. Belirlenen bu başlıklara ait alt başlıklar belirlenmiş bu başlıklar dahilinde veriler toplanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Veri toplama araçlarının uygulanabilmesi için Konya İl MEM' den gerekli izinler alınmıştır. İzin alındıktan sonra 'Demografik Bilgi Formu', 'ÖBEPYÖ' ve 'Yarı yapılandırılmış görüşme formu' branş öğretmenlerine uygulanmıştır. Demografik bilgi formu ve ÖBEPYÖ Google Form oluşturularak öğretmenlere ulaşılmış ve uygulanmıştır. Ölçeği uygulayan öğretmenler arasında farklı branşlardaki öğretmenler seçilerek otuz bir öğretmenle gönüllülük esasına göre araştırmacı tarafından ölçekle aynı anda görüşme formu da uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Görüşmeler esnasında ses kaydı alınmıştır. Görüşmeler yaklaşık olarak 20 dakikada tamamlanmıştır. Görüşme esnasında gerektiğinde katılımcılara sonda sorular yöneltilmiştir. Araştırmacının sorduğu soruya katılımcının uygun olmayan cevaplar vermesi durumunda, araştırmacı sorularla ilgili olarak önceden belirlenmiş olan sonda sorular vasıtasıyla cevabın sorulan soruyla ilgili olmasına katkı sağlayabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Tablo 3.2. Katılımcılar görüşme takvimi

Katılımcı Kodu	Branşı	Görüşme Şekli	Görüşme Tarihi	Görüşme Süresi
Ö1	DKAB	Yüz yüze	13.12.2023	21 dakika
Ö2	Görsel Sanatlar	Yüz yüze	13.12.2023	19 dakika
Ö3	Müzik	Yüz yüze	13.12.2023	21 dakika
Ö4	Görsel Sanatlar	Yüz yüze	14.12.2023	22 dakika
Ö5	Beden Eğitimi	Yüz yüze	18.12.2023	22 dakika
Ö6	DKAB	Yüz yüze	19.12.2023	23 dakika
Ö7	DKAB	Yüz yüze	20.12.2023	19 dakika
Ö8	Beden Eğitimi	Yüz yüze	20.12.2023	22 dakika
Ö9	Beden Eğitimi	Yüz yüze	21.12.2023	21 dakika
Ö10	Beden Eğitimi	Yüz yüze	21.12.2023	19 dakika
Ö11	Müzik	Yüz yüze	22.12.2023	21 dakika
Ö12	Görsel Sanatlar	Yüz yüze	25.12.2023	20 dakika
Ö13	Beden Eğitimi	Yüz yüze	25.12.2023	19 dakika
Ö14	Beden Eğitimi	Yüz yüze	25.12.2023	22 dakika
Ö15	Görsel Sanatlar	Yüz yüze	27.12.2023	22 dakika
Ö16	Beden Eğitimi	Yüz yüze	27.12.2023	21 dakika
Ö17	DKAB	Yüz yüze	27.12.2023	20 dakika
Ö18	Müzik	Yüz yüze	28.12.2023	23 dakika
Ö19	DKAB	Yüz yüze	28.12.2023	20 dakika
Ö20	Görsel Sanatlar	Yüz yüze	29.12.2023	21 dakika
Ö21	Beden Eğitimi	Yüz yüze	29.12.2023	22 dakika
Ö22	DKAB	Yüz yüze	29.12.2023	19 dakika
Ö23	DKAB	Yüz yüze	02.01.2024	21 dakika
Ö24	DKAB	Yüz yüze	04.01.2024	20 dakika
Ö25	DKAB	Yüz yüze	09.01.2024	20 dakika
Ö26	Görsel Sanatlar	Yüz yüze	09.01.2024	19 dakika
Ö27	Beden Eğitimi	Yüz yüze	10.01.2024	21 dakika
Ö28	Beden Eğitimi	Yüz yüze	10.01.2024	22 dakika
Ö29	Beden Eğitimi	Yüz yüze	10.01.2024	22 dakika
Ö30	Müzik	Yüz yüze	12.01.2024	20 dakika
Ö31	DKAB	Yüz yüze	12.01.2024	20 dakika

3.5. Verilerin Analizi

Elde edilecek olan nitel ve nicel verilerin çeşitli türlerde bilgi verdiği kabulünden hareketle, yakınsayan paralel desende araştırmayı yapan kişi nitel ve nicel verileri birlikte toplar; ancak topladığı verilerin analizlerini ayrı ayrı yapar ve yaptığı analizden elde ettiği bulguları karşılaştırarak bulguların birbirini doğrulayıp doğrulamadığını tespit eder. Ölçme aracından elde edilen bulgularla detaylı nitel bilgilerin birbirini desteklemesi gerekir. Nicel ve nitel yöntemlere eşit öncelik verilen yakınsayan paralel desende çözümleme esnasında bu bölümler birbirinden ayrı olarak değerlendirilirken en son genel yorumlama yapılırken elde edilen sonuçlar bir araya getirilir. Üçleme deseninde nitel ve nicel yöntemlerle elde edilen sonuçların birbirini tasdik etmesi, doğrulaması ve uyumlu olması sağlanırken nitel ve nicel bölümler eş zamanlı ve eş baskındır(Atalay Mazlum ve Mazlum, 2017).

3.5.1 Nicel verilerin analizi

Araştırmanın nicel kısmında elde edilen veriler anova veya t-testi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz edilen veriler tablollaştırılarak yorumlanmıştır. Frekans tablosu oluşturularak veriler sunulmuştur.

3.5.1.1 Branş öğretmenlerinin öğretmenler için bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği (ÖBEPYÖ)'ne ilişkin en düşük-en yüksek değerler, ortalama-standart sapma değerleri ve çarpıklık-basıklık değerleri

Araştırma değişkenlerine ilişkin en düşük-en yüksek değerler, ortalama-standart sapma değerleri ve çarpıklık-basıklık değerleri incelenmiştir. Bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlık öncesi alt boyutunun ortalaması 28.11 ± 6.24 , Bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlama aşaması alt boyutunun ortalaması 30.16 ± 7.734 , Bireyselleştirilmiş eğitim programı'nın uygulanması ve değerlendirilmesi alt boyutunun ortalaması 54.93 ± 12.92 , Bireyselleştirilmiş eğitim programına aile katılımı alt boyutunun ortalaması 17.74 ± 4.20 ve Bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ortalaması ise 130.95 ± 29.30 olarak hesaplanmıştır. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeğine yönelik aldıkları en düşük puan 41, en yüksek puan ise 190 olacak şekilde hesap edilmiştir. Ayrıca araştırma değişkenlerinin çarpıklık ve basıklık değerleri -1.5 ile +1.5 aralığındadır. Bu sonuçlar verinin normallik sayıltısını karşıladığını göstermektedir. Bulgular Tablo 3.3.'de sunulmaktadır.

Tablo 3.3.Bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeğine ilişkin en düşük-en yüksek değerler, ortalama-standart sapma değerleri ve çarpıklık-basıklık değerleri

Alt boyut/Faktör	En Düşük	En Yüksek	Ort.	Ss	Çarpıklık	Basıklık
BEP Hazırlık Öncesi	10	40	28.11	6.24	-.553	.303
BEP Hazırlama Aşaması	9	45	30.16	7.734	-.515	-.002
BEP'in Uygulanması ve Değerlendirilmesi	16	80	54.93	12.92	-.702	.709
BEP'e Aile Katılımı	5	25	17.74	4.20	-.676	.509
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği	41	190	130.95	29.30	-.651	.559

3.5.2 Nitel verilerin analizi

Araştırmanın nitel boyutunda elde edilen verilerin analiz edilmesinde içerik ve betimsel analiz birlikte kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek, (2006)'e göre betimsel analiz süreci verilerle ilgili bir çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması olmak üzere dört aşamadan oluşmalıdır. Araştırmanın nitel boyutunda bu aşamalar takip edilerek veriler analiz edilmiştir.

İçerik analizinde ise betimsel analizde özeti çıkarılan ve analiz edilen verilerin daha kapsamlı bir şekilde ele alınır. Betimsel yaklaşımla yapılan analizde gözden kaçan kavram ve temaların içerik analizi sonucu keşfedilmesi mümkündür(Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Nitel araştırma verileri ise Yıldırım ve Şimşek, (2006)'e göre elde edilen verilerin kodlanması yapılması, kodlamalara uygun temaların oluşturulması, kodlarla ve temalarla ilgili düzenlemelerin yapılması ve ortaya çıkan bulguların tanımlanarak yorumlanması aşamaları olmak üzere dört aşamada analiz edilmelidir.

Araştırmada nitel veriler analiz edilirken bu dört aşama sırasıyla takip edilerek veriler analiz edilmiştir. Veriler analiz edilirken araştırmacı tarafından görüşmelerin dökümleri yapılmıştır. Dökümler öğretmenlerin verdiği cevaplar hiçbir düzeltmeye yer vermeden yazıya dökülmüştür. Araştırmacı tarafından temalar ve kodlar oluşturulmuş ve ardından ChatCPT programı kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Oluşturulan temalar özel eğitim alanında doktora yapan iki kişi tarafından değerlendirilerek uygunluğu kontrol edilmiş ve bu kontroller sonucunda temaların ve kodların son hali belirlenmiştir. Kodlayıcılar arası güvenilirliğin tespit edilmesi için Miles & Huberman(1994) güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Bu formüle göre kodlayıcılar arası uyum %85.7 olarak hesaplanmıştır. Veriler analiz edilirken bir kişiden çok araştırmacının birlikte iş birliği ile beraber çalıştığı analiz çalışmalarında en az %70 oranında bir güvenilirlik düzeyine ulaşmanın önemi ifade edilmiştir(Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Oluşturulan temaların tematik incelenmesi şekillerinin yapılmasında CANVA programından faydalanılmıştır. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda BEP ön bilgi, BEP hazırlık öncesi aşama, BEP'e hazırlık aşaması, BEP uygulama aşaması, BEP değerlendirme aşaması, BEP'e ilişkin genel bilgiler başlıklarında altı farklı tema belirlenmiştir. Katılımcıların görüşlerine yönelik frekanslar ve yüzdeler tablo oluşturularak bulgular kısmında sunulmuştur.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

4.1.Nicel Bulgular

Bu bölümde branş öğretmenlerinin demografik Bilgi Formu ve İlik ve Sarı (2018) tarafından geliştirilen “Öğretmenler için Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği (ÖBEPYÖ)’ne ilişkin nicel bulgular ve yorumlar sırasıyla verilmiştir.

4.1.1.Branş öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutları t testi sonuçlarının karşılaştırılması

Bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırmak amacıyla bağımsız gruplar için *t* testi analizi yürütülmüştür. Elde edilen sonuçlar hem ölçek toplam puanında hem de alt boyutlarda cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığını göstermektedir ($p > .05$). Bulgular tablo 4.1.’de sunulmuştur.

Tablo 4.1.Branş öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeğinin t testi sonuçları

Alt boyut/Faktör	Cinsiyet	n	Ort.	Ss	% 95 Güven		<i>t</i>	<i>p</i>
					Aralığı			
					Alt Sınır	Üst Sınır		
BEP Hazırlık Öncesi	Kadın	121	27.48	6.10	-3.34	.18	-1.772	.078
	Erkek	81	29.06	6.40				
BEP Hazırlama Aşaması	Kadın	121	29.45	7.57	-3.92	.46	-1.561	.121
	Erkek	81	31.19	7.95				
BEP'e Aile Katılımı	Kadın	121	17.43	4.23	-1.93	.45	-1.233	.220
	Erkek	81	18.17	4.16				
BEP'in Uygulanması ve Değerlendirilmesi	Kadın	121	53.83	12.71	-6.39	.93	-1.472	.146
	Erkek	81	56.56	13.22				
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği	Kadın	121	128.19	28.62	-15.07	1.50	-1.616	.112
	Erkek	81	134.98	30.18				

4.1.2. Branş öğretmenlerinin branş değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutları anova sonuçlarının karşılaştırılması

Bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutlarının öğretmenlerin branş değişkenine göre karşılaştırmak amacıyla tek yönlü ANOVA yürütülmüştür. Elde edilen sonuçlar hem ölçek toplam puanında hem de alt boyutlarda öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılaşma olmadığını göstermektedir ($p > .05$). Bulgular Tablo 4.2.'te sunulmuştur.

Tablo 4.2.Branş öğretmenlerinin branş değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeğinin anova sonuçları

Alt boyut/Faktör	Branş	n	Ort	Ss	% 95 Güven Aralığı		f	p
					Alt Sınır	Üst Sınır		
BEP Hazırlık Öncesi	DKAB	73	27.30	6.03	25.89	28.71	1.702	.168
	Görsel Sanatlar	41	27.22	6.11	25.29	29.15		
	Beden Eğitimi	57	28.91	6.70	27.13	30.69		
	Müzik	32	29.69	5.78	27.60	31.77		
	Toplam	203	28.11	6.24	27.25	28.98		
BEP Hazırlama Aşaması	DKAB	73	29.27	7.44	27.54	31.01	1.593	.192
	Görsel Sanatlar	41	29.07	7.79	26.61	31.53		
	Beden Eğitimi	57	30.88	8.19	28.70	33.05		
	Müzik	32	32.31	7.25	29.70	34.93		
	Toplam	203	30.16	7.73	29.09	31.23		
BEP'e Aile Katılımı	DKAB	73	17.27	4.44	16.24	18.31	1.111	.346
	Görsel Sanatlar	41	17.37	4.16	16.05	18.68		
	Beden Eğitimi	57	18.54	4.15	17.44	19.64		
	Müzik	32	17.84	3.73	16.50	19.19		
	Toplam	203	17.74	4.20	17.16	18.32		
BEP'in Uygulanması ve Değerlendirilmesi	DKAB	73	53.45	11.64	50.74	56.17	2.021	.112
	Görsel Sanatlar	41	52.59	12.75	48.56	56.61		
	Beden Eğitimi	57	56.30	14.31	52.50	60.09		
	Müzik	32	58.91	12.74	54.31	63.50		
	Toplam	203	54.94	12.92	53.15	56.72		
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği	DKAB	73	127.30	27.76	120.82	133.78	1.807	.147
	Görsel Sanatlar	41	126.24	28.88	117.13	135.36		
	Beden Eğitimi	57	134.63	31.72	126.22	143.05		
	Müzik	32	138.75	27.65	128.78	148.72		
	Toplam	203	130.95	29.30	126.90	135.01		

4.1.3. Branş öğretmenlerinin çalışma süreleri değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutları anova sonuçlarının karşılaştırılması

Bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutlarının öğretmenlerin çalışma süreleri değişkenine göre karşılaştırmak amacıyla tek yönlü ANOVA yürütülmüştür. Elde edilen sonuçlar hem ölçek toplam puanında hem de alt boyutlarda öğretmenlerin çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılaşma olmadığını göstermektedir ($p > .05$). Bulgular Tablo 4.3'te sunulmuştur.

Tablo 4.3. Branş öğretmenlerinin çalışma süreleri değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeğinin anova sonuçları

Alt boyut/Faktör	Çalışma Süresi	n	Ort.	Ss	Sıra Ort.	<i>f</i>	<i>p</i>
BEP Hazırlık Öncesi	0-3	16	29.25	6.25	109.31	.155	.067
	3-6	28	25.79	5.15	75.70		
	6-10	32	27.28	6.74	98.91		
	10+	127	28.69	6.24	107.66		
	Toplam	203	28.11	6.24			
BEP Hazırlama Aşaması	0-3	16	31.88	7.65	109.28	.083	.124
	3-6	28	27.39	5.93	84.00		
	6-10	32	29.13	8.87	98.98		
	10+	127	30.82	7.70	108.02		
	Toplam	203	30.16	7.73			
BEP'e Aile Katılımı	0-3	16	20.00	4.37	128.16	.997	.112
	3-6	28	17.04	3.89	89.57		
	6-10	32	16.53	4.98	90.41		
	10+	127	17.91	3.94	104.37		
	Toplam	203	17.74	4.20			
BEP'in Uygulanması ve Değerlendirilmesi	0-3	16	59.31	12.90	114.56	.161	.160
	3-6	28	51.79	11.21	82.04		
	6-10	32	52.88	14.07	95.19		
	10+	127	55.60	12.89	106.54		
	Toplam	203	54.94	12.92			
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği	0-3	16	140.44	29.14	113.91	.636	.131
	3-6	28	122.00	23.93	80.21		
	6-10	32	125.81	33.05	96.31		
	10+	127	133.02	29.05	106.74		
	Toplam	203	130.95	29.30			

4.1.4. Branş öğretmenlerinin özel eğitime yönelik bir eğitim alma değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutları t testi sonuçlarının karşılaştırılması

Bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutlarının öğretmenlerin özel eğitime yönelik bir eğitim alma durumları değişkenine göre karşılaştırmak amacıyla bağımsız gruplar için *t* testi analizi yürütülmüştür. Elde edilen sonuçlar eğitim alana öğretmenlerin hem ölçek toplam puanlarının hem de alt boyutlara ilişkin puanlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p < .001$). Bulgular Tablo 4.4.'de sunulmuştur.

Tablo 4.4. Branş öğretmenlerinin özel eğitime yönelik bir eğitim alma değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeğinin t testi sonuçları

Alt boyut/Faktör	Eğitim	n	Ort.	Ss	% 95 Güven Aralığı		<i>t</i>	<i>p</i>
					Alt Sınır	Üst Sınır		
BEP Hazırlık Öncesi	Yok	65	30.71	5.59	2.04	5.59	4.234	.000
	Var	138	26.89	6.17				
BEP Hazırlama Aşaması	Yok	65	33.55	6.45	2.80	7.18	4.486	.000
	Var	138	28.57	7.79				
BEP'e Aile Katılımı	Yok	65	19.11	3.34	.80	3.23	3.260	.001
	Var	138	17.09	4.42				
BEP'in Uygulanması ve Değerlendirilmesi	Yok	65	60.57	10.25	4.62	11.95	4.457	.000
	Var	138	52.28	13.23				
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği	Yok	65	143.94	23.66	10.81	27.40	4.539	.000
	Var	138	124.83	29.78				

4.1.5. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alma değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutları t testi sonuçlarının karşılaştırılması

Bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutlarının öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alma durumları değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla bağımsız gruplar için *t* testi analizi yürütülmüştür. Elde edilen sonuçlar eğitim alan öğretmenlerin hem ölçek toplam puanlarının hem de alt boyutlara ilişkin

puanlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p < .001$). Bulgular Tablo 4.5.'de sunulmuştur.

Tablo 4.5. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alma değişkenine ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeğinin t testi sonuçları

Alt boyut/Faktör	Eğitim	n	Ort.	Ss	% 95		t	p
					Güven Aralığı Alt Sınır	Üst Sınır		
BEP Hazırlık Öncesi	Yok	64	31.38	5.28	3.02	6.50	5.396	.000
	Var	139	26.61	6.08				
BEP Hazırlama Aşaması	Yok	64	34.31	7.13	3.91	8.21	5.558	.000
	Var	139	28.25	7.26				
BEP'e Aile Katılımı	Yok	64	19.69	3.52	1.66	4.04	4.712	.000
	Var	139	16.84	4.20				
BEP'in Uygulanması ve Değerlendirilmesi	Yok	64	61.75	11.87	6.35	13.55	5.447	.000
	Var	139	51.80	12.20				
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği	Yok	64	147.13	26.08	15.51	31.73	5.743	.000
	Var	139	123.50	27.74				

Bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin değerlerin, öğretmenlerin BEP hazırlamaya yönelik bir eğitim alma durumlarına göre karşılaştırılması amacıyla yapılan t testi sonuçlarına göre eğitim alan öğretmenlerin hem ölçek toplam puanlarının hem de alt boyutlara ilişkin puanlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p < .001$). Bu anlamlı farkın BEP hazırlık öncesi, BEP hazırlama aşaması, BEP'e aile katılımı, BEP'in uygulanması ve değerlendirilmesi alt boyutlarında ve toplam puan olan bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeğinde eğitim alma yönünde olduğu görülmektedir.

4.2.Nitel Bulgular

Öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda BEP ön bilgi, BEP hazırlık öncesi aşama, BEP'e hazırlık aşaması, BEP uygulama aşaması, BEP değerlendirme aşaması, BEP'e ilişkin genel bilgiler başlıklarında altı farklı tema belirlenmiştir. Belirlenen bu temalara ilişkin bulgular sunulmuştur.

4.2.1. Bireyselleştirilmiş eğitim planı ön bilgi temasına yönelik bulgular

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planının tanımı, bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama, bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımı olmak üzere 3 alt tema oluşturulmuştur. Bu alt temalara yönelik bulgular ve bu alt temalara ilişkin tematik inceleme şekil halinde sunulmaktadır.

4.2.1.1 Bireyselleştirilmiş eğitim planının tanımına yönelik görüşler

Tablo 4.6. da branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı nedir? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmaktadır.

Tablo 4.6. Bireyselleştirilmiş eğitim planı tanımı alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planı nedir?		<i>f</i>
Kategoriler	Bireysellik	29
	Öğrenci ihtiyacı	6
	Hazır bulunuşluk	2
	Aile onayı	1
	TOPLAM	38
Alt kategoriler	Bireysellik	<i>f</i>
	Bireyselleştirilmiş eğitim planı	12
	Kişiyeye özgü hazırlanan plan	13
	Yeterliliğe göre hazırlanan plan	2
	Yetersizliğe göre hazırlanan plan	2
TOPLAM	29	
Alt kategoriler	Öğrenci İhtiyacı	<i>f</i>
	Öğrenci ihtiyacına göre hazırlanan plan	2
	Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenci için hazırlanan plan	4
TOPLAM	6	
Alt kategoriler	Hazır bulunuşluk	<i>f</i>
	Hazır bulunuşluğa göre hazırlanmış plan	2
TOPLAM	2	
Alt kategoriler	Aile onayı	<i>f</i>
	Aile tarafından onaylanan plan	1
TOPLAM	1	

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı nedir? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar bireysellik, öğrenci ihtiyacı, hazır bulunuşluk, aile onayı olmak üzere dört kategoride toplanmaktadır.

Branş öğretmenlerinin bireysellik kategorisinden bireyselleştirilmiş eğitim planı alt kategorisi incelendiğinde Ö4 '*Bireyselleştirilmiş eğitim planı, bir takım becerileri yetersiz olan öğrencilere, onları zorlamadan başarılı olmalarını sağlamak için yaptığımız bir plan.*' olduğunu söyleyerek planın bireysellik içermesi gerektiğini belirtmiştir. Bireysellik kategorisinden kişiye özgü hazırlanan plan alt kategorisi incelendiğinde ise katılımcı Ö5 '*Bireysel farklılığı olan öğrencilere yönelik, onların kişisel yeteneklerini göz önünde bulundurularak derste yapmamız gereken konuların işlenmesi.*' cevabını vererek kişiye özgü hazırlanan bir plan olması gerektiğini belirtmiştir. Bireysellik kategorisinden yeterliliğe göre hazırlanan plan alt kategorisi incelendiğinde ise katılımcı Ö9 '*Bireysel eğitim planı, yani çocuğu sınıftan bağımsız düşünerekten onun kendi yeterliliğine dayanarak hazırlanan plan*' cevabını vererek öğrencinin yeterliliğine göre bir plan olduğunu belirtmiştir. Bireysellik kategorisinden yetersizliğe göre hazırlanan plan alt kategorisi incelendiğinde ise Ö21 '*Her öğrenci için ayrıntılı bir şekilde, öğrencinin yetersizlik durumuna göre sadeleştirilmiş plan.*' Cevabını vererek öğrencinin yetersizlik durumunun dikkate alınan bir plan olduğunu belirtmiştir. Öğrenci ihtiyacı kategorisine verilen cevaplar incelendiğinde ise öğrenci ihtiyacına göre hazırlanan plan alt kategorisi incelendiğinde Ö18 '*Öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik oluşturulmuş müfredat.*' şeklinde belirtmiştir. Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenci için hazırlanan plan alt kategorisi incelendiğinde ise Ö27 '*Özel eğitime ihtiyacı olan çocuklar için hazırlanan program çerçevesi.*' cevabını vermiştir. Hazır bulunuşluk kategorisinden hazır bulunuşluğa göre hazırlanmış plan alt kategorisinde ise Ö11 '*Öğrencinin hazır bulunuşluk durumuna göre hazırlanan öğrencinin yapısına göre bir plan.*' diyerek hazır bulunuşluğa göre düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir. Aile onayı alt kategorisinden aile tarafından onaylanan plan alt kategorisine baktığımızda ise Ö31 '*Özel eğitim bireyleri için geliştirilen ailesi tarafından onaylanan bireyselleştirilmiş eğitim programı.*' olduğunu söyleyerek planın hem özel eğitim öğrencileri için geliştirilmiş olması hem de aile tarafından onaylanması gerektiğini belirtmiştir.

4.2.1.2 Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanmasına yönelik görüşler

Tablo 4.7. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanmalı mı? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.7. Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanması alt temasının dağılımı

		Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanmalı mı?	<i>f</i>
Kategoriler		Kesinlikle hazırlanmalı	2
		Hazırlanmalı	27
		Hazırlanmamalı	2
		TOPLAM	31
Alt kategoriler		Kesinlikle hazırlanmalı	<i>f</i>
		Yeterlilik düzeyi	2
		TOPLAM	2
Alt kategoriler		Hazırlanmalı	<i>f</i>
		Öğrenci farklılığı	23
		Müfredat farklılığı	1
		İhtiyaç ve ilgi alanı	3
		TOPLAM	27
Alt kategoriler		Hazırlanmamalı	<i>f</i>
		Branşa göre	1
		Öğrenci sınıfına göre	1
	TOPLAM	2	

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanmalı mı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar kesinlikle hazırlanmalı, hazırlanmalı ve hazırlanmamalı olmak üzere üç kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin kesinlikle hazırlanmalı kategorisinden yeterlilik düzeyi alt kategorisi incelendiğinde Ö9 ‘*Kesinlikle hazırlanmalı, yeterlilik düzeyinden kaynaklı kendini yeterli görebileceği planlamalarla çocuğu tatmin etme amacıyla.*’ cevabını vererek yeterlilik düzeyinin önemini vurgulamıştır. Hazırlanmalı kategorisinden öğrenci farklılığı alt kategorisi incelendiğinde ise Ö12 ‘*Hazırlanmalı, hepsi birbirinden farklı çünkü.*’ cevabını vermiştir. Hazırlanmalı kategorisinden müfredat farklılığı alt kategorisi incelendiğinde ise Ö10 ‘*Hazırlanmalı, müfredatımız normal standartlarda eğitim öğretimini öngörüyor. Fakat normalin altında yada üstünde olan öğrencileri bu normalin dışında kalıyor. Eğer amacımız normalin altında olan öğrencilerimizi normale yaklaştırmaksa bireyselleştirilmiş eğitim plan*

hazırlanmalı.’ diyerek müfredat farklılığının önemini vurgulamıştır. Hazırlanmalı kategorisinden ihtiyaç ve ilgi alanı alt kategorisi incelendiğinde ise Ö18‘*Hazırlanmalı, özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin her birinin farklı ihtiyaç ve ilgi alanları var, desteklemek amaçlı çok çeşitli alanlarda kalıplaşmışın dışına çıkılmalı.*’ cevabını vermiştir. Hazırlanmamalı kategorisinden branşa göre alt kategorisi incelendiğinde Ö2 ‘*Genel olarak hazırlanmalı ama resim dersinde için çok aşırı ihtiyaç duyduğumu söyleyemem ben. Diğer normal sınıflarda da bireysel farklılıklar çok oluyor. Özel eğitimdeki farklılıklarla normal sınıflarda da karşılaşıyoruz.*’ cevabını vererek görsel sanatlar için bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya gerek olmadığını belirtmiştir. Öğrenci sınıfına göre alt kategorisi incelendiğinde ise Ö3 ‘*Özel eğitim sınıfı için hazırlanmalı ama müzik için kaynaştırma öğrencisi için hazırlanmamalı.*’ diyerek kaynaştırma eğitimi alan öğrenciler için bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya gerek olmadığını belirtmiştir.

4.2.1.3 Bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımına yönelik görüşler

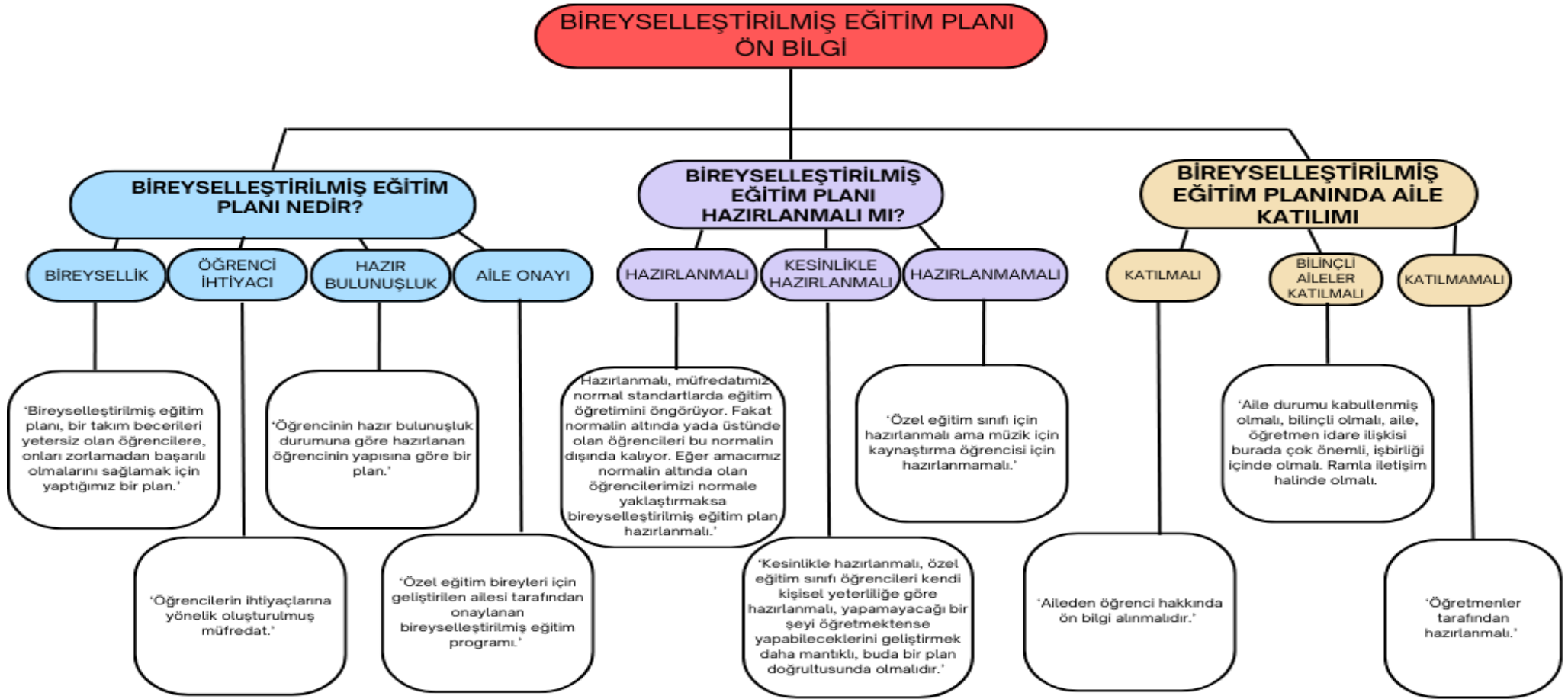
Tablo 4.8. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımı nasıl olmalıdır? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.8. Bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımı alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımı		<i>f</i>
Kategoriler	Katılmalı	26
	Bilinçli aileler katılmalı	2
	Katılmamalı	3
	TOPLAM	31
Alt kategoriler	Katılmalı	<i>f</i>
	Ön bilgi	14
	Eğitime ihtiyaç	2
	Aile desteği	4
	İstişare	6
	TOPLAM	26
Alt kategoriler	Bilinçli aileler katılmalı	<i>f</i>
	İşbirliği	2
	TOPLAM	2
Alt kategoriler	Katılmamalı	<i>f</i>
	Öğretmen hazırlamalı	3
	TOPLAM	3

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımı nasıl olmalıdır? Sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar katılmalı, bilinçli aileler katılmalı, katılmamalı olmak üzere üç kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin katılmalı kategorisinde ön bilgi alt kategorisi incelendiğinde Ö1 *'Aileden öğrenci hakkında ön bilgi alınmalıdır.'* cevabını vermiştir. Eğitime ihtiyaç alt kategorisi incelendiğinde ise Ö7 *'Her aşamada katılım sağlamalıdır.'* şeklinde ifade etmiştir. Yine aynı kategoriden aile desteği alt kategorisi incelendiğinde ise Ö13 *'Öğretmenin okulda yaptıklarını aile evde desteklemeli.'* diyerek öğrencinin okulda öğrendiklerinin evde aile tarafından desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir. Aynı kategorinin istişare alt kategorisi incelendiğinde ise Ö11 *'Aile ile istişare edip program hazırlanmalı, öğrenci hakkında bilgi almalıyız.'* cevabını vererek istişarenin önemini belirtmiştir. Bilinçli aileler katılmalı kategorisinden işbirliği kategorisi incelendiğinde ise Ö10 *'Aile durumu kabullenmiş olmalı, bilinçli olmalı, aile, öğretmen idare ilişkisi burada çok önemli, işbirliği içinde olmalı. Ramla iletişim halinde olmalı.'* cevabını vermiştir. Katılmamalı kategorisinden öğretmen hazırlamalı alt kategorisi incelendiğinde ise Ö16 *'Öğretmenler tarafından hazırlanmalı.'* cevabını vererek bireyselleştirilmiş eğitim planının sadece öğretmen tarafından hazırlanması gerektiğini belirtmiştir

Şekil 4.1. Bireyselleştirilmiş eğitim planı ön bilgi temasının tematik incelenmesi

4.2.2. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşama temasına yönelik bulgular

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada destek, bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada izlenen süreçler, bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada karşılaşılan güçlükler olmak üzere 3 alt tema oluşturulmuştur. Bu alt temalara yönelik bulgular ve bu alt temalara ilişkin tematik inceleme şekil halinde sunulmaktadır.

4.2.2.1 Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada desteğe yönelik görüşler

Tablo 4.9. da branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında destek alıyor musunuz? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.9. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada destek alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada destek		<i>f</i>
Kategoriler	Evet	17
	Hayır	15
	TOPLAM	32
Alt kategoriler	Evet	<i>f</i>
	Özel eğitim öğretmeni	7
	Rehber öğretmen	6
	İnternet	2
	Çocuğun arkadaşından	1
	Çocuğu tanıyan bir öğretmenden	1
TOPLAM	17	
Alt kategoriler	Hayır	<i>f</i>
	Gözlem ve tecrübe	1
	Destek almıyorum	14
TOPLAM	15	

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında destek alıyor musunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar evet, hayır olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin evet kategorisinden özel eğitim öğretmeni alt kategorisi incelendiğinde Ö21 'Evet, özel eğitim öğretmeninden bilgi alıyorum.' cevabını vererek özel eğitim öğretmeninden destek aldığını belirtmiştir. Rehber öğretmen alt kategorisi

incelendiğinde ise Ö14 ‘Evet, rehber öğretmenlerden fikir alıyoruz.’ diyerek rehber öğretmenlerden fikir aldığını belirtmiştir. İnternet alt kategorisi incelendiğinde ise Ö9 ‘Evet, internet üzerinden destek alırım.’ cevabını vererek internet üzerinden destek aldığını belirtmiştir. Çocuğun arkadaşlarından alt kategorisi incelendiğinde Ö22 ‘Evet, öğretmenlerinden, çocuğun arkadaşlarından ve tecrübelerimiz’ cevabını vermiştir. Çocuğu tanıyan bir öğretmenden alt kategorisi incelendiğinde ise Ö8 ‘Evet, çocuğu tanıyan bir öğretmenden veya internetten.’ cevabını vermiştir. Hayır kategorisinden gözlem ve tecrübe alt kategorisi incelendiğinde ise Ö18 ‘İlk üç hafta-bir ay gözlem yapıyorum. Derse ilgisi nedir, Öğrencinin ihtiyacını ve ilgisine yönelik bir gözlem yapıyorum.’ cevabını vererek gözlem yaptığını belirtmiştir. Destek almıyorum alt kategorisi incelendiğinde ise Ö30 ‘Hayır.’ cevabını vererek destek almadığını belirtmiştir.

4.2.2.2 Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada izlenen süreçlere yönelik görüşler

Tablo 4.10. da branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında nasıl bir süreç izliyorsunuz? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.10. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada izlenen süreçler alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada izlenen süreçler		<i>f</i>
Kategoriler	Öğrenci hakkında bilgi ve gözlem	17
	İşbirliği ve destek	8
	İnternet kullanımı ve doküman	6
	TOPLAM	31
Alt kategoriler	Öğrenci hakkında bilgi ve gözlem	<i>f</i>
	Öğrenci hakkında bilgi	3
	Gözlem	14
	TOPLAM	17
Alt kategoriler	İşbirliği ve destek	<i>f</i>
	Diğer öğretmenlerle işbirliği	2
	Diğer öğretmenlerden destek	6
	TOPLAM	8
Alt kategoriler	İnternet kullanımı ve doküman	<i>f</i>
	İnternet	5
	Doküman	1
	TOPLAM	6

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında nasıl bir süreç izliyorsunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar öğrenci hakkında bilgi ve gözlem, İşbirliği ve destek, İnternet kullanımı ve doküman olmak üzere üç kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin öğrenci hakkında bilgi ve gözlem kategorisinden öğrenci hakkında bilgi alt kategorisi incelendiğinde Ö1 '*Öğrenci hakkında edindiğim bilgiler doğrultusunda içeriği hazırlıyorum.*' cevabını vererek öğrenci hakkında bilgi aldığını belirtmiştir. Gözlem alt kategorisi incelendiğinde ise Ö11 '*Öğrenciyi bir süre gözlemleyip onun durumuna göre karar vermek.*' cevabını vererek önce öğrenciyi gözlemlediğini belirtmiştir. İşbirliği ve destek kategorisinden diğer öğretmenlerle işbirliği alt kategorisi incelendiğinde ise Ö7 '*Öğretmenle ve öğrencilerle işbirliği yaparak bu süreci izliyorum.*' cevabını vererek işbirliği yaptığını belirtmiştir. Diğer öğretmenlerden destek alt kategorisi incelendiğinde ise Ö15 '*Özel eğitim ve rehber öğretmenle görüşme gerçekleştiriyorum.*' cevabını vererek okuldaki diğer öğretmenlerden destek aldığını belirtmiştir. İnternet kullanımı ve doküman kategorisinden internet alt kategorisi incelendiğinde Ö10 '*İnternet aracılığıyla dokümanlardan yararlanıyorum. Hazırlanmış çerçeve programları okul imkanlarına göre düzenliyorum.*' cevabını vermiştir. Doküman alt kategorisi incelendiğinde ise Ö27 '*Ders programı çerçevesi hazırlıyorum onu uygulamaya çalışıyorum.*' cevabını vererek doküman oluşturduğunu belirtmiştir.

4.2.2.3 Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada karşılaşılan güçlüklerle yönelik görüşler

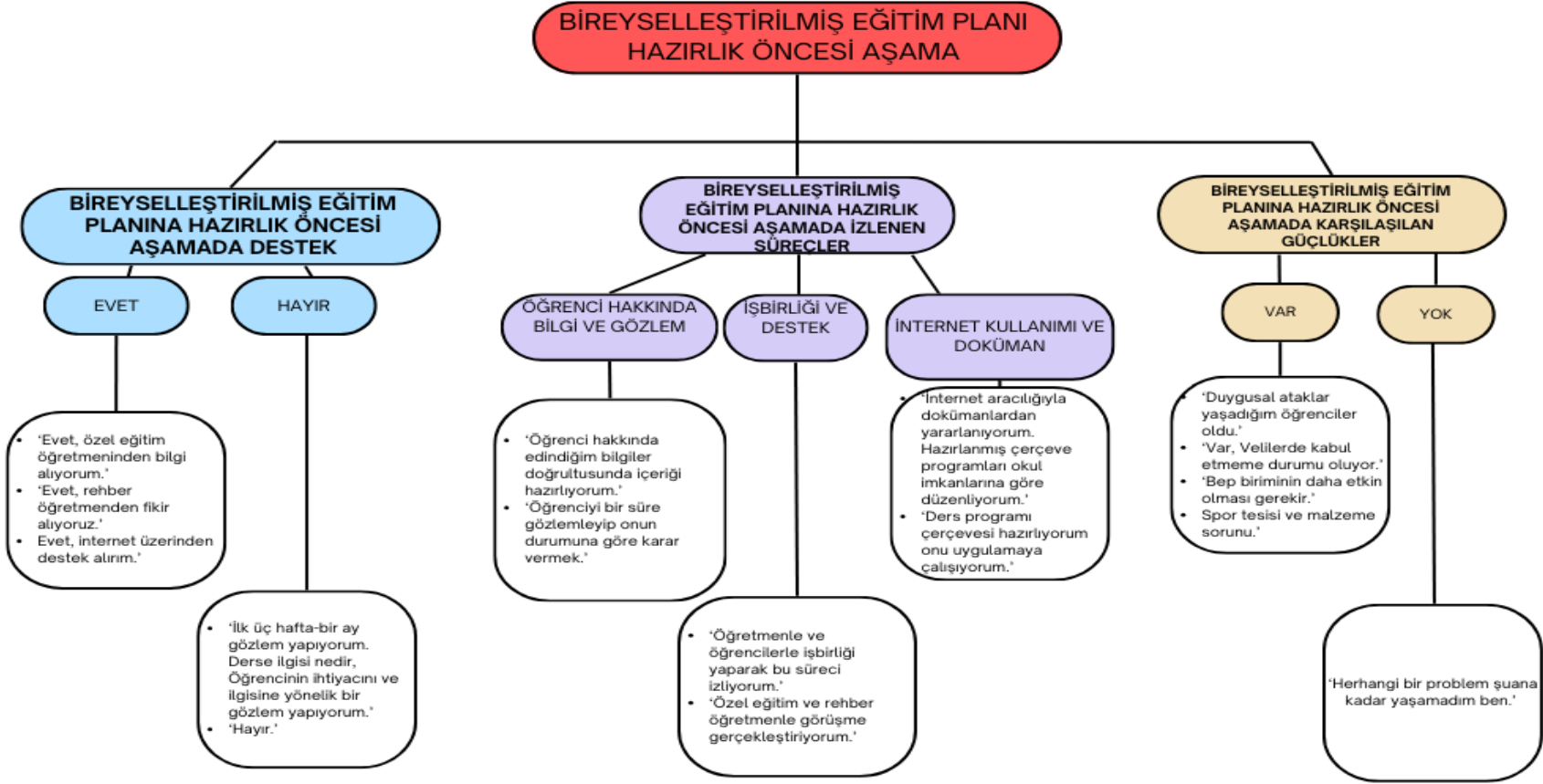
Tablo 4.11. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.11. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada karşılaşılan güçlükler alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada karşılaşılan güçlükler		f
Kategoriler	Var	14
	Yok	17
	TOPLAM	31
Var		f
Alt kategoriler	Öğrenci kaynaklı	7
	Veli kaynaklı	2
	İletişim kaynaklı	4
	Materyal ve fiziki şartlar kaynaklı	1
TOPLAM		14
Yok		f
Alt kategoriler	Yok	17
	TOPLAM	17

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar var, yok olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde var kategorisinden öğrenci kaynaklı alt kategorisi incelendiğinde Ö17 '*Duygusal ataklar yaşadığım öğrenciler oldu.*' cevabını vererek hazırlık öncesi aşamada bu sorunu yaşadığını belirtmiştir. Veli kaynaklı alt kategorisi incelendiğinde ise Ö7 '*Var, Velilerde kabul etmeme durumu oluyor.*' cevabını vererek velinin öğrencinin durumunu kabul etmemesinden kaynaklı güçlük yaşadığını söylemiştir. İletişim kaynaklı alt kategorisi incelendiğinde ise Ö23 '*Bep biriminin daha etkin olması gerekir.*' cevabını vererek iletişimde güçlükler yaşadığını belirtmiştir. Materyal ve fiziki şartlar kaynaklı alt kategorisini incelediğimizde ise Ö16 '*Spor tesisi ve malzeme sorunu.*' yaşadığını belirtmiştir. Yok kategorisini incelediğimizde ise Ö6 '*Herhangi bir problem şuana kadar yaşamadım ben.*' cevabını vererek bu aşamada herhangi bir güçlük yaşamadığını belirtmiştir.

Şekil 4.2. Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşaması temasının tematik incelenmesi

4.2.3. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşaması temasına yönelik bulgular

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşamasında destek, bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşaması içeriği, bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşamasında karşılaşılan güçlükler' olmak üzere 3 alt tema oluşturulmuştur. Bu alt temalara yönelik bulgular ve bu alt temalara ilişkin tematik inceleme şekil halinde sunulmaktadır.

4.2.3.1 Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşamasında desteğe yönelik görüşler

Tablo 4.12. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında destek alıyor musunuz? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.12. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşamasında destek alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşamasında destek		<i>f</i>
Kategoriler	Evet	26
	Hayır	5
	TOPLAM	31
Alt kategoriler	Evet	<i>f</i>
	Özel eğitim öğretmeni	8
	Rehber öğretmen	7
	İnternet	9
	Kılavuz kitap	2
	TOPLAM	26
Alt kategoriler	Hayır	<i>f</i>
	Destek almıyorum	5
	TOPLAM	5

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında destek alıyor musunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar evet, hayır olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde evet kategorisinden özel eğitim öğretmeni alt kategorisine baktığımızda Ö21 '*Evet, özel eğitim öğretmeninden destek alıyorum.*' yanıtını vermiştir. Rehber öğretmen alt kategorisini incelediğimizde Ö27 '*Evet, rehber öğretmeninden destek alıyorum.*' cevabını vermiştir. İnternet alt kategorisini

incelediğimizde ise Ö15 ‘Evet, internetten faydalaniyorum.’ cevabını vererek internetten yararlandığını söylemiştir. Kılavuz kitapları alt kategorisi incelendiğinde Ö12 ‘Evet, kılavuz kitaplarından yararlanıyorum.’ cevabını vererek bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında kılavuz kitaplarından yararlandığını belirtmiştir. Hayır kategorisini incelediğimizde ise araştırmaya katılan beş öğretmen destek almadığını belirtmiştir.

4.2.3.2 Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşaması içeriğine yönelik görüşler

Tablo 4.13. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında içeriğinde neler olmalıdır? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.13. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşaması içeriği alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşaması içeriği		f
Kategoriler	Öğrenci	20
	Materyal ve fiziki çevre	3
	Ders içeriği	7
	TOPLAM	30
Alt kategoriler	Öğrenci	f
	Öğrenciyi tanımak	7
	Öğrenci ihtiyacı	8
	Öğrenci performansı	4
	Motivasyon	1
TOPLAM	20	
Alt kategoriler	Materyal ve fiziki çevre	f
	Materyal ve fiziki çevre	3
	TOPLAM	3
Alt kategoriler	Ders içeriği	f
	Amaç, materyal, yöntem	5
	Müfredat	2
	TOPLAM	7

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında içeriğinde neler olmalıdır? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar öğrenci, materyal ve fiziki çevre, ders içeriği olmak üzere üç kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde öğrenci kategorisinden öğrenciyi tanımak alt kategorisi incelendiğinde Ö11 ‘*Öğrenci bilgilerine hakim olmalı, öğrenciyi tanımalıyız.*’ cevabını vererek öğrenciyi tanımak gerektiğini belirtmiştir. Öğrenci ihtiyacı alt kategorisini incelediğimizde ise Ö6 ‘*Öğrencinin ihtiyacına göre şekillenir, yetersizlik türüne göre olmalı.*’ cevabını vermiştir. Yine aynı kategoriden öğrenci performansı alt kategorisi incelendiğinde Ö3 ‘*Bireysel özelliklerine göre artıysa daha artı yöne gitmesi yönünde bir şey olmalı yada eksikleri varsa eksiklerini tamamlayıcı yönde gitmeli, performansa göre artı eksi yönde hazırlanmalıyız.*’ cevabını vererek bu aşamada öğrenci performansının dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir. Motivasyon alt kategorisi incelendiğinde ise Ö18 ‘*Dersi sevdirme, öğrencinin ilgisini çekme, motivasyon sağlayacak etkinlikler olmalı.*’ cevabını vermiştir. Materyal ve fiziki çevre alt kategorisi incelendiğinde ise Ö10 ‘*Çevre, okul imkanları, çocukların durumu göz önüne alınmalı, materyalin uygun olması gerekiyor.*’ cevabını vererek bu aşamada materyalin ve fiziki çevrenin önemini belirtmiştir. Ders içeriği kategorisinden amaç, materyal ve yöntem alt kategorisine bakıldığında Ö27 ‘*Amaç, içerik, uygulamalar olmalı.*’ cevabını vermiştir. Müfredat alt kategorisi incelendiğinde ise Ö17 ‘*Dersin müfredatı olmalı.*’ cevabını vermiştir.

4.2.3.3 Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşamasında karşılaşılan güçlükler yönelik görüşler

Tablo 4.14. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

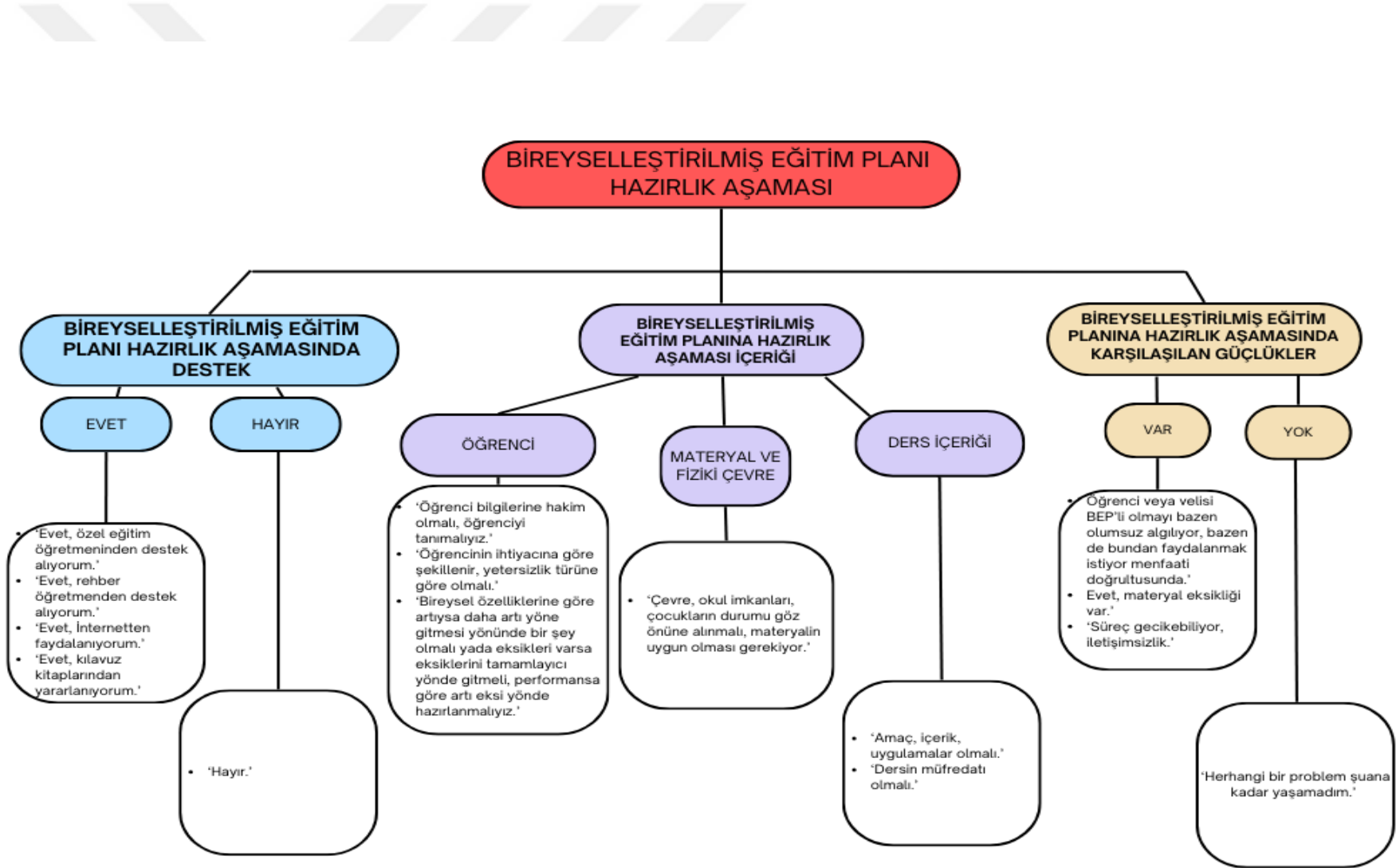
Tablo 4.14. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşamasında karşılaşılan güçlükler alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşamasında karşılaşılan güçlükler		<i>f</i>
Kategoriler	Var	10
	Yok	21
	TOPLAM	31
Alt kategoriler	Var	<i>f</i>
	Öğrenci veya veli ile ilgili problemler	5
	Materyal ve teknik sorunlar	1
	İletişim ve süreç problemleri	3
	Öğretmen yeterliliği	1
	TOPLAM	10

Alt kategoriler	Yok	<i>f</i>
		Yok
	TOPLAM	21

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar var, yok olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde var kategorisinden öğrenci veya veli ile ilgili problemler alt kategorisi incelendiğinde Ö1 '*Öğrenci veya velisi BEP'li olmayı bazen olumsuz algılıyor, bazen de bundan faydalanmak istiyor menfaati doğrultusunda.*' cevabını vererek karşılaştığı problemi bu şekilde belirtmiştir. Materyal ve teknik sorunlar alt kategorisi incelendiğinde ise Ö5 '*Evet, materyal eksikliği var.*' cevabını vererek bu aşamada materyal eksikliği sorunu yaşadığını belirtmiştir. İletişim ve süreç problemleri alt kategorisi incelendiğinde ise Ö14 '*Süreç gecikebiliyor, iletişimsizlik.*' cevabını vererek iletişimsizlik problemi yaşadığını belirtmiştir. Öğretmen yeterliliği alt kategorisi incelendiğinde ise Ö2 '*BEP'i somutlaştırırken yeterli donanıma sahip olmadığımız için sıkıntı yaşıyoruz. Kazanımları öğrenciye göre hazırlamada teknik hazırlık bilgisi açısından sıkıntımız var.*' cevabını vermiştir. Yok kategorisine bakıldığında ise araştırmaya katılan yirmi bir öğretmen herhangi bir problemle karşılaşmadığını belirtmiştir.

Şekil 4.3. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşaması temasının tematik incelenmesi

4.2.4. Bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşaması temasına yönelik bulgular

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında destek, bireyselleştirilmiş eğitim planını uygularken dikkat edilmesi gerekenler, bireyselleştirilmiş eğitim planını uygularken karşılaşılan güçlükler' olmak üzere 3 alt tema oluşturulmuştur. Bu alt temalara yönelik bulgular ve bu alt temalara ilişkin tematik inceleme şekil halinde sunulmaktadır.

4.2.4.1 Bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında desteğe yönelik görüşler

Tablo 4.15. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında destek alıyor musunuz? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.15. Bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında destek alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında destek		<i>f</i>
Kategoriler	Evet	17
	Hayır	16
	TOPLAM	33
Alt kategoriler	Evet	<i>f</i>
	Özel eğitim öğretmeni	9
	Sınıf rehber öğretmeni	3
	Okul rehber öğretmeni	4
	Akran	1
	TOPLAM	17
Alt kategoriler	Hayır	<i>f</i>
	Hayır	16
	TOPLAM	16

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında destek alıyor musunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar evet, hayır olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde evet kategorisinden özel eğitim öğretmeni alt kategorisi incelendiğinde Ö30 'Evet özel eğitim öğretmeninden.' cevabını vererek bu aşamada özel eğitim öğretmeninden destek aldığını belirtmiştir. Rehber öğretmen alt kategorisi incelendiğinde ise Ö22 'Evet, rehber öğretmeninden.' cevabını vererek rehber

öğretmenlerden destek aldığını söylemektedir. Akran alt kategorisi incelendiğinde ise Ö27 'Evet, akran gruplarından.' cevabını vererek uygulama aşamasında öğrencinin akran gruplarından destek aldığını belirtmiştir. Hayır kategorisi incelendiğinde ise araştırmaya katılan on altı öğretmen uygulama aşamasında destek olmadığını belirtmiştir.

4.2.4.2 Bireyselleştirilmiş eğitim planını uygularken dikkat edilmesi gerekenlere yönelik görüşler

Tablo 4.16. da branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında sizce neye dikkat etmek gerekir? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.16. Bireyselleştirilmiş eğitim planını uygularken dikkat edilmesi gerekenler alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planını uygularken dikkat edilmesi gerekenler		<i>f</i>
Kategoriler	Öğrenci	12
	Planlama ve uygulama	13
	Performans ve değerlendirme	6
	TOPLAM	31
Alt kategoriler	Öğrenci	<i>f</i>
	Öğrenci ilgi ve alakası	12
	TOPLAM	12
Alt kategoriler	Planlama ve uygulama	<i>f</i>
	Planlama	5
	Uygulama	8
	TOPLAM	13
Alt kategoriler	Performans ve değerlendirme	<i>f</i>
	Performans	5
	Değerlendirme	1
	TOPLAM	6

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında sizce neye dikkat etmek gerekir? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar öğrenci, planlama ve uygulama, performans ve değerlendirme olmak üzere üç kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde öğrenci kategorisinden öğrenci ilgi ve alakası alt kategorisi incelendiğinde Ö1 'Öğrencinin ilgi ve alakasını diri tutabilmek

önemlidir.’ cevabını vererek uygulama aşamasında öğrenci ilgi ve alakasının önemli olduğunu belirtmiştir. Planlama ve uygulama kategorisinden planlama alt kategorisi incelendiğinde ise Ö12 ‘Çocukların el, yetenek, göz beceri koordinasyonlarının iyi gözlemleyip hazırlanan plana göre yapılmasına dikkat etmek lazım.’ cevabını vererek plana göre uygulama yapılmasını belirtmiştir. Uygulama alt kategorisi incelendiğinde ise Ö28 ‘Yaptığımız uygulamanın çocuğa uygun olup olmadığına bakmak ve yapıp yapmadığına dikkat etmek gerekir.’ cevabını vermiştir. Katılımcı bu aşamada uygulamanın önemini belirtmiştir. Performans ve değerlendirme kategorisi incelendiğinde ise performans alt kategorisinde Ö31 ‘Öğrencinin performansına dikkat etmek gerekir. Öğrenciye uygun eğitim hizmeti sunmak gerekir.’ cevabını vererek bu aşamada performansa dikkat edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Değerlendirme alt kategorisine baktığımızda ise Ö13 ‘Kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediğine dikkat edilmeli.’ cevabını vererek değerlendirmenin önemini belirtmiştir.

4.2.4.3 Bireyselleştirilmiş eğitim planını uygularken karşılaşılan güçlükler yönelik görüşler

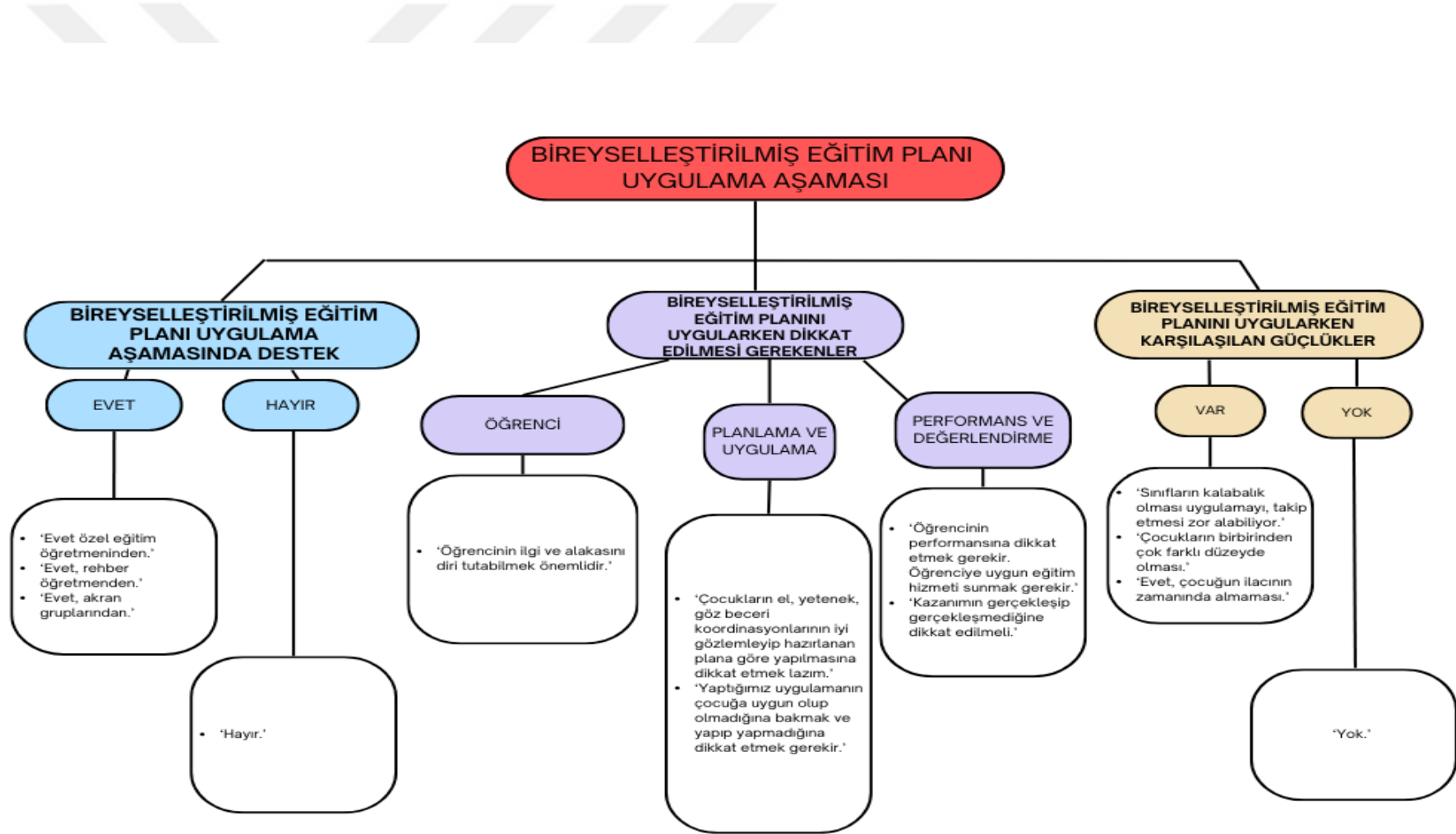
Tablo 4.17. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.17. Bireyselleştirilmiş eğitim planını uygularken karşılaşılan güçlükler alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planını uygularken karşılaşılan güçlükler		<i>f</i>
Kategoriler	Var	14
	Yok	17
	TOPLAM	31
Alt kategoriler	Var	<i>f</i>
	Sınıf ortamı	6
	Öğrenci kaynaklı	4
	Diğer	4
	TOPLAM	14
Alt kategoriler	Yok	<i>f</i>
	Yok	17
	TOPLAM	17

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar var, yok olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde var kategorisinden sınıf ortamı alt kategorisi incelendiğinde Ö31 '*Sınıfların kalabalık olması uygulamayı, takip etmesi zor alabiliyor.*' cevabını vererek sınıf ortamının kalabalık olmasının bu aşamada karşılaştığı bir problem olduğunu belirtmiştir. Öğrenci kaynaklı alt kategorisi incelendiğinde ise Ö15 '*Çocukların birbirinden çok farklı düzeyde olması.*' şeklinde belirtmiştir. Diğer alt kategorisi incelendiğinde ise Ö14 '*Evet, çocuğun ilacının zamanında almaması.*' cevabını vererek bu aşamada karşılaştığı problemi belirtmiştir. Yok kategorisine bakıldığında ise araştırmaya katılan on yedi öğretmen herhangi bir problemle karşılaşmadığını belirtmiştir.

Şekil 4.4. Bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşaması temasının tematik incelenmesi

4.2.5. Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşaması temasına yönelik bulgular

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında destek, bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşaması içeriği, bireyselleştirilmiş eğitim planını değerlendirme aşamasında karşılaşılan güçlükler olmak üzere 3 alt tema oluşturulmuştur. Bu alt temalara yönelik bulgular ve bu alt temalara ilişkin tematik inceleme şekil halinde sunulmaktadır.

4.2.5.1 Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında desteğe yönelik görüşler

Tablo 4.18. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında destek alıyor musunuz? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.18. Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında destek alt temasının dağılımı

	Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında destek	<i>f</i>
Kategoriler	Evet	13
	Hayır	18
	TOPLAM	31
Alt kategoriler	Evet	<i>f</i>
	Özel eğitim öğretmeni	8
	Rehber öğretmen	2
	Özel eğitim tecrübesi olan öğretmen	2
	İnternet	1
	TOPLAM	13
Alt kategoriler	Hayır	<i>f</i>
	Hayır	18
	TOPLAM	18

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında destek alıyor musunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar evet, hayır olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde evet kategorisinden özel eğitim öğretmeni alt kategorisi incelendiğinde Ö5 ‘*Evet, özel eğitim öğretmeninden destek alırım.*’ cevabını vererek bu aşamada özel eğitim öğretmeninden destek aldığını belirtmiştir. Rehber öğretmen alt kategorisi incelendiğinde ise Ö25 ‘*Evet, rehber öğretmeninden.*’ cevabını vererek

bu aşamada rehber öğretmenden destek aldığını belirtmiştir. Özel eğitim tecrübesi olan öğretmen alt kategorisi incelendiğinde ise Ö10 *'Evet, tecrübeli arkadaşlardan fikir alışverişi yapıyoruz.'* cevabını vererek özel eğitim alanında tecrübesi olan öğretmenlerden destek aldığını belirtmiştir. İnternet alt kategorisi incelendiğinde ise Ö15 *'Evet, internet veya tanıdığım benden daha bilgili olduğunu düşündüğüm kişilerden.'* cevabını vererek bu aşamada internetten yada bilgili kişilerden destek aldığını belirtmiştir. Hayır kategorisi incelendiğinde ise araştırmaya katılan on sekiz öğretmen değerlendirme aşamasında destek almadığını belirtmiştir.

4.2.5.2 Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşaması içeriğine yönelik görüşler

Tablo 4.19. da branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında içeriğinde neler olmalıdır? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.19. Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşaması içeriği alt temasının dağılımı

	Bireyselleştirilmiş eğitim planına değerlendirme aşaması içeriği	<i>f</i>
Kategoriler	Öğrenci odaklı	30
	İletişim ve geri bildirim odaklı	1
	TOPLAM	31
Alt kategoriler	Öğrenci odaklı	<i>f</i>
	Kazanım	22
	Gözlem	8
	TOPLAM	30
Alt kategoriler	İletişim ve geri bildirim odaklı	<i>f</i>
	Öğretmenden geri dönüt	1
	TOPLAM	1

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında içeriğinde neler olmalıdır? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar öğrenci odaklı, iletişim ve geri bildirim odaklı olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde öğrenci odaklı kategorisinden kazanım alt kategorisi incelendiğinde Ö10 *'Plana alınmış olan kazanımların kazanılmış olması yeterli.'* cevabını vererek kazanıma dayalı bir değerlendirme yapılması gerektiğini belirtmiştir.

Gözlem alt kategorisi incelendiğinde ise Ö8 ‘Gözlem yaparak değerlendiriyorum.’ cevabını vererek bu aşamada gözlem yaparak değerlendirme yaptığını belirtmiştir. İletişim ve geri bildirim odaklı kategorisinden öğretmenlerden geri dönüt alt kategorisi incelendiğinde ise Ö11 ‘Öğretmeninden aldığımız dönütle işlemler yapılmalı.’ cevabını vererek bu aşamada öğretmenlerden alınan geri dönütle değerlendirme yapılması gerektiğini belirtmiştir.

4.2.5.3 Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında karşılaşılan güçlükler yönelik görüşler

Tablo 4.20. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.20. Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında karşılaşılan güçlükler alt temasının dağılımı

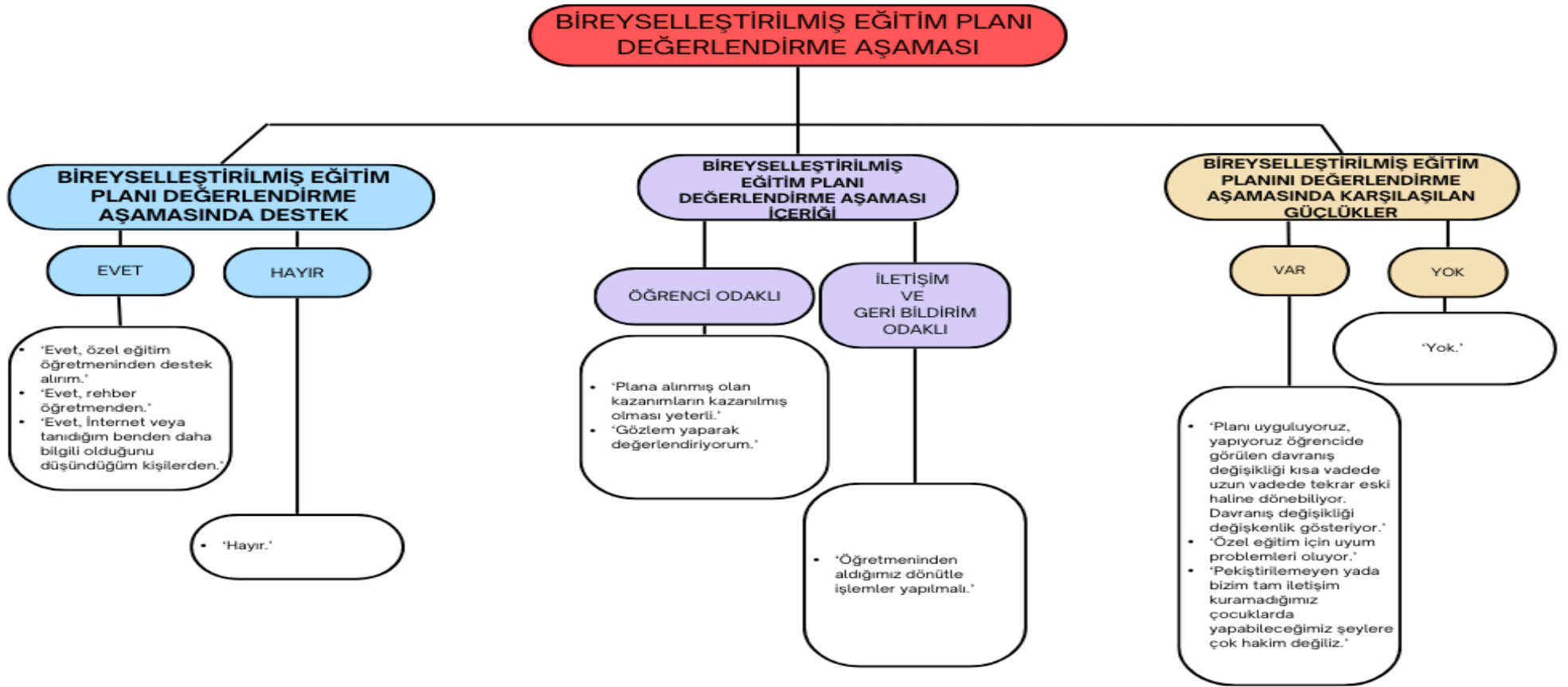
Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında karşılaşılan güçlükler		<i>f</i>
Kategoriler	Var	8
	Yok	23
	TOPLAM	31
Var		<i>f</i>
Alt kategoriler	Davranış edinim düzeyi	3
	Uyum problemleri	4
	İletişim sorunları	1
	TOPLAM	8
Yok		<i>f</i>
Alt kategoriler	Yok	21
	TOPLAM	21

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar var, yok olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde var kategorisinden davranış edinim düzeyi alt kategorisi incelendiğinde Ö2 ‘Planı uyguluyoruz, yapıyoruz öğrencide görülen davranış değişikliği kısa vadede uzun vadede tekrar eski haline dönebiliyor. Davranış değişikliği değişkenlik gösteriyor.’ cevabını vererek davranış değişikliğinin kalıcı olmaması

yönünden problem yaşadığını belirtmiştir. Uyum problemleri alt kategorisi incelendiğinde ise Ö3 '*Özel eğitim için uyum problemleri oluyor.*' cevabını vererek bu aşamada uyum problemleri yaşadığını belirtmiştir. İletişim sorunları alt kategorisi incelendiğinde ise Ö15 '*Pekiştirilemeyen yada bizim tam iletişim kuramadığımız çocuklarda yapabileceğimiz şeylere çok hakim değiliz.*' cevabını vererek bu aşamada iletişim sorunları yaşadığını belirtmiştir. Yok kategorisine bakıldığında ise araştırmaya katılan yirmi bir öğretmen herhangi bir problemle karşılaşmadığını belirtmiştir.

Şekil 4.5. Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşaması temasının tematik incelenmesi

4.2.6. Bireyselleştirilmiş eğitim planına ilişkin genel bilgiler temasına yönelik bulgular

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planında destek, bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulamaya yönelik problem, bireyselleştirilmiş eğitim planında performans ölçümü, bireyselleştirilmiş eğitim planında öncelikli amaç, bireyselleştirilmiş eğitim planı içeriği, başarılı yada başarısız bireyselleştirilmiş eğitim planı, bireyselleştirilmiş eğitim planında materyal uyarlamaları olmak üzere 7 alt tema oluşturulmuştur. Bu alt temalara yönelik bulgular ve bu alt temalara ilişkin tematik inceleme şekil halinde sunulmaktadır.

4.2.6.1 Bireyselleştirilmiş eğitim planında desteğe yönelik görüşler

Tablo 4.21. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planında hazırlama, uygulama ve değerlendirme sürecinde en çok desteğe ihtiyaç duyduğunuz aşama hangi aşamadır? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.21. Bireyselleştirilmiş eğitim planında destek alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planında destek		<i>f</i>
Kategoriler	Desteğe ihtiyaç duyuyorum	30
	Desteğe ihtiyaç duymuyorum	1
	TOPLAM	31
Desteğe ihtiyaç duyuyorum		<i>f</i>
Alt kategoriler	Hazırlama	22
	Uygulama	9
	Değerlendirme	2
	TOPLAM	33
Desteğe ihtiyaç duymuyorum		<i>f</i>
Alt kategoriler	Desteğe ihtiyaç duymuyorum	1
	TOPLAM	1

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planında hazırlama, uygulama ve değerlendirme sürecinde en çok desteğe ihtiyaç duyduğunuz aşama hangi aşamadır? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar desteğe ihtiyaç duyuyorum, desteğe ihtiyaç duymuyorum olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde desteğe ihtiyaç duyuyorum kategorisinde hazırlama alt kategorisine baktığımızda Ö25 ‘Hazırlama aşamasında tabi ki çocuğu tanıma ve hazırbulunuşluğun ölçülmesi gibi problemlerin önceden hallolması lazım.’ cevabını vererek bu hazırlama aşamasında desteğe ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Uygulama alt kategorisine baktığımızda ise Ö12 ‘Uygulama aşamasında daha çok desteğe ihtiyaç duyarım.’ cevabını vermiştir. Değerlendirme alt kategorisine baktığımızda ise Ö29 ‘Değerlendirme aşamasında desteğe ihtiyacımız oluyor.’ cevabını vererek değerlendirme aşamasında desteğe ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Desteğe ihtiyaç duymuyorum alt kategorisini incelediğimizde ise Ö3 ‘Bir sıkıntı yaşamıyorum. Özel bir durum yok.’ cevabını vererek bireyselleştirilmiş eğitim planı ile ilgili bir desteğe ihtiyacı olmadığını belirtmiştir.

4.2.6.2 Bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulamaya yönelik probleme yönelik görüşler

Tablo 4.22. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulamaya yönelik en büyük problem nedir? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.22. Bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulamaya yönelik problem alt temasının dağılımı

	Bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulamaya yönelik problem	<i>f</i>
Kategoriler	Öğrenci ile ilgili problemler	7
	Materyal ve fiziki düzen ile ilgili problemler	21
	Öğretmen ve akran grubu ile ilgili problemler	7
	Aile ile ilgili problemler	4
	TOPLAM	39
Alt kategoriler	Öğrenci ile ilgili problemler	<i>f</i>
	İsteksizlik	6
	Davranış çeşitliliği	1
	TOPLAM	7
Alt kategoriler	Materyal ve fiziki düzen ile ilgili problemler	<i>f</i>
	Kalabalık sınıf ortamı	7
	Materyal eksikliği	7
	Yetersiz fiziksel alan	3
	Uygun olmayan yerleştirme kararı	4
	TOPLAM	21
Alt kategoriler	Öğretmen ve akran grubu ile ilgili problemler	<i>f</i>
	Bilgi eksikliği	6
	Kabul edilmeme	1
	TOPLAM	7

Alt kategoriler	Aile ile ilgili problemler	f
	İşbirliği eksikliği	4
	TOPLAM	4

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulamaya yönelik en büyük problem nedir? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar öğrenci ile ilgili problemler, materyal ve fiziki düzen ile ilgili problemler, öğretmen ve akran grubu ile ilgili problemler, aile ile ilgili problemler olmak üzere dört kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde öğrenci ile ilgili problemler kategorisinden isteksizlik alt kategorisi incelendiğinde Ö12 '*Çocuğun isteğine göre şekillendirebiliriz. Çocuğun o etkinliği istememesi.*' cevabını vermiştir. Davranış çeşitliliği alt kategorisini incelediğimizde ise Ö29 '*Çocukların problemlerinin çeşitliliği, kimisi hareketli kimisi devamlı oturuyor katılmıyor yani davranış çeşitliliğindeki fazlalık.*' cevabını vererek karşılaştığı problemin öğrenci davranışlarındaki çeşitlilik olduğunu belirtmiştir. Materyal ve fiziki düzen ile ilgili problemler kategorisinden kalabalık sınıf ortamı alt kategorisi incelendiğinde Ö3 '*Sınıfların kalabalık olması.*' cevabını vererek sınıf ortamlarının kalabalık olmasının en büyük problem olduğunu belirtmiştir. Materyal eksikliği alt kategorisi incelendiğinde Ö11 '*Materyal eksikliği olabilir.*' cevabını vermiştir. Yetersiz fiziksel alan alt kategorisi incelendiğinde ise Ö21 '*Fiziksel alanın yetersizliği*' cevabını vererek probleminin fiziksel alan yetersizliği olduğunu belirtmiştir. Uygun olmayan yerleştirme kararı alt kategorisi incelendiğinde ise Ö26 '*Farklı sınıf düzeylerinde öğrencilerin aynı sınıfta olması.*' cevabını vermiştir. Öğretmen ve akran grubu ile ilgili problemler kategorisinden bilgi eksikliği alt kategorisi incelendiğinde Ö20 '*Çocuğu çok iyi tanımamak, gözlemleyememek.*' cevabını vererek karşılaştığı problemin öğrenci hakkında bilgi eksikliği olduğunu belirtmiştir. Kabul edilememe alt kategorisi incelendiğinde ise Ö6 '*Ailelerin çok işbirliği içinde olmaması, akran zorbalığı, kabul etmemiş bir akran grubu.*' cevabını vererek karşılaştığı problemlerden bir tanesinin de öğrencinin akranları tarafından kabul edilmemesi olduğunu belirtmiştir. Aile ile ilgili problemler kategorisinden işbirliği eksikliği alt kategorisi incelendiğinde Ö31 '*Sınıfların kalabalık olması, ailelerin yeterli desteği vermemesi.*' cevabını vererek karşılaştığı problemlerden birinin de ailelerin yeterli desteği vermeyerek işbirliği oluşturulamaması olduğunu belirtmiştir.

4.2.6.3 Bireyselleştirilmiş eğitim planında performans ölçümüne yönelik görüşler

Tablo 4.23.de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken öğrencinin var olan performansını nasıl belirliyorsunuz? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.23. Bireyselleştirilmiş eğitim planında performans ölçümü alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planında performans ölçümü		f
Kategoriler	Gözlem	11
	Sınav veya test	16
	Görüşme	9
	Diğer	1
	TOPLAM	37
Alt kategoriler	Gözlem	f
	Gözlem	11
	TOPLAM	11
Alt kategoriler	Sınav veya test	f
	Seviye sınavı	6
	Kazanım testi	10
	TOPLAM	16
Alt kategoriler	Görüşme	f
	Öğretmen	6
	Aile	3
	TOPLAM	9
Alt kategoriler	Diğer	f
	Eğitim durumu	1
	TOPLAM	1

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken öğrencinin var olan performansını nasıl belirliyorsunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar gözlem, sınav veya test, görüşme, diğer olmak üzere dört kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde gözlem kategorisinden gözlem alt kategorisi incelendiğinde Ö27 ‘*Dersteki katılımını gözlemleyerek belirliyorum.*’ cevabını vererek performans alımını gözleme dayalı olarak yaptığını belirtmiştir. Sınav veya test kategorisinden seviye sınavı alt kategorisi incelendiğinde Ö1 ‘*1) Gözlemliyorum, 2)seviye sınavı yapıyorum.*’ cevabını vererek performans alımında hem gözlem yaptığını hem de seviye

sınavı yaptığını belirtmiştir. Kazanım testi alt kategorisi incelendiğinde ise Ö22 ‘*Kısa dönemli amacı belirleyip bu kazanımına uygun etkinliği yapıp yapamadığına bakıyoruz.*’ cevabını vererek kazanım testi oluşturup uyguladığını belirtmiştir. Görüşme kategorisinden öğretmen alt kategorisi incelendiğinde Ö11 ‘*Sınıf öğretmeninden çocuk hakkında bilgi alırım.*’ cevabını vererek performans alımında öğrencinin öğretmeni ile görüştüğünü belirtmiştir. Aile alt kategorisi incelendiğinde ise Ö25 ‘*Veli ile görüşüyorum, sınıf öğretmeni ile görüşüyorum, öğrenci ile konuşuyorum ve öğrenciyi gözlemliyorum.*’ cevabını vererek öğrencinin performans alımında ilk olarak veli ile görüşme yaptığını belirtmiştir. Diğer kategorisinden eğitim durumu alt kategorisi incelendiğinde ise Ö15 ‘*Tamamen tahmin, çünkü o eğitimi almış değiliz.*’ cevabını vererek bu süreçte eğitim almadığını dolayısıyla tahmin üzerine bu süreci devam ettirdiğini belirtmiştir.

4.2.6.4 Bireyselleştirilmiş eğitim planında öncelikli amaç belirlenmesine yönelik görüşler

Tablo 4.24.de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken öğrenci için öncelikli amacı belirlerken hangi kriteri göz önüne alıyorsunuz? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.24. Bireyselleştirilmiş eğitim planında öncelikli amaç alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planında öncelikli amaç		f
Kategoriler	Kazanım odaklı	16
	Öğrenci odaklı	17
	TOPLAM	33
Alt kategoriler	Kazanım odaklı	f
	Öğrenciye yakın	15
	Dersin ilk kazanımı	1
	TOPLAM	16
Alt kategoriler	Öğrenci odaklı	f
	Sevgi	2
	İlgi ve istek	3
	Sosyal hayatta kullanılabilirlik	6
	İhtiyaç	4
	Fayda	2
	TOPLAM	17

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken öğrenci için öncelikli amacı belirlerken hangi kriteri göz önüne alıyorsunuz? sorusu sorulmuş

ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar kazanım odaklı ve öğrenci odaklı olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde kazanım odaklı kategorisinden öğrenciye yakın alt kategorisi incelendiğinde Ö2 '*Öğrenciye en yakın hedefi belirliyoruz. Yapabileceği en yakın hedef.*' cevabını vererek öncelikli amaç belirlerken öğrenciye en yakın amacı belirlediğini belirtmiştir. Dersin kazanımı alt kategorisi incelendiğinde ise Ö21 '*Dersin temelinde öğrenmesi gereken, basit konular, seviyeyi aşmayacak.*' cevabını vererek öncelikli amacı belirlerken dersin ilk kazanımının alınması gerektiğini belirtmiştir. Öğrenci odaklı kategorisinden sevgi alt kategorisi incelendiğinde Ö1 '*Öğrenci dersini sevmeli, onun gönlüne dokunabilmelidir, akademik başarı bundan sonra gelir.*' cevabını vermiştir. İlgil ve istek alt kategorisi incelendiğinde Ö7 '*Çocuğun az çok buna ilgi duymasını çünkü ilgi bizim için çok önemli. Çocuğun dikkatini çekmesi çok önemli. Eğer çocuğun dikkatini çekiyorsa bu benim için önemli. Öğrencinin dikkatini çekmesi, sevmesi.*' cevabını vererek öncelikli amaç belirlenirken öğrencinin ilgisinin önemli olduğunu, Ö27 '*Çocuğun istekleri, ilgi alanlarını dikkate alıyorum.*' cevabını vererek öncelikli amaç belirlerken öğrencinin istek ve ilgi alanlarını dikkate aldığını belirtmiştir. Sosyal hayatta kullanılabilirlik alt kategorisi incelendiğinde ise Ö17 '*Hayatında kullanabileceği kriterlere bakıyorum.*' cevabını vererek öncelikli amaç seçiminde öğrencinin hayatında kullanabileceği amaçları belirlediğini belirtmiştir. İhtiyaç alt kategorisi incelendiğinde ise Ö6 '*İlk önce öğrencinin ihtiyacı, eksikliği. Öğrencinin açığını nasıl kapatabilirim bunlara dikkat ediyorum.*' cevabını vererek öncelikli amaç belirlerken ilk başta öğrencinin ihtiyacına dikkat ettiğini belirtmiştir. Fayda alt kategorisine baktığımızda ise Ö12 '*Çocuğa daha faydalı olabilecek kazanımlar.*' cevabını vererek öğrenci için öncelikli amaç belirlerken öğrenciye faydalı olabilecek kazanımları seçtiğini belirtmiştir.

4.2.6.5 Bireyselleştirilmiş eğitim planı içeriğine yönelik görüşler

Tablo 4.25. de branş öğretmenlerinin size göre bireyselleştirilmiş eğitim planının içeriğinde hangi başlıklar olmalı? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.25. Bireyselleştirilmiş eğitim planı içeriği alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planı içeriği		f
Kategoriler	Genel bir plan	2
	Detaylı bir plan	24
	TOPLAM	26
Alt kategoriler	Genel bir plan	f
	Genel başlıklar	2
	TOPLAM	2
Alt kategoriler	Detaylı bir plan	f
	Detaylı içerik (Amaç, yöntem-teknik, değerlendirme, tarih)	15
	Sosyal hayata yönelik içerik	2
	Gelişimine uygun içerik	7
	TOPLAM	24

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere size göre bireyselleştirilmiş eğitim planının içeriğinde hangi başlıklar olmalı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Bu soruda 5 öğretmenin bu konu ile bilgisi olmadığını belirtmesi üzerine toplam 26 cevap alınmıştır. Alınan cevaplar genel bir plan ve detaylı bir plan olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde genel bir plan kategorisinden genel başlıklar alt kategorisi incelendiğinde Ö2 '*Detaya girmeyen bence kaba bir üst başlık olmalı, her öğrenciye göre öğretmen ders esnasında detay yada gerekli müdahaleyi yapması lazım.*' cevabını vererek genel başlıklar içeren bir plan olması gerektiğini belirtmiştir. Detaylı bir plan kategorisinden detaylı içerik alt kategorisi incelendiğinde Ö31 '*Öğrencinin performans düzeyi, uzun ve kısa dönemli amaç, öğretim yöntem ve materyaller.*' cevabını vererek bireyselleştirilmiş eğitim planı içerisinde detaylı bir içerik olması gerektiğini belirtmiştir. Sosyal hayata yönelik içerik alt kategorisi incelendiğinde ise Ö27 '*Toplumsallaşması yönünde amaçlar belirlenmeli. Kişisel becerileri ön plana çıkarılmalı, kişisel yapabileceği işler ön plana çıkarılmalı. Akademik bir hedef koyduğumuz zaman onu becermek çok zor.*' cevabını vererek bireyselleştirilmiş eğitim planı içeriğinde sosyal hayata yönelik içeriğin olması gerektiğini belirtmiştir. Gelişimine uygun içerik alt kategorisi incelendiğinde ise Ö4 '*Çocuğun*

yetersizliğinin tespiti, uygun program hazırlanması, uygulama ve değerlendirme başlıkları olmalı.' cevabını vererek bireyselleştirilmiş eğitim planı içeriğinde gelişimine yönelik başlıklar olması gerektiğini belirtmiştir.

4.2.6.6 Bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecinde başarı ya da başarısızlığa yönelik görüşler

Tablo 4.26. da branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecinin başarılı ya da başarısız olmasının sebepleri sizce nedir? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

Tablo 4.26. Başarılı ya da başarısız bireyselleştirilmiş eğitim planı alt temasının dağılımı

Başarılı ya da başarısız bireyselleştirilmiş eğitim planı		f
Kategoriler	Başarılı	24
	Başarısız	8
	TOPLAM	32
Başarılı		f
Alt kategoriler	Öğrenciye ilgi	3
	Uygun planlama	6
	Öğretmen isteği	4
	Aile tutumu	2
	Öğretmen-veli işbirliği	4
	Öğrencinin durumu	5
	TOPLAM	24
Başarısız		f
Alt kategoriler	Öğretmen ilgisizliği	1
	Sınıf ortamı	3
	Yerleştirme kararlarındaki yanlışlık	2
	Materyal eksikliği	2
	TOPLAM	8

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecinin başarılı ya da başarısız olmasının sebepleri sizce nedir? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar başarılı, başarısız olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde başarılı kategorisinden öğrenciye ilgi alt kategorisi incelendiğinde Ö31 'Öğrenci ile özel ilgilenilirse başarılı olur. Çocuğa kendi

öğrenmesiyle ilgili daha fazla sorumluluk verirse ve çocuğun öğrenmesini izlersek ilerlemeleri de kayda alırsak daha başarılı olur.' cevabını vererek bireyselleştirilmiş eğitim planının başarılı olması için öğrenci ile özel olarak ilgilenilmesinin başarıyı arttıracak olduğunu belirtmiştir. Uygun planlama alt kategorisi incelendiğinde ise Ö30 'Çocuğu zorlamadan basit hedeflerle kazanımlarla ona uygun bep hazırlanması.' cevabını vererek uygun bir planlama yapılırsa bireyselleştirilmiş eğitim planının başarılı olacağını belirtmiştir. Öğretmen isteği alt kategorisi incelendiğinde ise Ö29 'Öğretmen isteğine bağlı, öğretmen severek yapıyorsa başarılı olur. İlgisiz olursa başarısız olur.' cevabını vermiştir. Ailenin tutumu alt kategorisi incelendiğinde ise Ö25 başarılı bir bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecinin 'Aile yapısı, ailenin tutumu, okulların ve diğer öğrencilerin yaklaşımı, sınıflardaki yoğunluk.' şeklinde cevap vermiştir. Öğretmen-veli işbirliği alt kategorisi incelendiğinde ise Ö8 'Bir çocuğu geliştirmek için, yalnız sadece bir öğretmenin çabası yanlış. Bu aile, öğretmen ve çocuğun çabası ile olacak olan bir şey, başarılı olmak ekip işi olmalı, ekibin işbirliği içinde olması.' şeklinde cevap vererek başarılı bir sürecin yaşanması için aile ile işbirliğinin önemini vurgulamaktadır. Öğrencinin durumu alt kategorisi incelendiğinde ise Ö8 'Bep'e tamamen bağımlı kalamıyoruz. Çocuğun o an istekli olması yada istekli olmaması.' cevabını vererek başarılı bir süreç olması için öğrencinin durumunun önemli olduğunu belirtmiştir. Başarısız kategorisinden öğretmen ilgisizliği alt kategorisi incelendiğinde Ö13 'Öğrencinin veli ve sınıf öğretmeninden destek alınamaması.' cevabını vererek süreç boyunca sınıf öğretmeninden ve veliden destek alınamamasının başarısızlığı getirdiğini belirtmiştir. Sınıf ortamı alt kategorisi incelendiğinde ise Ö19 'Başarılı olması birebir ilgilenmek, başarısız olması kalabalık sınıf ortamı.' cevabını vererek başarısız bir süreç olmasının kalabalık sınıf ortamından kaynaklanabileceğini belirtmiştir. Yerleştirme kararlarındaki yanlışlık alt kategorisi incelendiğinde ise Ö15 'Bir sınıfta birbirinden çok çok farklı düzeyde öğrenci olmamalı, yerleştirme kararlarındaki tutarsızlık. Öğrencilerin seviyelerinin birbirine yakın olması gerekiyor.' cevabını vererek yerleştirme kararlarındaki yanlışlıkların süreçte başarısızlıklara yol açtığını belirtmiştir. Materyal eksikliği alt kategorisi incelendiğinde ise Ö9 'Başarısız olması materyal, öğretmen yetersizliği, çocuğun plana yönelik isteksiz olması. Başarılı olması ise tam tersi.' cevabını vererek başarısız olmasının materyal eksikliğinden kaynaklanabileceğini belirtmiştir.

4.2.6.7 Bireyselleştirilmiş eğitim planında materyal uyarlamalarına yönelik görüşler

Tablo 4.27. de branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında öğretim materyallerinde nasıl uyarlamalar yapıyorsunuz? sorusuna verdikleri cevapların kategorilere ve alt kategorilerine ilişkin frekansları verilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan alıntılar yapılarak tablo açıklanmıştır.

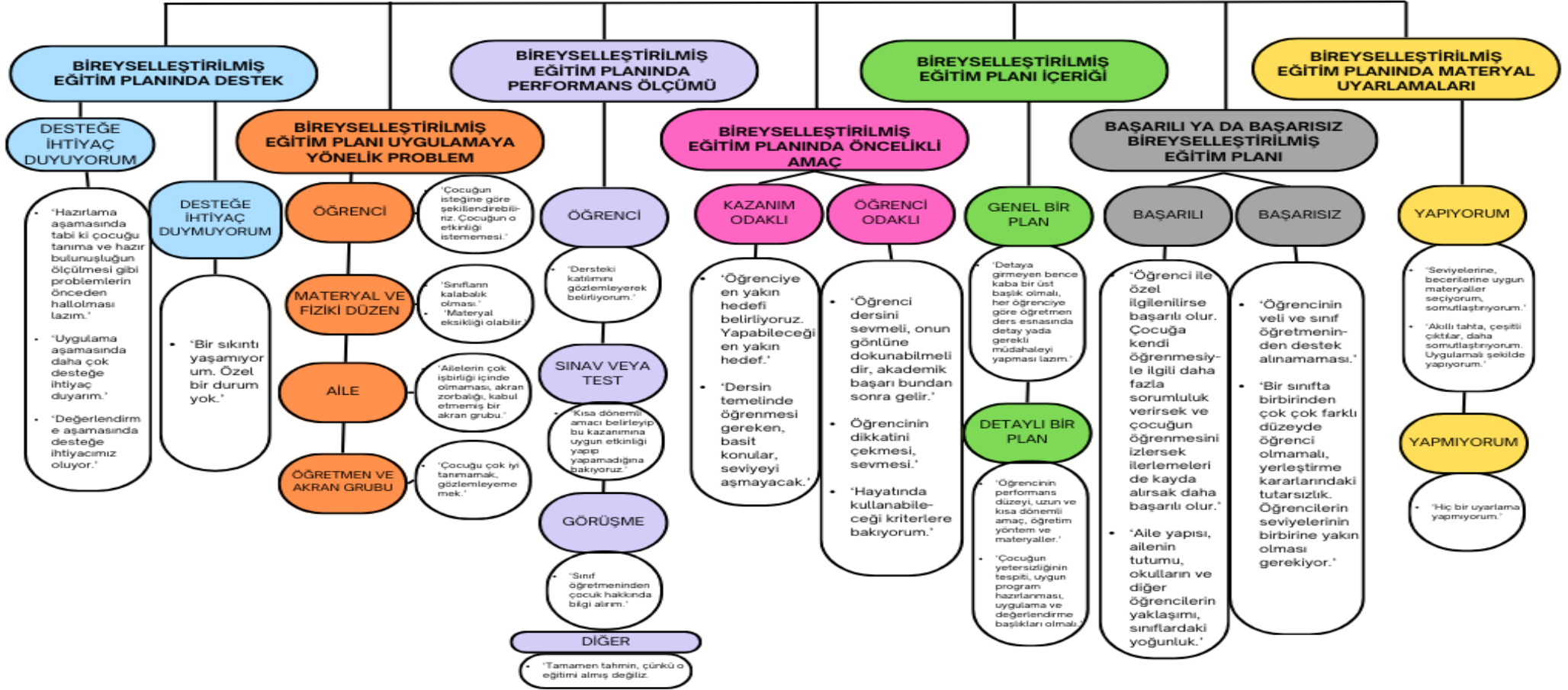
Tablo 4.27. Bireyselleştirilmiş eğitim planında materyal uyarlamaları alt temasının dağılımı

Bireyselleştirilmiş eğitim planında materyal uyarlamaları		<i>f</i>
Kategoriler	Yapıyorum	27
	Yapmıyorum	4
	TOPLAM	31
Alt kategoriler	Yapıyorum	<i>f</i>
	Öğrenci seviyesine uyarlama	21
	Teknoloji kullanımı	2
	Kazanımı basitleştirme	4
	TOPLAM	27
Alt kategoriler	Yapmıyorum	<i>f</i>
	Yapmıyorum	4
	TOPLAM	4

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında öğretim materyallerinde nasıl uyarlamalar yapıyorsunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar yapıyorum, yapmıyorum olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Branş öğretmenlerinin vermiş olduğu cevaplar içinde yapıyorum kategorisinden öğrenci seviyesine uyarlama alt kategorisi incelendiğinde Ö28 ‘*Seviyelerine, becerilerine uygun materyaller seçiyorum, somutlaştırıyorum.*’ cevabını vererek öğrenci seviyesine göre uyarlama yaptığını belirtmiştir. Teknoloji kullanımı alt kategorisi incelendiğinde Ö24 ‘*Akıllı tahta, çeşitli çıktılar, daha somutlaştırıyorum. Uygulamalı şekilde yapıyorum.*’ cevabını vererek akıllı tahta kullanarak uyarlama yaptığını belirtmiştir. Kazanımı basitleştirme alt kategorisi incelendiğinde ise Ö17 ‘*İçeriği daha basitleştiriyoruz. Detaya girmiyorum.*’ cevabını vererek kazanımlarda basitleştirme yaparak uyarlama yaptığını belirtmektedir. Yapmıyorum kategorisinden yapmıyorum alt kategorisi incelendiğinde ise Ö23 ‘*Hiç bir uyarlama yapmıyorum.*’ cevabını vererek herhangi bir uyarlama yapmadığını belirtmiştir.

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PLANINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Şekil 4.6. Bireyselleştirilmiş eğitim planına ilişkin genel bilgiler temasının tematik incelenmesi

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu bölümde özel eğitim sınıfı bulunan okullarda ve özel eğitim uygulama okullarında görev yapan branş öğretmenlerinin (DKAB, Beden Eğitimi, Görsel Sanatlar ve Müzik) bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye yönelik yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmış olan, ÖBEPYÖ ve yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilmiş bulguların ilgili alan yazın doğrultusunda tartışılması yer almaktadır.

5.1.1. Nicel bulguların tartışması

5.1.1.1. Branş öğretmenlerinin, öbepyö ve alt boyutlarına ilişkin yeterliklerinin cinsiyet değişkenine göre tartışması

Araştırmada branş öğretmenlerinin öğretmenler için bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliklerinin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara bakıldığında, elde edilen sonuçlar hem ölçek toplam puanında hem de alt boyutlarda cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliğinin cinsiyetten etkilenmediği şeklinde yorumlanabilir. Alan yazın incelendiğinde bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliğinin cinsiyetten etkilendiği araştırmalarda bulunmaktadır.

Söğüt (2017) tarafından yapılan çalışmada çeşitli değişkenlere (yaş, cinsiyet, meslekte kıdem yılı, vb.) göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.1.2. Branş öğretmenlerinin, öbepyö ve alt boyutlarına ilişkin yeterliklerinin branş değişkenine göre tartışması

Araştırmada branş öğretmenlerinin öğretmenler için bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliklerinin branşlarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara bakıldığında, elde edilen sonuçlar hem ölçek toplam puanında hem de alt boyutlarda öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliğinde branş farklılığının etkisinin olmadığı şeklinde

yorumlanabilir. Bu konuya dair benzer araştırmalara bakıldığında araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır.

ıkılı vd. (2020) tarafından yapılan çalışma sonucuna göre katılımcıların işlevine uygun Şekilde BEP hazırlamakta bilgi yetersizliklerinin olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan rretmenlerin çalışma süreleri, görev yaptıkları branşları ve görev aldıktan sonra almış oldukları eğitim durumlarının BEP hazırlama güçlüklerinde bir farklılaşma oluşturmadığı ancak BEP hazırlama sürecinde ekip yeleri ile işbirliği ve bilgi paylaşımı konusunda gk yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.1.3. Branş rretmenlerinin, öbepyö ve alt boyutlarına ilişkin yeterliklerinin çalışma süresi değişkenine göre tartışması

Araştırmada branş rretmenlerinin rretmenler için bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliklerinin çalışma sürelerine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara bakıldığında, elde edilen sonuçlar hem ölçek toplam puanında hem de alt boyutlarda rretmenlerin çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliğinin çalışma srelerinden etkilenmediği Şeklinde yorumlanabilir. Bu konuya dair benzer araştırmalara bakıldığında araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır.

ıkılı vd. (2020) tarafından yapılan çalışma sonucuna göre katılımcıların işlevine uygun Şekilde BEP hazırlamakta bilgi yetersizliklerinin olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan rretmenlerin çalışma süreleri, görev yaptıkları branşları ve görev aldıktan sonra almış oldukları eğitim durumlarının BEP hazırlama güçlüklerinde bir farklılaşma oluşturmadığı ancak BEP hazırlama sürecinde ekip yeleri ile işbirliği ve bilgi paylaşımı konusunda gk yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.1.4. Branş rretmenlerinin, öbepyö ve alt boyutlarına ilişkin yeterliklerinin özel eğitime yönelik bir eğitim alma değişkenine göre tartışması

Araştırmada branş rretmenlerinin rretmenler için bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliklerinin özel eğitime yönelik bir eğitim alma durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara bakıldığında, elde edilen sonuçlar eğitim alan rretmenlerin hem ölçek toplam puanlarının hem de alt boyutlara ilişkin puanlarının anlamlı olarak daha

yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliğinde özel eğitime yönelik bir eğitim almanın öğretmenlerin yeterliklerini arttıracığı şeklinde yorumlanabilir. Çünkü özel eğitim alanında eğitim alan bir öğretmenin;

- Özel eğitim nedir?, Kimler tarafından kimlere sunulur?
- Özel eğitimin temel esasları nedir?
- Özel eğitimde bireyselleştirilme nasıl yapılır?
- Özel eğitimde kullanılacak materyal seçimi nasıl olmalı?
- Özel eğitimde süre nasıl ayarlanmalı?
- Özel eğitim ekibinde kimler yer almalı? gibi başlıklarda bilgi sahibi olmalıdır.

Yukarıda bahsedilen başlıklarda eğitim alan bir öğretmenin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Branş/alan öğretmenlerinin hizmet öncesi yani lisansta özel eğitim alanında yeterli kredi alamaması özel eğitim alanındaki konu hakimiyetini sınırlı hale getirebilir. Bu durum hizmet sırasında bazı problemlerin yaşanmasına sebep olsa da hizmet içi yürütülen özel eğitim ve BEP uygulamalarına yönelik eğitsel faaliyetler alan öğretmenlerinin yeterliğinin olumlu anlamda yordanmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Konuya ilişkin önceki araştırmalar incelendiğinde araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır.

Fidan (2022) tarafından sosyal bilgiler branşında görev yapan öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ve BEP hazırlamalarına yönelik öz-yeterlilik düzeylerinin saptanması amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların kaynaştırma uygulamalarına yönelik öz-yeterlilik inanç düzeylerinin çalışma süresi ve lisans düzeyinde özel eğitim alanı ile ilgili eğitim almanın, sınıfında kaynaştırma öğrencisi istemesi bakımından anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yazıcıoğlu ve Dodur (2023) yapmış oldukları çalışmada “Tek Lokmalık Öğrenme (Bite Size Learning)” yolu ile uygulanan BEP eğitiminin öğretmenlerin yeterliklerini artırdığı sonucuna ulaşmıştır.

Ketenoğlu-Kayabaşı vd., (2024) yapmış oldukları çalışmada kaynaştırmaya ilişkin yeterlik eğitimine katılan öğretmen adaylarının almış oldukları eğitimin önemli bir katkısının da BEP'e yönelik farkındalıklarının ve bilgilerinin artması olduğu sonucuna ulaşmıştır.

5.1.1.5. Branş öğretmenlerinin, öbepyö ve alt boyutlarına ilişkin yeterliklerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlamaya yönelik bir eğitim alma değişkenine göre tartışması

Araştırmada branş öğretmenlerinin öğretmenler için bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliklerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alma durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara bakıldığında, elde edilen sonuçlar eğitim alan öğretmenlerin hem ölçek toplam puanlarının hem de alt boyutlara ilişkin puanlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliğinde bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim almanın öğretmenlerin yeterliklerini arttıracığı şeklinde yorumlanabilir. Çünkü bireyselleştirilmiş eğitim planı hakkında eğitim alan bir öğretmen;

- BEP' in ne olduğu, kimlere hazırlaması gerektiği,
- Kimlerin BEP hazırlaması gerektiği, BEP ekibinden kimlerin olduğu ve BEP ekibinin görevlerinin neler olduğu,
- BEP' in aşamaları, süresi, içeriği,
- BEP' te okul yönetiminin ve aile katılımının önemi gibi başlıklarda bilgi sahibi olmalıdır.

Yukarıda bahsedilen başlıklardan oluşan bir eğitim alan öğretmenin BEP yeterliliğinin yüksek düzeyde olması beklenmektedir.

Bu konuya dair benzer araştırmalara bakıldığında araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır.

İlik (2015) tarafından kaynaştırma öğretmeni olarak görev alan öğretmenlere BEP eğitiminin öğretmenlerin BEP yeterliklerine etkisini incelemek amacıyla bir doktora tezi çalışması yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin BEP sürecinin her aşamasında yetersizliklerinin olduğu ve araştırmaya katılan öğretmenlere verilen BEP eğitiminin öğretmenlerin yeterliklerini arttırdığı ortaya çıkmıştır.

5.1.2. Nitel bulguların tartışması

5.1.2.1. Bireyselleştirilmiş eğitim planı ön bilgi temasına yönelik tartışma

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planı tanımı, bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanması, bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımı olmak üzere 3 alt tema oluşturulmuştur.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere ilk olarak bireyselleştirilmiş eğitim planı nedir? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar bireysellik, öğrenci ihtiyacı, hazır bulunuşluk, aile onayı olmak üzere dört kategoride toplanmaktadır. Bireysellik kategorisi incelendiğinde yirmi dokuz cevap içerisinde bireyselleştirilmiş eğitim planı, kişiye özgü hazırlanan plan, yeterliliğe göre hazırlanan plan ve yetersizliğe göre hazırlanan plan alt kategorileri yer almıştır. Öğrenci ihtiyacı kategorisi incelendiğinde altı cevap içerisinde öğrenci ihtiyacına göre hazırlanan plan, özel eğitime ihtiyacı olan öğrenci için hazırlanan plan alt kategorileri yer almıştır. Hazır bulunuşluk kategorisi incelendiğinde iki cevap içerisinde Hazır bulunuşluğa göre hazırlanmış plan alt kategorisi yer almıştır. Aile onayı kategorisi incelendiğinde bir cevap içerisinde aile tarafından onaylanan plan kategorisi yer almıştır. Çalışmadan elde edilen bulgularda daha çok bireysellik kavramının öne çıktığı görülmüştür. Cevaplar içerisinde öğrenci ihtiyacı, hazır bulunuşluk ve aile onayı kavramlarının da yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin kavramsal olarak bireyselleştirilmiş eğitim planı konusunda yeterince bilgi sahibi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde ise Akkoyunoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların çoğunluğunun BEP konusunda yeterli bilgi sahibi olmadıkları ve kaynaştırma uygulamalarında ise yetecek seviyede eğitim almadıkları saptanmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere sonra bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanmalı mı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar kesinlikle hazırlanmalı, hazırlanmalı ve hazırlanmamalı olmak üzere üç kategoride toplanmıştır. Kesinlikle hazırlanmalı kategorisi incelendiğinde bir cevap içerisinde yeterlilik düzeyi cevabı yer almıştır. Hazırlanmalı kategorisi incelendiğinde 27 cevap içerisinde öğrenci farklılığı, müfredat farklılığı, ihtiyaç ve ilgi alanı alt kategorileri yer almıştır. Hazırlanmamalı

kategorisi incelendiğinde ise iki cevap içerisinde branşa göre, öğrenci sınıfına göre alt kategorileri yer almıştır. Çalışmadan elde edilen bulgularda öğrenci farklılığı, müfredat farklılığı, ihtiyaç ve ilgi alanları doğrultusunda bireyselleştirilmiş eğitim planının hazırlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuya dair benzer araştırmalara bakıldığında araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır.

İlik (2018) tarafından yapılan çalışmada üstün yeteneği bulunan öğrencilerin eğitiminde görev yapan öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programlarına ilişkin görüşlerini belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonuçlarına göre öğretmenler BEP kullanmadıklarını ancak BEP hazırlamanın gerekli olduğu ifade etmiştir. Ayrıca BEP için bir eğitim alma ihtiyaçlarının olduğu saptanmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere daha sonra bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımı nasıl olmalıdır? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Katılmalı, bilinçli aileler katılmalı, katılmamalı olmak üzere üç kategoride toplanmıştır. Katılmalı kategorisi incelendiğinde yirmi altı cevap içerisinde ön bilgi, eğitime ihtiyaç, aile desteği, istişare alt kategorileri yer almıştır. Bilinçli aileler katılmalı kategorisi incelendiğinde iki cevap içerisinde işbirliği alt kategorisi yer almıştır. Katılmamalı kategorisi incelendiğinde ise üç cevap içerisinde öğretmen hazırlamalı alt kategorisi yer almıştır. Çalışmadan elde edilen bulgularda ön bilgi almak amacıyla, iş birliği ve istişare yapabilmek amacıyla bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımının olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuya dair benzer araştırmalara bakıldığında araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır.

Miller, 2003 bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecinde etkili bir işbirliğinin varlığını ve bu işbirliği ile kaliteli bir bireyselleştirilmiş eğitim planı üretilip üretilmediğini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada etkili işbirliğinin kaliteli bir bireyselleştirilmiş eğitim planı üretimine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

5.1.2.2. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşama temasına yönelik tartışma

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada destek, bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada izlenen süreçler, bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık öncesi aşamada karşılaşılan güçlükler olmak üzere 3 alt tema oluşturulmuştur.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere ilk olarak bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında destek alıyor musunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar evet, hayır olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Evet kategorisi incelendiğinde on yedi cevap içerisinde özel eğitim öğretmeni, rehber öğretmen, internet, çocuğun arkadaşından, çocuğu tanıyan bir öğretmenden alt kategorileri yer almıştır. Hayır kategorisi incelendiğinde ise on beş cevap içerisinde gözlem ve tecrübe, destek Almıyorum alt kategorileri yer almıştır. Çalışmadan elde edilen bulgularda bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamada eğer destek alırsa özel eğitim öğretmeninden, rehber öğretmenden, internetten, çocuğun arkadaşından ya da çocuğu tanıyan bir öğretmenden destek aldığı, destek almıyorsa kendi gözlem ve tecrübeleri ile bu süreci yönettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere sonra bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında nasıl bir süreç izliyorsunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar öğrenci hakkında bilgi ve gözlem, işbirliği ve destek, internet kullanımı ve doküman olmak üzere üç kategoride toplanmıştır. Öğrenci hakkında bilgi ve gözlem kategorisi incelendiğinde on yedi cevap içerisinde öğrenci hakkında bilgi, gözlem alt kategorileri yer almıştır. İşbirliği ve destek kategorisi incelendiğinde sekiz cevap içerisinde diğer öğretmenlerle işbirliği, diğer öğretmenlerden destek alt kategorileri yer almıştır. İnternet kullanımı ve doküman kategorisi incelendiğinde altı cevap içerisinde internet, doküman alt kategorileri yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda bireyselleştirilmiş eğitim planında hazırlık öncesi aşamada izlenen süreçlerde öğrenci hakkında bilgi ve gözlem, iş birliği ve destek veya internet kullanımı kavramları ön plana çıkmıştır. Öğretmenlerin bu süreçte daha çok öğrenci hakkında bilgi ve gözlem yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere daha sonra bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin

verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar var, yok olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Var kategorisi incelendiğinde on dört cevap içerisinde öğrenci kaynaklı, veli kaynaklı, iletişim kaynaklı, materyal ve fiziki şartlar kaynaklı alt kategorileri yer almıştır. Yok kategorisi incelendiğinde on yedi cevap içerisinde yok alt kategorisi yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda çoğu öğretmenin bu aşamada bir güçlükle karşılaşmadığı, güçlükle karşılaşan öğretmenlerin ise öğrenci kaynaklı, veli kaynaklı, iletişim kaynaklı, materyal ve fiziki şartlar kaynaklı güçlüklerle karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamada gerekli olan yetkinliklere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde ise Küçüköğlü (2022) tarafından yapılan çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi kapsamında gerçekleştirilmesi gereken bireyselleştirilmiş eğitim programlarını tasarlama, uygulama ve değerlendirme süreçleri için gerekli olan kuramsal ve uygulamalı yetkinliklere yeterince sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.2.3. Bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşaması temasına yönelik tartışma

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşamasında destek, bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşaması içeriği, bireyselleştirilmiş eğitim planına hazırlık aşamasında karşılaşılan güçlükler olmak üzere 3 alt tema oluşturulmuştur.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere ilk olarak bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında destek alıyor musunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar evet, hayır olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Evet kategorisi incelendiğinde yirmi altı cevap içerisinde özel eğitim öğretmeni, rehber öğretmen, internet, kılavuz kitap alt kategorileri yer almıştır. Hayır kategorisi incelendiğinde ise beş cevap içerisinde destek almıyorum alt kategorisi yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda çoğu öğretmenin bu aşamada özel eğitim öğretmeninden, rehber öğretmenden, internetten ya da kılavuz kitaptan destek aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere sonra bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında içeriğinde neler olmalıdır? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar öğrenci, materyal ve fiziki çevre, ders içeriği olmak üzere üç kategoride toplanmıştır. Öğrenci kategorisi incelendiğinde yirmi cevap içerisinde öğrenciyi

tanımak, öğrenci ihtiyacı, öğrenci performansı, motivasyon alt kategorileri yer almıştır. Materyal ve fiziki çevre kategorisi incelendiğinde üç cevap içerisinde materyal ve fiziki çevre alt kategorisi yer almıştır. Ders İçeriği kategorisi incelendiğinde yedi cevap içerisinde amaç, materyal, yöntem ve müfredat alt kategorileri yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda bu aşamada öğrenciyi tanımak, öğrenci ihtiyacı, öğrenci performansı ve motivasyonu kavramlarının öne çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere daha sonra bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar var, yok olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Var kategorisi incelendiğinde on cevap içerisinde öğrenci veya veli ile ilgili problemler, materyal ve teknik sorunlar, iletişim ve süreç problemleri, öğretmen yeterliliği alt kategorileri yer almıştır. Yok kategorisi incelendiğinde yirmi bir cevap içerisinde yok alt kategorisi yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda çoğu öğretmenin bu aşamada bir güçlükle karşılaşmadığı ancak güçlükle karşılaşan öğretmenlerin öğrenci veya veli ile ilgili problemler, materyal ve teknik sorunlar, iletişim ve süreç problemleri ile karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu alanda yapılan benzer araştırmalar incelendiğinde araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır. Güleç-Aslan vd. (2022) tarafından yapılan çalışmada sınıfta özel gereksinimli öğrencisi olan okul öncesi öğretmenlerin BEP hazırlama ve uygulama sürecinde karşılaştıkları güçlüklerle yönelik yaşantılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin farklı güçlüklerle karşılaştıkları ancak bu karşılaşılan güçlüklerin yalnız dış kaynaklı nedenlerle değil, kendileriyle ilgili nedenlerle örneğin mesleki yeterlikleri gibi nedenlerle bağdaştırdıkları ve bu yönde muhtelif çözüm seçenekleri söyledikleri saptanmıştır.

5.1.2.4. Bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşaması temasına yönelik tartışma

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında destek, bireyselleştirilmiş eğitim planını uygularken dikkat edilmesi gerekenler, bireyselleştirilmiş eğitim planını uygularken karşılaşılan güçlükler olmak üzere 3 alt tema oluşturulmuştur.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere ilk olarak bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında destek alıyor musunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri

yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar evet, hayır olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Evet kategorisi incelendiğinde on yedi cevap içerisinde özel eğitim öğretmeni, sınıf rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni, akran alt kategorileri yer almıştır. Hayır kategorisi incelendiğinde ise on altı cevap içerisinde hayır alt kategorisi yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda öğretmenlerin özel eğitim öğretmeninden, sınıf rehber öğretmeninden, okul rehber öğretmeninden ve akran gruplarından destek aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında sizce neye dikkat etmek gerekir? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar öğrenci, planlama ve uygulama, performans ve değerlendirme olmak üzere üç kategoride toplanmıştır. Öğrenci kategorisi incelendiğinde on iki cevap içerisinde öğrenci ilgi ve alakası alt kategorisi yer almıştır. Planlama ve uygulama kategorisi incelendiğinde on üç cevap içerisinde planlama ve uygulama alt kategorileri yer almıştır. Performans ve değerlendirme kategorisi incelendiğinde altı cevap içerisinde performans ve değerlendirme alt kategorileri yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda bu aşamada öğrenci ilgi ve alakası, planlama ve uygulama, performans ve değerlendirme kavramlarının ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar var, yok olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Var kategorisi incelendiğinde on dört cevap içerisinde sınıf ortamı, öğrenci kaynaklı, diğer alt kategorileri yer almıştır. Yok kategorisi incelendiğinde on yedi cevap içerisinde yok alt kategorisi yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda bu aşamada öğretmenlerin genel olarak bir güçlükle karşılaşmadığı, karşılaştıkları öğretmenlerin ise sınıf ortamı, öğrenci kaynaklı ve diğer nedenlerden kaynaklı güçlükler ile karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Konu ile ilgili benzer araştırmalar ele alındığında Burunsuz (2019), tarafından yapılan araştırma sonucuna göre araştırmaya katılan öğretmenler mevcut kaynaştırma uygulamalarının yararlı olmadığını düşündüklerini ifade etmişlerdir. BEP uygulama sürecinde ise süre sıkıntısı çektiklerini, bilinçsiz ailelerin olması, aldıkları eğitimlerin yeterli olmaması, raporla ilgili sıkıntıların olduğu ve genel olarak bilgi eksiklikleri gibi sorunlarının olduğunu belirtmişlerdir.

5.1.2.5. Bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşaması temasına yönelik tartışma

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında destek, bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşaması içeriği, bireyselleştirilmiş eğitim planını değerlendirme aşamasında karşılaşılan güçlükler olmak üzere 3 alt tema oluşturulmuştur.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere ilk olarak bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında destek alıyor musunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar evet, hayır olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Evet kategorisi incelendiğinde on üç cevap içerisinde özel eğitim öğretmeni, rehber öğretmen, özel eğitim tecrübesi olan öğretmen ve internet alt kategorileri yer almıştır. Hayır kategorisi incelendiğinde on sekiz cevap içerisinde hayır alt kategorisi yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda öğretmenlerin genel olarak bu aşamada destek almadığı sonucuna ulaşılmıştır. Destek alan öğretmenlerinde özel eğitim öğretmeninden, rehber öğretmenden, özel eğitim tecrübesi olan öğretmenden ve internetten destek aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere sonra bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında içeriğinde neler olmalıdır? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar öğrenci odaklı, iletişim ve geri bildirim odaklı olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Öğrenci odaklı kategorisi incelendiğinde otuz cevap içerisinde kazanım, gözlem alt kategorileri yer almıştır. İletişim ve geri bildirim odaklı kategorisi incelendiğinde bir cevap içerisinde öğretmenden geri dönüt alt kategorisi yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda bu aşamada kazanım, gözlem kavramlarının ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere daha sonra bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar var, yok olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Var kategorisi incelendiğinde sekiz cevap içerisinde davranış edinim düzeyi, uyum problemleri, iletişim sorunları alt kategorileri yer almıştır. Yok kategorisi incelendiğinde ise yirmi bir cevap içerisinde Yok alt kategorisinin yer aldığı görülmektedir. Çalışmada elde edilen bulgularda öğretmenlerin çoğunun bu aşamada karşılaştığı bir problemin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Problemlerle karşılaşan öğretmenlerin ise davranış edinim düzeyi, uyum problemleri ve iletişim sorunları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu alanda yapılmış benzer araştırmalar incelendiğinde Yüksel vd. (2020) tarafından yapılan çalışmada BEP'in uygulaması ve değerlendirilmesi süreçlerinde bilgi yetersizliklerinin olduğu belirlenmiştir. Küçükoğlu (2022) tarafından yapılan çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi kapsamında gerçekleştirilmesi gereken bireyselleştirilmiş eğitim programlarını tasarlama, uygulama ve değerlendirme süreçleri için gerekli olan kuramsal ve uygulamalı yetkinliklere yeterince sahip olmadıklarını ortaya koymuştur.

5.1.2.6. Bireyselleştirilmiş eğitim planına ilişkin genel bilgiler temasına yönelik tartişma

Bu bölümde bireyselleştirilmiş eğitim planında destek, bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulamaya yönelik problem, bireyselleştirilmiş eğitim planında performans ölçümü, bireyselleştirilmiş eğitim planında öncelikli amaç, bireyselleştirilmiş eğitim planı içeriği, başarılı ya da başarısız bireyselleştirilmiş eğitim planı, bireyselleştirilmiş eğitim planında materyal uyarlamaları olmak üzere yedi alt tema oluşturulmuştur.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere ilk olarak bireyselleştirilmiş eğitim planında hazırlama, uygulama ve değerlendirme sürecinde en çok desteğe ihtiyaç duyduğunuz aşama hangi aşamadır? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar desteğe ihtiyaç duyuyorum, desteğe ihtiyaç duymuyorum olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Desteğe ihtiyaç duyuyorum kategorisi incelendiğinde otuz cevap içerisinde hazırlama, uygulama, değerlendirme alt kategorileri yer almıştır. Desteğe ihtiyaç duymuyorum kategorisi incelendiğinde bir cevap içerisinde desteğe ihtiyaç duymuyorum alt kategorisinin yer aldığı görölmektedir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken desteğe ihtiyaç duyduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama sürecinde desteğe ihtiyaç duyduğu şeklinde yorumlanabilir. Çalışmada elde edilen bulgularda bu aşamada desteğe ihtiyaç duyan öğretmenlerin çoğunlukla hazırlama aşamasında desteğe ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bu konuya dair benzer araştırmalara bakıldığında araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır. İlik (2015) tarafından yapılan araştırma da öğretmenlerin BEP sürecinin her aşamasında yetersizliklerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere sonra bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulamaya yönelik en büyük problem nedir? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar öğrenci ile ilgili problemler, materyal ve fiziki düzen ile ilgili problemler, öğretmen ve akran grubu ile ilgili problemler, aile ile ilgili problemler olmak üzere dört kategoride toplanmıştır. Öğrenci ile ilgili problemler kategorisi incelendiğinde yedi cevap içerisinde isteksizlik, davranış çeşitliliği alt kategorileri yer almıştır. Materyal ve fiziki düzen ile ilgili problemler kategorisi incelendiğinde yirmi bir cevap içerisinde kalabalık sınıf ortamı, materyal eksikliği, yetersiz fiziksel alan, uygun olmayan yerleştirme kararı alt kategorileri yer almıştır. Öğretmen ve akran grubu ile ilgili problemler kategorisi incelendiğinde yedi cevap içerisinde bilgi eksikliği, kabul edilmeme alt kategorileri yer almıştır. Aile ile ilgili problemler kategorisi incelendiğinde dört cevap içerisinde işbirliği eksikliği alt kategorisi yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda bu aşamada en büyük problemin materyal ve fiziki düzen ile ilgili problemler olduğu saptanmıştır.

Bu konuya dair benzer araştırmalara bakıldığında araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır. Yaman(2017), tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre yapılan BEP'lerin yeterli olmadığını belirten öğretmenler programların ekip ile birlikte yapılmadığını çeşitli yerlerden bulup kendi öğrencilerine uyardıkları saptanmıştır. Öğretmene yardım edecek elaman eksikliğinden, zaman yetersizliğinden ve sınıf mevcutlarının kalabalık olması sebebiyle BEP'lerin tam manasıyla kullanılmadığı ifade edilmiştir.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere sonra bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken öğrencinin var olan performansını nasıl belirliyorsunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar gözlem, sınav veya test, görüşme ve diğer olmak üzere dört kategoride toplanmıştır. Gözlem kategorisi incelendiğinde on bir cevap içerisinde gözlem alt kategorisi yer almıştır. Sınav veya test kategorisi incelendiğinde on altı cevap içerisinde seviye sınavı, kazanım testi alt kategorilerinin yer aldığı görülmektedir. Görüşme kategorisi incelendiğinde ise dokuz cevap içerisinde öğretmen, aile alt kategorileri yer almıştır. Diğer kategorisi incelendiğinde bir cevap içerisinde eğitim durumu alt kategorisi yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda öğretmenlerin performans ölçümü esnasında çoğunlukla seviye sınavı veya kazanım testi yaptığı, bir kısmının ise gözlem yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken öğrenci için öncelikli amacı belirlerken hangi kriteri göz önüne alıyorsunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar kazanım odaklı ve öğrenci odaklı olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Kazanım odaklı kategorisi incelendiğinde on altı cevap içerisinde öğrenciye yakın, dersin ilk kazanımı, alt kategorileri yer almıştır. Öğrenci odaklı kategorisi incelendiğinde on yedi cevap içerisinde sevgi, ilgi ve istek, sosyal hayatta kullanılabilirlik, ihtiyaç, fayda alt kategorileri yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda öncelikli amaç seçiminde öğrenci odaklı kavramının ön plana çıktığı saptanmıştır.

Bu konuya dair benzer araştırmalara bakıldığında araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır. Dildine, 2010 tarafından yapılan çalışmada ilköğretim düzeyindeki genel eğitim öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programlarının kullanımını ve bu öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilmesindeki rol algılarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada katılımcılar öğrencilere uygun hedef belirlemek amacıyla bireyselleştirilmiş eğitim planlarını yararlı gördüklerini belirtmiştir.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere sonra size göre bireyselleştirilmiş eğitim planının içeriğinde hangi başlıklar olmalı? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Bu soruda beş öğretmenin bu konu ile bilgisi olmadığını belirtmesi üzerine toplam yirmi altı cevap alınmıştır. Alınan cevaplar genel bir plan ve detaylı bir plan olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Genel bir plan kategorisi incelendiğinde iki cevap içerisinde genel başlıklar kodlaması yer almıştır. Detaylı bir plan kategorisi incelendiğinde yirmi dört cevap içerisinde detaylı içerik(amaç, yöntem-teknik, değerlendirme, tarih), sosyal hayata yönelik içerik, gelişimine uygun içerik alt kategorileri yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda bireyselleştirilmiş eğitim planının detaylı içeriğinin olduğu detaylı bir plan olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bireyselleştirilmiş eğitim planında olması gereken başlıkların bir kısmını söyledikleri ancak net bir şekilde başlıkların tamamını söylemedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Konu ile ilgili benzer araştırmalar gözden geçirildiğinde araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır. Akkoyunoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin çoğunluğunun BEP konusunda yeterli bilgi sahibi olmadıkları ve kaynaştırma uygulamalarında ise yetecek seviyede eğitim almadıkları saptanmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecinin başarılı ya da başarısız olmasının sebepleri sizce nedir? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar başarılı, başarısız olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Başarılı kategorisi incelendiğinde yirmi dört cevap içerisinde öğrenciye ilgi, uygun planlama, öğretmen isteği, aile tutumu, öğretmen-veli işbirliği, öğrencinin durumu alt kategorileri yer almıştır. Başarısız kategorisi incelendiğinde sekiz cevap içerisinde öğretmen ilgisizliği, sınıf ortamı, yerleştirme kararlarındaki yanlışlık, materyal eksikliği alt kategorileri yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda başarılı bir bireyselleştirilmiş eğitim planının olması, öğrenciye ilgi, uygun planlama, öğretmen isteği, aile tutumu, öğretmen-veli işbirliği, öğrencinin durumu kavramlarına bağlı olduğu, başarısız bir bireyselleştirilmiş bir eğitim planının öğretmen ilgisizliği, sınıf ortamı, yerleştirme kararlarındaki yanlışlık ve materyal eksikliği olduğu saptanmıştır.

Bu konuya dair benzer araştırmalara bakıldığında araştırma sonucunu destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır. Yaman(2017) tarafından yapılan çalışmada yapılan BEP'lerin yeterli olmadığını belirten öğretmenler programların ekip ile birlikte yapılmadığını çeşitli yerlerden bulup kendi öğrencilerine uyarladıkları saptanmıştır. Öğretmene yardım edecek elaman eksikliğinden, zaman yetersizliğinden ve sınıf mevcutlarının kalabalık olması sebebiyle BEP'lerin tam manasıyla kullanılmadığı ifade edilmiştir.

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında öğretim materyallerinde nasıl uyarlamalar yapıyorsunuz? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Cevaplar yapıyorum, yapmıyorum olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Yapıyorum kategorisi incelendiğinde yirmi yedi cevap içerisinde öğrenci seviyesine uyarlama, teknoloji kullanımı, kazanımı basitleştirme alt kategorileri yer almıştır. Yapmıyorum kategorisi incelendiğinde dört cevap içerisinde yapmıyorum alt kategorisi yer almıştır. Çalışmada elde edilen bulgularda çoğu öğretmenin materyallerde uyarlamalar yaptığı bu uyarlamaların, öğrenci seviyesi, teknoloji kullanımı ve kazanımı basitleştirme gibi konularda yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Konu ile ilgili benzer araştırmalar gözden geçirildiğinde uyarlamalar konusunda benzer çalışmalara ulaşılmıştır. Stafford, 2019 müzik öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programlarının uygulama süreçlerine katılımlarına yönelik algılarını belirlemek amacıyla

yaptığı çalışmada katılımcıların bireyselleştirilmiş eğitim programı toplantıları hakkında bilgi aldıklarını ve bunlara değişen derecelerde katıldıklarını, uyarlamaların belirlenmesinde alternatif araçlar kullandıkları sonucuna ulaşmıştır.

5.1.2.7. Elde edilen nitel ve nicel bulguların birbirini desteklemesine yönelik tartışma

Elde edilen nitel bulgular ile nicel bulguların birbirini şu şekilde desteklediği görülmektedir;

- ✓ Özel eğitime yönelik ya da bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alan öğretmenin uygulanmış olan ölçeğin alt boyutu olan aile katılımı alt boyutunda yüksek puan alması yeterliğinin yüksek olduğunu gösterirken, yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen aile katılımının iş birliği ve istişare amaçlı olması gerektiği,
- ✓ Özel eğitime yönelik ya da bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alan öğretmenin uygulanmış olan ölçeğin alt boyutu olan hazırlık öncesi alt boyutunda yüksek puan alması yeterliğinin yüksek olduğunu gösterirken, yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen hazırlık öncesi aşamada öğrenci hakkında bilgi topladığı ve gözlem yaptığı,
- ✓ Özel eğitime yönelik ya da bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alan öğretmenin uygulanmış olan ölçeğin alt boyutu olan hazırlık aşaması alt boyutunda yüksek puan alması yeterliğinin yüksek olduğunu gösterirken, yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen hazırlık aşamasında özel eğitim öğretmeni ve rehber öğretmenle iş birliği yapması,
- ✓ Özel eğitime yönelik ya da bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alan öğretmenin uygulanmış olan ölçeğin alt boyutu olan uygulama ve değerlendirme alt boyutunda yüksek puan alması yeterliğinin yüksek olduğunu gösterirken, yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen uygulama aşamasında öğrenci ilgisini dikkate aldığı ve değerlendirme aşamasında kazanım ve gözlem kavramlarını ön plana çıkartması.

Branş öğretmenleri özel eğitime yönelik ya da bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecine yönelik eğitim aldığı zaman bireyselleştirilmiş eğitim planının tüm süreçlerinde daha donanımlı ve başarılı bir süreç geçirdikleri görülmektedir.

5.2. Sonuç

1. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliklerinin cinsiyetlerine göre farklılık olup olmadığına yönelik bulgulara bakıldığında, elde edilen sonuçlara göre hem ölçek toplam puanında hem de alt boyutlarda cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
2. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliklerinin branşlarına göre farklılık olup olmadığına yönelik bulgulara bakıldığında, tespit edilen sonuçlara göre hem ölçek toplam puanında hem de alt boyutlarda öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı saptanmıştır.
3. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliklerinin çalışma sürelerine göre farklılık olup olmadığına yönelik bulgulara bakıldığında, tespit edilen sonuçlara göre hem ölçek toplam puanında hem de alt boyutlarda öğretmenlerin çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı saptanmıştır.
4. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliklerinin özel eğitime yönelik bir eğitim alma durumlarına göre farklılık olup olmadığına ilişkin bulgulara bakıldığında, elde edilen sonuçlara göre eğitim alan öğretmenlerin hem ölçek toplam puanlarının hem de alt boyutlara ilişkin puanlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
5. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterliklerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamaya yönelik bir eğitim alma durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara bakıldığında, elde edilen sonuçlar eğitim alan öğretmenlerin hem ölçek toplam puanlarının hem de alt boyutlara ilişkin puanlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
6. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı nedir? Sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde bireysellik kavramının öne çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Cevaplar içerisinde öğrenci ihtiyacı, hazır bulunuşluk ve aile onayı kavramlarının da yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.
7. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanmalı mı? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde öğrenci farklılığı, müfredat farklılığı, ihtiyaç ve ilgi alanları doğrultusunda bireyselleştirilmiş eğitim planının hazırlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

8. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımı nasıl olmalıdır? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde ‘ön bilgi’ almak amacıyla, iş birliği ve istişare yapabilmek amacıyla bireyselleştirilmiş eğitim planında aile katılımının olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.
9. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında destek alıyor musunuz? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamada eğer destek alırsa özel eğitim öğretmeninden, rehber öğretmenden, internetten, çocuğun arkadaşından yada çocuğu tanıyan bir öğretmenden destek aldığı, destek almıyorsa kendi gözlem ve tecrübeleri ile bu süreci yönettiği sonucuna ulaşılmıştır.
10. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında nasıl bir süreç izliyorsunuz? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde bu aşamada öğrenci hakkında bilgi ve gözlem, iş birliği ve destek veya internet kullanımı kavramları ön plana çıkmıştır. Öğretmenlerin bu süreçte daha çok öğrenci hakkında bilgi ve gözlem yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.
11. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlık öncesi aşamasında karşılaştığımız problem var mı? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde çoğu öğretmenin bu aşamada bir güçlükle karşılaşmadığı, güçlükle karşılaşan öğretmenlerin ise öğrenci kaynaklı, veli kaynaklı, iletişim kaynaklı, materyal ve fiziki şartlar kaynaklı güçlüklerle karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.
12. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında destek alıyor musunuz? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde çoğu öğretmenin bu aşamada özel eğitim öğretmeninden, rehber öğretmenden, internetten ya da kılavuz kitaptan destek aldığı sonucuna ulaşılmıştır.
13. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında içeriğinde neler olmalıdır? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde bu aşamada öğrenciyi tanımak, öğrenci ihtiyacı, öğrenci performansı ve motivasyonu kavramlarının öne çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.
14. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama aşamasında karşılaştığımız problem var mı? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde çoğu öğretmenin bu aşamada bir güçlükle karşılaşmadığı ancak güçlükle karşılaşan öğretmenlerin öğrenci veya veli ile ilgili problemler, materyal ve teknik sorunlar,

iletişim ve süreç problemleri ve öğretmen yeterliliği konusunda güçlükler ile karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

15. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında destek alıyor musunuz? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin bu aşamada destek almadığı, destek alan öğretmenlerinde özel eğitim öğretmeninden, Sınıf rehber öğretmeninden, okul rehber öğretmeninden ve akran gruplarından destek aldığı sonucuna ulaşılmıştır.
16. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında sizce neye dikkat etmek gerekir? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde bu aşamada öğrenci ilgi ve alakası, planlama ve uygulama, performans ve değerlendirme kavramlarının ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.
17. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde bu aşamada öğretmenlerin genel olarak bir güçlükle karşılaşmadığı, karşılaşan öğretmenlerin ise sınıf ortamı, öğrenci kaynaklı güçlükler ve diğer nedenlerden kaynaklanan güçlükler ile karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.
18. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında destek alıyor musunuz? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin genel olarak bu aşamada destek almadığı sonucuna ulaşılmıştır. Destek alan öğretmenlerinde özel eğitim öğretmeninden, rehber öğretmenden, özel eğitim tecrübesi olan öğretmenden ve internetten destek aldığı sonucuna ulaşılmıştır.
19. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında içeriğinde neler olmalıdır? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde bu aşamada kazanım, gözlem kavramlarının ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.
20. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı değerlendirme aşamasında karşılaştığınız problem var mı? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin çoğunun bu aşamada karşılaştığı bir problemin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Problemlerle karşılaşan öğretmenlerin ise davranış edinim düzeyi, uyum problemleri ve iletişim sorunları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
21. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planında hazırlama, uygulama ve değerlendirme sürecinde en çok desteğe ihtiyaç duyduğunuz aşama hangi aşamadır? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde bu aşamada desteğe ihtiyaç duyan

öğretmenlerin çoğunlukla hazırlama aşamasında desteğe ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır.

22. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulamaya yönelik en büyük problem nedir? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde en büyük problemin materyal ve fiziki düzen ile ilgili problemler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
23. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken öğrencinin var olan performansını nasıl belirliyorsunuz? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin performans ölçümü esnasında çoğunlukla seviye sınavı veya kazanım testi yaptığı, bir kısmının ise gözlem yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.
24. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken öğrenci için öncelikli amacı belirlerken hangi kriteri göz önüne alıyorsunuz? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde öncelikli amaç seçiminde öğrenci odaklı kavramının ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.
25. Branş öğretmenlerinin size göre bireyselleştirilmiş eğitim planının içeriğinde hangi başlıklar olmalı? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde bireyselleştirilmiş eğitim planının detaylı içeriğinin olduğu detaylı bir plan olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bireyselleştirilmiş eğitim planında olması gereken başlıkların tamamını söylemedikleri, bir kısım başlıkları söyledikleri sonucuna ulaşılmıştır.
26. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı sürecinin başarılı ya da başarısız olmasının sebepleri sizce nedir? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde başarılı bir bireyselleştirilmiş eğitim planının olması, öğrenciye ilgi, uygun planlama, öğretmen isteği, aile tutumu, öğretmen-veli işbirliği, öğrencinin durumu kavramlarına bağlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başarısız bir bireyselleştirilmiş bir eğitim planının öğretmen ilgisizliği, sınıf ortamı, yerleştirme kararlarındaki yanlışlık ve materyal eksikliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
27. Branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulama aşamasında öğretim materyallerinde nasıl uyarlamalar yapıyorsunuz? sorusuna verdiği cevaplar incelendiğinde çoğu öğretmenin materyallerde uyarlamalar yaptığı bu uyarlamaların, öğrenci seviyesi, teknoloji kullanımı ve kazanımı basitleştirme gibi konularda yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.3. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçlarına yönelik ve ileride yapılacak olan araştırmalara yönelik öneriler sunulmaktadır.

5.3.1. Araştırma sonuçlarına yönelik öneriler

1. Öğretmenlere belirli aralıklarla özel eğitim ve bireyselleştirilmiş eğitim planı ile ilgili hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.
2. Üniversitelerin eğitim fakültelerinin tamamında özellikle bireyselleştirilmiş eğitim planına yönelik uygulamalı eğitimler alması sağlanmalıdır.
3. Okullarda özel eğitim öğretmeni ya da okul rehber öğretmeni tarafından branş öğretmenlerine mesleki seminer dönemlerinde bireyselleştirilmiş eğitim planı ile ilgili eğitimler uygulamalı olarak düzenlenmelidir.
4. Okullar RAM ile koordineli bir şekilde bireyselleştirilmiş eğitim planı çalışmaları düzenlenmelidir.
5. Branş öğretmenlerine özel eğitimde aile katılımı hakkında hizmet içi eğitimler düzenlenmelidir.
6. Bireyselleştirilmiş eğitim planına yönelik sistem üzerinden ortak bir modül(e-BEP) hazırlanarak öğrencinin eğitiminde görev alan herkesin bu modüle her an ulaşılabilmesi sağlanmalıdır.
7. Bireyselleştirilmiş eğitim planına yönelik yapılan çalışmalar öğretmenler tarafından BEP modülüne yüklenerek öğrencinin süreç içerisinde gösterdiği gelişimi yapay zeka araçları kullanılarak analiz edilmelidir. Bu analiz sonuçlarına göre öğrenci gelişimi hakkında tüm öğretmenlerin bilgi edinilmesi sağlanmalıdır.

5.3.2. Gelecekte yapılacak araştırmalara yönelik öneriler

1. Yeni yapılacak araştırmalarda daha geniş evren ve örneklem grupları oluşturularak daha geniş öğretmen kitlesine ulaşılması sağlanabilir.
2. Yeni yapılacak araştırmalarda okul idarelerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı ile ilgili yeterlikleri konusu incelenebilir.
3. Yeni yapılacak araştırmalarda ailelerin bireyselleştirilmiş eğitim planı ile ilgili yeterlikleri konusu incelenebilir.

4. Yeni yapılacak araştırmalarda özel özel eğitim merkezlerinde görev yapan retmenlerin hem bireyselleştirilmiş eğitim planı yeterlikleri hem de devam ettikleri okullardaki üretmenleri ile işbirliği konusu incelenebilir.
5. Bireyselleştirilmiş eğitim planına yönelik geliştirme, uygulama ve değerlendirme belge ve videosu şeklinde BEP modülü içinde MEB okullarındaki alan retmenlerinin kullanımına sunulabilir.

KAYNAKLAR

- Akbaşı S, Diş O (2019). Öğretmen görüşlerine göre okul-aile işbirliğinin okul ortamına yararları. *Turkish Studies (Elektronik)*, 14(7), 3597 - 3613. 10.29228/TurkishStudies.37834
- Akbaşı, S., & Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(19), 1-21.
- Akkoyunoğlu, Ö. (2019). *Müzik öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlamada karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi ve kaynaştırma uygulamalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Aleada, T. L. (2006). Are individualized education plans a good thing? A survey of teachers' perceptions of the utility of iep's in regular education settings. *Journal of Instructional Psychology*, 33(4), 263-272.
- Atalay Mazlum, A. ve Mazlum, M. M. (2017). Sosyal bilimlerde araştırma yönteminin belirlenmesi. *Route Educational and Social Science Journal*4(4), 1-21. <https://doi.org/10.17121/ressjournal.705>
- Aydın Çakır, A., & Türkeş, S. (2021). Bilimsel çalışmalarda karma yöntem nasıl kullanılır?. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(42), 1-15. <https://doi.org/10.30794/pausbed.802568>
- Aydın, N. (2023). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Özgür Yayınları.
- Aykut, Ç. (2013). Kendini İzleme Stratejisi: Uygulama İçin 10 Adım. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 14(02), 55-65. https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000184
- Batu, S. (2005). Bireyselleştirilmiş eğitim programlarında ekip çalışmasına yer verilmesi. O. Gürsel (Ed.), *Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının geliştirilmesi* içinde (s. 31-38). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları.
- Bethea, V. T. (2021). *Teachers' descriptions of collaboration in designing and evaluating individualized education program services* (Order No. 28499599). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global; Publicly Available Content Database. (2543419902). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/teachers-descriptions-collaboration-designing/docview/2543419902/se-2>
- Burunsuz, E. (2019). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programının uygulanmasına ilişkin görüşleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi.
- Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2014). *Karma yöntem araştırmaları: Tasarımı ve yürütülmesi* (Y. Dede ve S. B. Demir, çev. ed). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Çay, E., Yıkılmış, A., & Sola Özgüç, C. (2020). Özel eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin özel eğitim öğretmenlerinin deneyim ve görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 629-648.
- Çıkkılı, Y., Gönen, A., Aslan Bağcı, Ö. ve Kaynar, H. (2020). Özel eğitim alanında görev yapan öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) hazırlama konusunda yaşadıkları güçlükler. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(10. Yıl Özel Sayısı), 5121-5148. <https://doi.org/10.26466/opus.659506>
- Dayı, E., & Töret, Z. (2021). Özel eğitim öğretmeni adaylarının iş birliğine ilişkin metaforik algıları. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 863-877. <https://doi.org/10.33206/mjss.793039>
- Demirtaş, H., Cömert, M., ve Özer, N. (2011). Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 96-111. Erişim adresi: <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/278/241>
- Dildine, G. (2010). *General education teachers' perceptions of their role in developing individual education programs and their use of IEPs to develop instructional plans for students with disabilities* (Order No. 3413684). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (749728682). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/general-education-teachers-perceptions-their-role/docview/749728682/se-2>
- Dobrose, L. P. (2000). *Regular and special education teachers' perceptions of the effectiveness of the individualized education plan in tennessee middle schools* (Order No. 9993814). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (304667765). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/regular-special-education-teachers-perceptions/docview/304667765/se-2>
- Douglas-Kline, M. (2015). *The perceived value of music teacher input during IEP meetings: Special education teacher survey responses* (Order No. 3736871). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1736063115). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/perceived-value-music-teacher-input-during-iep/docview/1736063115/se-2>
- Eripek, S., Ataman, A., Özyürek, M., Konrot, A., Akçamete, G., Tüfekçioğlu, U., Kırcaali-Iftar, G. ve Topbaş, S. (1998). *Özel eğitim*. T.c. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Fidan, E. (2022). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ve bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlamasına yönelik öz-yeterliliklerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi.
- Grimone-Hopkins, J. (2020). *General education preschool teachers' perceptions of their involvement and responsibilities in the individualized education program (IEP) process for students with disabilities* (Order No. 29133713). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2646935292). Retrieved from

<https://www.proquest.com/dissertations-theses/general-education-preschool-teachers-perceptions/docview/2646935292/se-2>

- Güleç-Aslan, Y., Gündoğdu, E. ve Turhan, M. Ş. (2022, Eylül). *Okul öncesi öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlama ve uygulama sürecinde karşılaştıkları güçlükler* [Bildiri sunumu]. Erpa international congresses on education 2022 , Lefkoşa, KKTC.Erişim adresi:https://www.erpacongress.com/upload/dosya/erpa2022_book-ofproceedings_isbn_18-11-2022_1637779bd465b1.pdf#page=284
- Gürgür H, Uzuner Y (2010). Kaynaştırma sınıfında iş birliği ile öğretim uygulamalarına bakışın fenomenolojik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(1), 275 - 333.
- İlik, Ş. Ş. (2015). *Bireyselleştirilmiş eğitim programı eğitiminin, kaynaştırma öğretmenlerinin bep yeterliliklerine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- İlik, Ş. Ş. (2018). Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde görev yapan öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programları hazırlamaya uygulamaya ve izlemeye yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*,27(2), 485-495. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.2569>
- İlik, Ş. Ş. ve Sarı, H. (2018). Öğretmenler için bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği (ÖBEPYÖ): Ölçek geliştirme çalışması. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 1467-1483. <https://doi.org/10.29299/kefad.2018.19.02.011>
- Johns, B. H., Crowley, E. P., & Guetzloe, E. (2002). Planning the IEP for students with emotional and behavioral disorders. *Focus on Exceptional Children*, 34(9).
- Jones, S. K. (2024). We Teach the Child, Too: A Survey of Wisconsin Music Educators' Use of IEPs. *Update: Applications of Research in Music Education*, 42(2), 63-72. <https://doi.org/10.1177/87551233231170819>
- Kargın, T. (2004). Kaynaştırma: Tanımı, Gelişimi ve İlkeleri . *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi* , 5 (02) , - . DOI: 10.1501/Ozlegt_0000000080
- Kavan, N. (2020). *Teknoloji destekli eğitimin özel eğitim öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Siirt Üniversitesi.
- Ketenoğlu-Kayabaşı, Z. E., Kurt, A., Akar, E., Kurtuluş-Uzlu, M., Ünsal, A. ve Özdemir, M. (2024). Kaynaştırmaya ilişkin sunulan yeterlik eğitimine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri: iyi bir kaynaştırma iyi bir uygulayıcı ister projesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (72), 356-380.
- Kreutzer, R. C. (2004). *Teachers' perceptions of the usefulness of individual education plans (IEP)* (Order No. 3128608). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (305055383). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/teachers-perceptions-usefulness-individual/docview/305055383/se-2>

- Kutlu, M., Schreglmann, S., & Cinisli, N. A. (2018). Özel Eğitim Alanında Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimde Yardımcı Teknolojilerin Kullanımına İlişkin Görüşleri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 1540-1569.
- Küçüköğlü, K. (2022). *Okul öncesi öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlama süreçlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*, Sage
- Miller, M. (. E. (2003). *Collaboration within the individualized education plan process* (Order No. 1416185). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (250693639). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/collaboration-within-individualized-education/docview/250693639/se-2>
- Milli Eğitim Bakanlığı, (1962). *222 sayılı ilköğretim ve Eğitim Kanunu hükümlerine göre hazırlanan özel eğitime muhtaç çocuklar yönetmeliği*, 24.07.1962 tarih ve 11162 sayılı Resmi Gazete. Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/11162.pdf>
- Milli Eğitim Bakanlığı, (1968). *Özel eğitime muhtaç çocuklar yönetmeliği*, 18.01.1968 tarih ve 12803 sayılı Resmi Gazete. Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/12803.pdf>
- Milli Eğitim Bakanlığı, (1975). *Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Hakkında Yönetmelik*, 16.02.1975 tarih ve 15151 sayılı Resmi Gazete. Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/15151.pdf>
- Milli Eğitim Bakanlığı, (1983). *Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu*, 15.10.1983 tarih ve 18192 sayılı Resmi Gazete. Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/18192.pdf>
- Milli Eğitim Bakanlığı, (1985). *Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığına Bağlı Özel Eğitim Okulları Yönetmeliği*, 09.12.1985 tarih ve 18953 sayılı Resmi Gazete. Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/18953.pdf>
- Milli Eğitim Bakanlığı, (1997). *Özel eğitim hakkında kanun hükmünde kararname*. Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/4.5.573.pdf>
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2000). *Milli eğitim bakanlığı özel eğitim hizmetleri yönetmeliği*, 18.01.2000 tarih ve 23937 sayılı Resmi Gazete. Erişim adresi: https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/23937_1.pdf
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2006). *Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği*, 31.05.2006 tarih ve 26184 sayılı Resmi Gazete. Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/05/20060531-2.htm>
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2018). *Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği*, 07.07.2018 tarih ve 30471 sayılı Resmi Gazete. Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180707-8.htm>

- Milli Eğitim Bakanlığı, (2022). *Bireyselleştirilmiş eğitim programı tüm öğretmenler için yol haritası*, Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Erişim adresi:https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2025_02/06165410_20140845_byreyselleytyrylmyy_evytyym_programi_tum_oyretmenler_ycyn_yol_haritasi.pdf
- Özan, S., & Sarıca, A. D. (2021). Bireyselleştirilmiş eğitim programı: Sınıf ve rehberlik öğretmenlerinin deneyimleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 22(1), 147-174. doi: 10.21565/ozelegitimdergisi.664973
- Özbuğutu, E. ve Elmacı, E. (2022). Fen bilgisi öğretmenlerinin kaynaştırma/bütünleştirme eğitimine yönelik yeterlilikleri ve görüşleri, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(5), 173-203. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1148519>
- Özdamar, O. (2016). *Öğretmenlerin özel eğitim sınıflarında yardımcı teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Özdemir, A., Tanoba, T., Karaokur, Ş., Tonyalı, Ö. (2021). Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yapılan karma yöntem tezlerde tipolojik ve yöntemsel eğilimler. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 54(54), 23-53. <https://doi.org/10.15285/maruaebd.826728>
- Özer, B. (2008). Öğretmenlik mesleki bilgisi alanındaki gelişmeler. A. Hakan (Ed.), *Öğretmenlerin mesleki gelişimi* içinde (s. 195-216). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.
- Özyürek, M. (2008). Nitelikli öğretmen yetiştirmede sorunlar ve çözümler: özel eğitim örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 189-226.
- Özyürek, M. (2009). *Bireyselleştirilmiş eğitim programını geliştirme ve temelleri*. Kök Yayıncılık.
- Peete, M. D. (2003). *A comparative study of urban and rural middle school teachers' perceptions of the individualized education plan* (Order No. 3115435). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (305322271). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/comparative-study-urban-rural-middle-school/docview/305322271/se-2>
- Polat, A. (2022). Nitel araştırmalarda yarı-yapılandırılmış görüşme soruları: Soru form ve türleri, nitelikler ve sıralama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 161-182.
- Rakap, S. (2017). Okul Öncesi Dönemde Kaynaştırma Eğitimi Uygulamalarının Desteklenmesinde Doğal Öğretim Yaklaşımları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 18(03), 471-492. <https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.319665>
- Sak, U., Çitil, M., Atbaşı, Z., Özdemir, C., Polatoğlu, Y., Şen, R. ve Onat, R. (2020). *Türkiye’de özel eğitim hizmetleri*. Afşar Ofset.

- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 58, 40-45.
- Sevim, O., Kayman, F. ve Kaya, M. (2021). Türkçe öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı'nın (BEP) uygulanabilirliği hakkındaki görüşleri. *International Journal of Language Academy*, 9(1), 159-174. <http://dx.doi.org/10.29228/ijla.48867>
- Söğüt, D. A. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlamada karşılaştıkları güçlükler ve kaynaştırma uygulamalarına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Stafford, K. S. (2019). *Music Teachers' Perceptions of Their Involvement in the Implementation Processes of Individualized Education Programs*. [Doctoral dissertation]. University of Kansas
- Sucuoğlu, B., Diken, İ. H., Demir, Ş., Ünlü, E. ve Şen, A. (2010). *Özel eğitim terimler sözlüğü*. Maya Akademi.
- Şahbaz, Ü. ve Güder, O. (2022). Özel gereksinimli öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı(BEP) hazırlamadaki yeterlikleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(2), 1133-1149. <https://doi.org/10.24315/tred.1039780>
- Şişman, M. (2007). *Eğitim bilimine giriş*. Pegem A Yayıncılık.
- Tekin, E. (1999). Yanlırsız Öğretim Yöntemleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 2(03). https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000043
- Toprak, Ö. F. (2018). *Bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlama sürecine ilişkin ekip üyelerinin deneyimleri: bir ortaokul örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Vuran, S. (2005). Bireyselleştirilmiş eğitim programları(Bep). O. Gürsel (Ed.), *Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının geliştirilmesi* içinde (s. 1-10). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları.
- Vuran, S. , Bozkuş-geç, G. & Sani-bozkurt, S. (2017). İşbirliği İle Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Süreci: Durum Çalışması . *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi* , 18 (02) , 165-184 . DOI: 10.21565/ozelegitimdergisi.316362
- Yaman, A. (2017). *Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Yazıcıoğlu, T., & Dodur, H.M.S. (2023). Tek lokmalık öğrenmenin öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlama yeterliliklerine etkisi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 1500-1528.

- Yenen, E. T. (2022). Öğretmenlerin mesleki yeterliklerini etkileyen faktörler. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(1), 27-45.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (5. baskı). Seçkin Yayınları
- Yüçetürk, A. (2022). *Sınıf öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı (bep) yeterlikleri ile tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dicle Üniversitesi.
- Yüksel, B., Oğur, Ö. ve İşbilir, A. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) yeterlilikleri: Bir karma yöntem çalışması. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 4(14), 1-17. <https://doi.org/10.31455/asya.779765>

EKLER

EK-1:Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

EK-2: Demografik Bilgi Formu

EK-3:Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği (ÖBEPYÖ)

EK-4: Ölçek Kullanım İzni

EK-5: MEB Araştırma İzni

EK-6: Katılımcı Onam Formu

EK-1: YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Değerli katılımcı;

Bu çalışma Necmettin Erbakan Üniversitesi Özel Eğitim bölümünde yüksek lisans çalışması için gerçekleştirilmektedir. Araştırmanın amacı özel eğitim sınıfı bulunan ortaokullarda görev yapan siz branş öğretmenlerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programını (BEP) değerlendirmeye yönelik görüşlerini belirlemektir. Sorulara samimiyetle ve eksiksiz cevap vermeniz araştırmanın amacına ulaşması için çok önemlidir. Verdiğiniz cevaplar bu araştırma dışında kullanılmayacak olup değerli zamanınız için teşekkür ederim.

Öğretmen Harun Çalkuşu

1) Özel eğitime yönelik bir eğitim aldınız mı?

Evet() Hayır()

2) Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?

1-3() 4-7() 7-10() 10+()

3) Kaç yıldır özel eğitim sınıfı olan bir okulda çalışıyorsunuz?

1-3() 4-7() 7-10() 10+()

4) Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) hazırlamaya yönelik bir eğitim aldınız mı?

Yanıtınız evet ise kısaca belirtiniz.

Evet().....

Hayır()

5) Özel eğitim sınıfında dersine girdiğiniz öğrenciler için BEP hazırlıyor musunuz?

Evet() Hayır()

6) BEP nedir? Kısaca belirtiniz.

.....

7) Özel eğitim sınıfı öğrencileri için BEP hazırlanmalı mıdır? Nedenini kısaca belirtiniz.

.....

8) Size göre BEP hazırlanırken aile katılımı nasıl olmalıdır? Kısaca belirtiniz.

.....

9) BEP hazırlık öncesi aşamasında;

✓ Destek alıyor musunuz?

Evet() Hayır()

✓ Nasıl bir süreç izliyorsunuz?

.....

✓ Karşılaştığınız problem var mı?

.....

10)BEP hazırlama aşamasında;

✓ Destek alıyor musunuz?

Evet() Hayır()

✓ İçeriğinde neler olmalıdır?

.....

✓ Karşılaştığınız problem var mı?

.....

11) BEP uygulama aşamasında;

✓ Destek alıyor musunuz?

Evet() Hayır()

✓ Bu aşamada sizce neye dikkat etmek gerekir?

.....

✓ Karşılaştığınız problem var mı?

.....

12) BEP değerlendirme aşamasında;

✓ Destek alıyor musunuz?

Evet() Hayır()

✓ İçeriğinde neler olmalıdır?

.....

✓ Karşılaştığınız problem var mı?

.....

13)BEP hazırlama, uygulama ve değerlendirme sürecinde en çok desteğe ihtiyaç duyduğunuz aşama hangi aşamadır? Kısaca belirtiniz.

.....

14)BEP uygulamaya yönelik en büyük problem nedir?

.....

15)BEP hazırlarken öğrencinin var olan performansını nasıl belirliyorsunuz? Kısaca açıklayınız.

.....

16)BEP hazırlarken ğrenci için öncelikli amacı belirlerken hangi kriteri göz önüne alıyorsunuz? Kısaca belirtiniz.

.....

17)Size göre BEP in içeriğinde hangi başlıklar olmalı? Maddeler halinde yazınız

.....

18)BEP sürecinin başarılı ya da başarısız olmasının sebepleri sizce nedir? Kısaca belirtiniz.

.....

19)BEP 'in uygulama aşamasında ğretim materyallerinde nasıl uyarlamalar yapıyorsunuz? Kısaca belirtiniz.

.....

EK-2: Demografik Bilgi Formu

Cinsiyetiniz *

- Kadın
 Erkek

Branşınız *

- Beden Eğitimi
 Müzik
 Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi
 Görsel Sanatlar

Özel eğitime yönelik bir eğitim aldınız mı? *

- Evet
 Hayır

Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz? *

- 1-3
 4-7
 8-10
 10+

Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) hazırlamaya yönelik bir eğitim aldınız mı? *

- Evet
 Hayır

EK-3:Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği(ÖBEPYÖ)Örnek Sorular

Soru No	Örnek Sorular	OLDUKÇA YETERLİ	YETERLİ	KISMEN YETRELİ	YETERSİZ	OLDUKÇA YETERSİZ
1	BEP hazırlanmasına gereksinimi olan öğrencileri normal gelişim düzeyine sahip öğrencilerden ayırt edebilecek bilgi ve beceriye sahibim.					
2	BEP hazırlanması gereken özelseksinimli öğrencilerin temel özelliklerini biliyorum.					
4	Kurallarına uygun BEP hazırlayabilirim.					
7	BEP ekibinin kimlerden oluştuğunu biliyorum					
8	BEP ekibinin görev ve sorumluluklarının ne olduğunu biliyorum.					
12	BEP için gerekli olan öğrencinin performansının belirlenmesinde test ve test dışı teknikleri kullanabilirim.					
18	BEP'in her aşamasına ailenin katılımının gerekli olduğunu biliyorum.					
23	BEP'te yer alan destek hizmetlerin kimler tarafından ve ne amaçla sağlanması gerektiğini biliyorum.					
35	BEP'in doğru hazırlanmadığı düşünüldüğü durumlardaBEP'in yeniden hazırlanması gerektiğini biliyorum.					
38	BEP'in kazanılmayan amaçlarını yeniden ifade ederek düzenleyebilirim.					

AÇIKLAMA:.....

EK-4:Ölçek Kullanım İzni

7.06.2023 21:02

Gmail - ÖBEPYÖ ÖLÇEK KULLANIM İZNI

harun çalikuşu ·

ÖBEPYÖ ÖLÇEK KULLANIM İZNI

3 İlet

harun çalikuşu
Alıcı:

7 Haziran 2023 13:54

Merhaba Hocam,

Necmettin Erbakan Üniversitesi Özel eğitim programında tezli yüksek lisans yapmaktayım. Geliştirmiş olduğumuz 'Öğretmenler için Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği (ÖBEPYÖ)'ni izniniz olursa tezimde kullanmak istiyorum. Emeginize sağlık. Teşekkür ederim.

Harun Çalikuşu

Özel Eğitim Öğretmeni

Yüksek Lisans Öğrencisi

senay ilik ·
Alıcı: harun çalikuşu ·

7 Haziran 2023 14:32

Merhabalar, ÖBEPYÖ çaliminizde kullanabilirsiniz. Çalışmanızda başarılar dilerim.
Doç. Dr. Ş. Şenay İLİK
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi
Özel Eğitim Bölümü Meram/Konya

harun çalikuşu
(Alınılan metin gözlendi)

·, 7 Haz 2023 Çar, 13:54 tarihinde şunu yazdı:

ölçek (5) (4).docx
25K

harun çalikuşu
Alıcı: senay ilik

7 Haziran 2023 21:01

Çok teşekkür ederim hocam, çalışmama çok büyük katkı sağlayacağına inanıyorum.

senay ilik
(Alınılan metin gözlendi)

·, 7 Haz 2023 Çar, 14:33 tarihinde şunu yazdı:

EK-5: MEB Araştırma İzni

T.C.
KONYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-83688308-605.99-90737156
Konu : Araştırma İzni (Harun ÇALIKUŞU)

29.11.2023

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığının (Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü) 21.01.2020 tarihli ve 2020/2 sayılı Genelgesi.
b) 21/11/2023 tarihli ve E-48178250-300-429086 sayılı yazınız.
c) 28/11/2023 tarihli Araştırma İzinleri Değerlendirme Komisyonu Tutanağı.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Özel Eğitim Anabilim Dalı Özel Eğitim Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Harun ÇALIKUŞU'nun "Özel Eğitim Sınıfında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı Geliştirme, Uygulama ve Değerlendirmeye Yönelik Yeterliliklerinin Belirlenmesi" konulu araştırmasını uygulama talebi incelenmiştir.

Araştırmanın; Karatay, Meram, Selçuklu ve Akşehir ilçelerinde bulunan ekli listede adı yazılı resmi ve özel eğitim kurumlarında görevli öğretmenlere eğitim öğretimi aksatmamak ve ilgi (a) Genelgede belirtilen açıklamalara uyulması kaydıyla gerçekleştirilmesi ilgi (c) komisyon tutanağı ile uygun görülmektedir. Müdürlüğümüze bağlı eğitim kurumlarındaki çalışmaların 2023-2024 eğitim öğretim yılı içerisinde tamamlanması zorunludur. Araştırma kapsamında yürütülecek çalışmaların 2023-2024 eğitim öğretim yılında tamamlanmaması durumunda Müdürlüğümüzden tekrar izin alınması gerekmektedir.

Araştırmada Müdürlüğümüz tarafından onaylanarak gönderilen veri toplama araçlarının kullanılması, elde edilecek kişisel verilerin gizliliği hususuna dikkat edilmesi ve araştırma sonucunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde elektronik ortamda Müdürlüğümüz istatistik42@meb.gov.tr e-posta adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Arz/rica ederim.

Murat YİĞİT
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek:

- 1-Genelge (3 Sayfa)
- 2-Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu (3 Sayfa)
- 3-Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlilik Ölçeği (1 Sayfa)
- 4-Öğretmen Görüşme Formu (2 Sayfa)

Dağıtım:

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Adres : Akşeyme Mahallesi Çarşı Cad. No:4 42020 Karatay/Konya Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Telefon No : 0 (332) 353 30 50 Bilgi için: Ali Naci İŞİK -1223
E-Posta: istatistik42@meh.gov.tr Uzman: Veri Hacerlama ve Kontrol İşletmeni
Kep Adresi : mebi@ho01.kep.tr İnternet Adresi: <http://konya.meb.gov.tr> Faks:3323515940

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://www.konya.meb.gov.tr> adresinden: 8F43-19F6-3D2C-8C6F-DFC6 koda ile teyit edilebilir.

EK-6: Katılımcı Onam Formu

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU GÖNÜLLÜ KATILIMCI ONAY FORMU

Sizi Doç. Dr. Rukiye KONUK ER tarafından yürütülen “Özel eğitim sınıfında görev yapan branş öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye yönelik yeterliklerinin belirlenmesi” başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmanın amacı özel eğitim sınıfı bulunan ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin (Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi, Görsel Sanatlar ve Müzik) Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye yönelik yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmada sizden tahminen 40 dakika ayırmanız istenmektedir.

Bu çalışmaya katılmak tamamen GÖNÜLLÜLÜK esasına dayanmaktadır.

Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün sorulara, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen cevapları içtenlikle vermenizdir. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahipsiniz.

Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup KİŞİSEL BİLGİLERİNİZ GİZLİ TUTULACAKTIR; ancak verileriniz yayın amacı ile kullanılabilir.

Eğer araştırmanın amacı ile ilgili verilen bu bilgiler dışında, şimdi veya sonra daha fazla bilgiye ihtiyaç duyarsanız, araştırmacıya şimdi sorabilir veya aşağıdaki iletişim bilgilerinden ulaşabilirsiniz.

Yardımcı Araştırmacı/Sorumlu Araştırmacı Tarafından Doldurulacak	
Katılımcının kişisel bilgilerinin gizli tutulacağını, katılımcının çalışma kapsamında sağlayacağı tüm verilerin etik kurallara göre işleneceğini ve bu etik kuralların ihlali durumunda, ortaya çıkacak tüm sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.	
Unvanı, Adı-Soyadı:	
Tarih:	
İmza:	
Yetişkin Katılımcının Kendisi tarafından doldurulacak	
☐ Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları anladım.	
☐ Çalışma hakkında yazılı/sözlü açıklama araştırmacı tarafından yapıldı ve kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda yeterli güven verildi.	
☐ Bu koşullarda, araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve telkin olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.	
18 Yaş Altı Kısıtlı Katılımcının Velisi/Vasisi tarafından doldurulacak	
☐ Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya verilmesi gereken bilgileri okudum ve bu çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü katılımcılara düşen sorumlulukları anladım.	
☐ Çalışma hakkında yazılı/sözlü açıklama araştırmacı tarafından yapıldı ve katılımcının kişisel bilgilerinin özenle korunacağı konusunda yeterli güven verildi.	
☐ Bu koşullarda, Velisi/Vasisi bulunduğum'nın araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve telkin olmaksızın katılmasını kabul ediyorum.	
Araştırma tamamlandığında genel/özel sonuçların benimle paylaşılmasını	☐ İstiyorum ☐ İstemiyorum
Adı-Soyadı: veya Katılımcı Kodu:	
Tarih:	
İmza:	
İletişim Bilgileri (İsteğe bağlı):	

Bu form, katılımcının kendisi/velisi/vasisi tarafından imzalandıktan sonra araştırmacıya teslim edilecektir. Ayrıca talep edildiği takdirde, bu formun bir nüshası katılımcıya verilecektir.